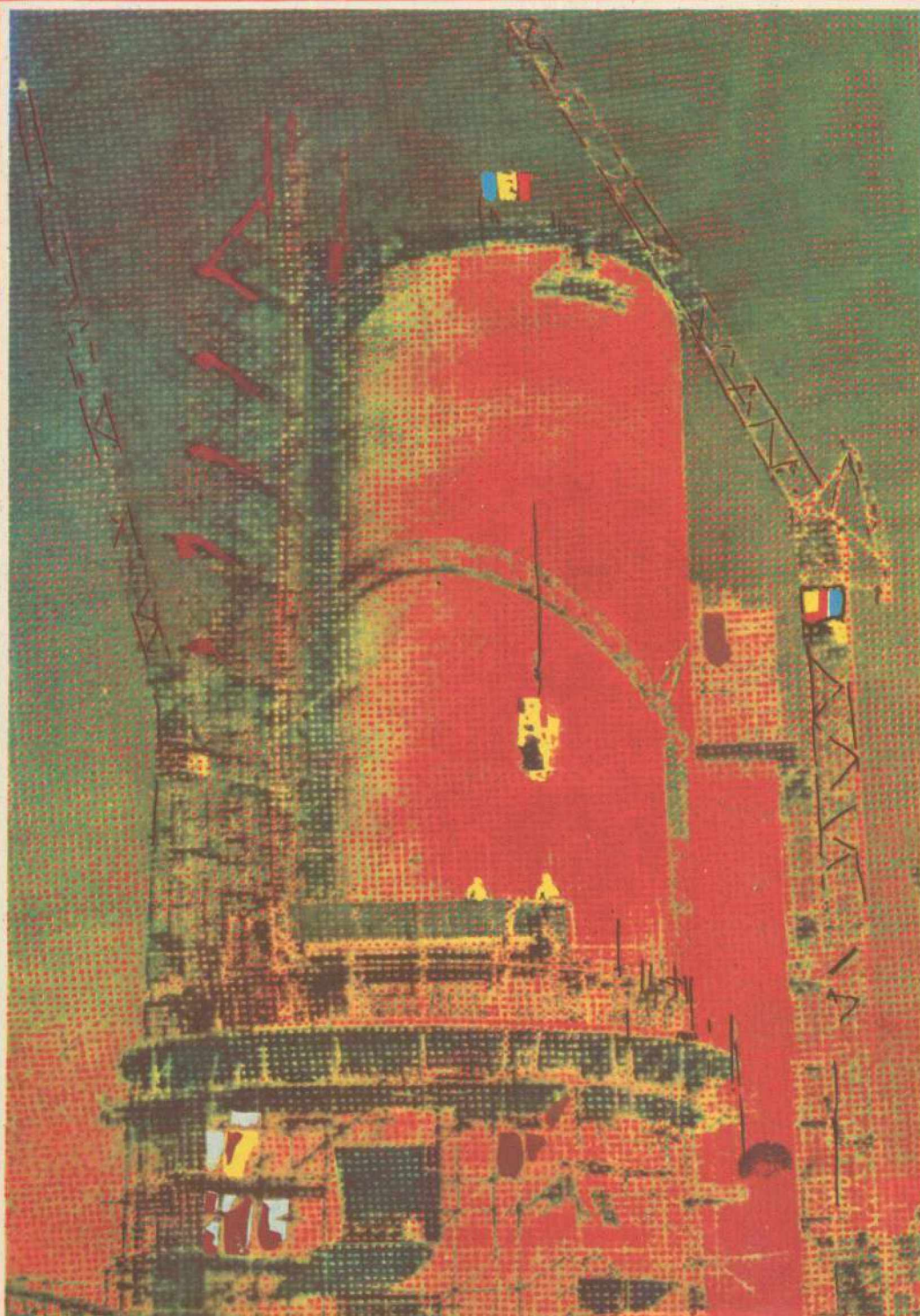

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

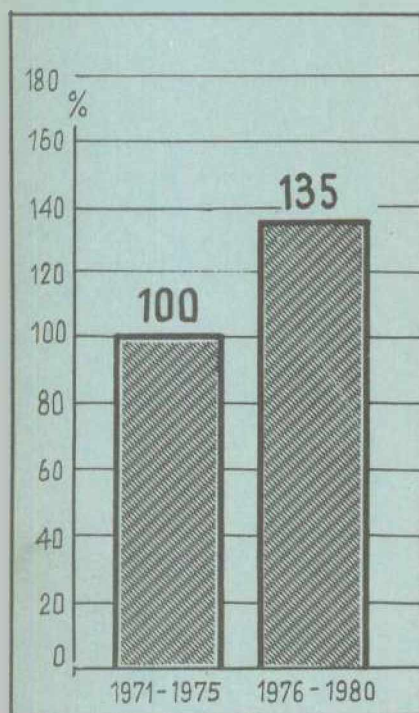
**INVESTIȚII-
CONSTRUCȚII**

**ritm,
calitate,
eficiență**

TIMIȘ

MULTELE CARACTERISTICI permit județului Timiș să se situeze în prezent în rândul celor mai dezvoltate zone ale țării. În anii socialismului industria a cunoscut o puternică înflorire. Producția globală industrială a fost la finele anului 1975, cu 70% mai mare în comparație cu 1970. Produsele realizate în unitățile timișene s-au bucurat și se bucură de o bună apreciere atât în țară cât și în străinătate, mai ales pentru varietatea și calitatea lor, ponderea la export deținând-o motoarele electrice, tricotatele, încălțăminte, corpurile de iluminat, mobila, confecțiile, produsele chimice și alimentare, materialele de construcții.

Nivelul de azi al creșterii industriale este rodul materializării politicii partidului care promovează în permanență o concepție științifică cu privire la căile de modernizare și dezvoltare a bazei tehnico-materiale și de mobilizare a resurselor țării. Datorită unei asemenea politici, județul Timiș a beneficiat numai în perioada 1971-1975 de un volum de investiții care l-a permis să pună în funcțiune 87 capacități și obiective noi.

INVESTIȚII

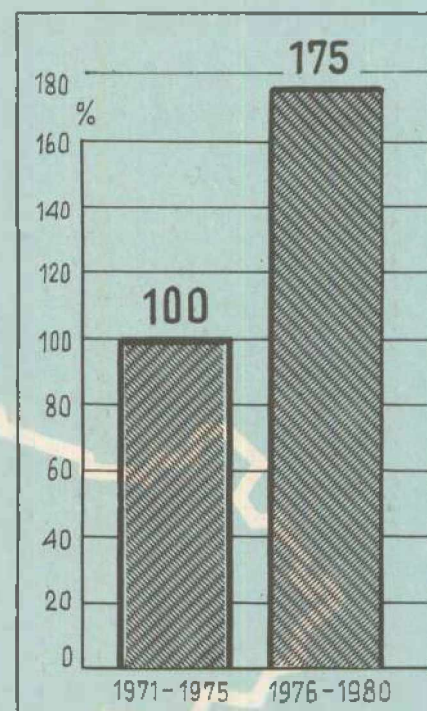
Agricultura se află, de asemenea, datorită condițiilor pedoclimatice, a dotării cu mijloace mecanizate complexe și, mai ales, hărniciei oamenilor, în plină afirmare și dezvoltare. Județul a realizat la sfârșitul anului 1975 o producție globală agricolă cu 22% mai mare față de 1970. Nivelul producției la grâu, porumb, floarea soarelui, sfeclă de zahăr etc. obținute la hectar a crescut, în medie, cu 1 000-4 000 kg față de plan. Realizări importante s-au obținut și în sectorul zootehnic, efectivele de animale fiind în continuă creștere.

Dezvoltarea fără precedent a bazei științifice și a culturii face din acest județ un mare centru al țării pentru pregătirea de cadre cu un înalt nivel de calificare, pentru efectuarea de cercetări științifice în numeroase domenii. La Timișoara funcționează 17 institute și centre de cercetări, patru institute de învățământ superior, o filială a Academiei, teatre în limbile română și germană, operă și filarmonică, editură de cărți etc.

O altă caracteristică a dezvoltării o constituie și gradul înalt de urbanizare a județului. Peisajul localităților timișene este dominat de construcții trainice, cu o arhitectură specifică. Numai în perioada 1971-1975 au fost construite 20 000 de apartamente, cămine muncitorești cu 14 200 locuri, grădinițe și creșe cu 4 845 locuri, 400 săli de clasă, 245 ateliere școlare, cămine studențești cu 1 500 locuri, un spital cu 170 paturi etc.

Dar județul Timiș, ca de altfel toate zonele țării, tinde în viitorii ani spre cote de dezvoltare tot mai înalte. Prin materializarea fondurilor de investiții prevăzute în cincinalul 1976-1980 vor fi puse în funcțiune încă 102 noi obiective și capacități de producție. Se va asigura orientarea hotărâtă spre dezvoltarea cu precădere a tehnicii de vîrf, ponderea construcțiilor de mașini și a chimiei urmînd să reprezinte aproape 57% din volumul producției industriale a județului. Noile unități, ca și folosirea intensivă a celor existente, vor permite ca valoarea producției industriale să crească în 1980 cu 75% față de 1975.

În agricultură producția globală va crește de asemenea simțitor, obținîndu-se în medie la hectar producții sporite față de cincinalul încheiat, la grâu, porumb, sfeclă de zahăr, floarea soarelui; se va realiza o creștere de 36,4% la producția globală de carne, 50,7% la lapte de vacă, 56% la lînă, 51,8% la ouă etc. Pe baza fondurilor de investiții alocate va fi transpus în viață un amplu pro-

CREȘTEREA PRODUCȚIEI GLOBALE INDUSTRIALE

gram de îmbunătățiri funciare, efectuîndu-se desecarea a 52 500 ha și lucrări antierozionale pe o suprafață de 20 900 ha. O atenție deosebită se va acorda și bunei gospodării a pădurilor, în sensul îmbunătățirii structurii lor, prin extinderea speciilor repede crescătoare și a celor producătoare de esențe valoroase de lemn.

Înfăptuiri importante vor avea loc și în domeniul ridicării bunăstării materiale și sociale a populației. Potrivit prevederilor, în acest cincinal se vor da în folosință 21 800 apartamente, 11 000 locuri în cămine muncitorești, 65 500 mp spații comerciale, 4 660 locuri în creșe, 2 640 locuri în grădinițe; se vor construi un spital cu 300 paturi, 2 policlinici, 366 săli de clasă, peste 3 000 mp spații destinate învățămîntului superior etc.

Prin dezvoltarea economico-socială de ansamblu județul Timiș va aduce în continuare o contribuție de seamă la înlăptuirea planurilor de dezvoltare a țării.

V. B.

CONȘTIINȚĂ REVOLUȚIONARĂ, PASIUNE ȘI CREATIVITATE ÎN MUNCĂ

ÎN DEZVOLTAREA societății românești pe calea comunismului, Congresul educației politice și al culturii socialiste s-a înscris ca un eveniment politic de covârșitoare însemnătate, dezbătând și stabilind, pe baza hotărârilor Congresului al XI-lea, măsurile menite să asigure intensificarea activității ideologice, politice și cultural-educative în rândul întregului popor. Congresul a stabilit căile de împlinire a celei mai importante îndatoriri a partidului nostru: ridicarea, odată cu creșterea bunăstării materiale, a nivelului de cunoștințe ale maselor populare pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și cunoașterii umane, educarea întregului popor în spiritul mărețelor idealuri ale socialismului și comunismului.

Flacăra nestinsă care a ars la acest măreț eveniment, a fost purtată de cei mai strălucit fiu al poporului, de tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, a cărui expunere însușitoare, revoluționară a exprimat dragostea față de țară, de oameni, de socialism — pe care le reflectă în întreaga activitate gândirea profund umană, realistă și științifică a secretarului general al partidului.

Lucrările congresului — desfășurate pe baza Programului partidului și a unei multitudini de teze noi, originale, pline de conținut și de sevă umanistă, de care abundă expunerea — au avut drept temei realitățile social-economice ale țării noastre, privite prin prisma materialismului istoric, au dat impuls gândirii și culturii naționale ca parte a patrimoniului cultural-universal și au trasat liniile directe pentru întreaga activitate politico-socială în noua etapă de dezvoltare a țării.

Congresul a dovedit, din nou, consecvența cu care partidul și statul nostru promovează principiile noi în relațiile dintre state, colaborarea cu toate popoarele lumii, fără deosebire de orinduire socială. De asemenea, faptul că a abordat o serie de probleme ale formării și educării omului nou, care privesc nu numai poporul român, ci au și o importanță generală, preocupă întreaga omenire, vizează viitorul civilizației, al dezvoltării societății, releva profunda semnificație internațională a Congresului, ale cărei lucrări și în special expunerea tovarășului **Nicolae Ceaușescu**, ilustrează, odată mai mult, contribuția adusă de Partidul Comunist Român la tezaurul gândirii revoluționare, al experienței practice de construcție multilaterală a noii orânduirii.

Apreciind înaltă valoare ideologică, teoretică și politică a expunerii tovarășului **Nicolae Ceaușescu** care înfățișează marile transformări revoluționare petrecute în structura societății noastre și în educația maselor, Congresul a adoptat-o drept Program al întregii activități viitoare a partidului și statului în munca de educație socialistă a maselor, de ridicare a nivelului lor ideologic, politic și cultural a tuturor membrilor societății noastre. În acest fel expunerea tovarășului **Nicolae Ceaușescu** a devenit un program unitar, concret și precis de acțiune pentru formarea omului nou al societății socialiste multilateral dezvoltate.

Lărgirea orizontului cunoașterii

„LA ACEST CONGRES am discutat nu atât despre baza tehnico-materială a societății noastre — a subliniat tovarășul **Nicolae Ceaușescu** — nu despre diferite mașini și utilaje de înalt nivel tehnic pe care le producem, sau pe care trebuie să le producem în viitor, ci am discutat despre cei ce le făuresc, despre creatorii bunurilor materiale și spirituale, despre omul ce edifică noua orânduire socială, despre dezvoltarea conștiinței sale revoluționare, lărgirea orizontului de cultură și îmbogățirea spiritului său cu tot ce a creat mai de preț omenirea în domeniul cunoașterii”.

Având drept temei indicațiile date de secretarul general al partidului, activitatea politico-educativă, amplificându-și forța de influențare va asigura cunoașterea mai bună a politicii partidului, reflectarea în comportamentul fiecărui om al muncii — în muncă, societate și în familie — a principiilor eticii și echității socialiste, dezvoltarea

spiritului combativ împotriva oricăror mentalități și atitudini retrograde, înțelegerea faptului că munca reprezintă condiția de bază a existenței și progresului societății.

De asemenea, activitatea educativă transpune efectiv în viață concepția partidului nostru cu privire la afirmarea patriotismului revoluționar ca o puternică forță motrice a progresului. Educația patriotică este menită să dezvolte răspunderea față de moștenirea înaintașilor, față de apărarea independenței și integrității patriei, a cuceririlor revoluționare, de întărire și mai puternică a unității tuturor fiilor țării, fără deosebire de naționalitate, în munca și lupta pentru înflorirea patriei, de dezvoltare a solidarității internaționaliste, a prieteniei și colaborării cu toate popoarele.

Amplificarea însușirilor pozitive ale omului nou

ÎNVĂȚĂMINTELE pe care le-a relevat Congresul sînt de o mare profunzime ideologică și politică, de o mare multitudine și diversitate și se cer temeinic studiate în lumina tezelor cuprinse în expunerea tovarășului **Nicolae Ceaușescu**, ele fiind în concordanță cu cerințele formării omului nou, prototipul uman al comunismului. După cum a arătat tovarășul **Nicolae Ceaușescu** — în încheierea dezbaterilor Congresului, — pentru înnoirea conștiinței oamenilor „un rol important revine activității creatoare, productive, muncii socialmente necesare și utile consacrate propășirii patriei — în focul căreia se călesc caracterele, ies la iveală și se amplifică toate însușirile pozitive ale omului nou”.

Educația pentru muncă, capătă întreaga sa semnificație, își exercită rolul precumpănitor în afirmarea spiritului de inițiativă și a creativității maselor, a principiilor eticii și echității socialiste.

Din Programul adoptat precum și din Rezoluția Congresului educației politice și al culturii socialiste — presei și cercetării economice le revin sarcini importante pentru a răspunde solicitărilor ridicate de procesul educativ, de necesitatea lărgirii orizontului cunoașterii și a înțelegerii legităților dezvoltării sociale și economice. Una din ideile directe pentru presa economică o constituie explicarea principalelor teze și concepte ale politicii economice a partidului nostru, relevând finalitatea umană a acesteia, evidențind semnificațiile sociale ale întregului proces economic, în complexitatea lui, cu toate implicațiile politice și general umane.

În Expunerea tovarășului **Nicolae Ceaușescu** — se indică direcțiile spre care cercetarea și învățămîntul economic trebuie să-și îndrepte atenția. De pildă, se cer aprofundate schimbările ce se produc în structura socială a țării noastre, în relațiile de producție, problemele soluționării contradicțiilor în socialism. Problemele conducerii științifice a societății pe baza planificării socialiste și a perfecționării democrației socialiste, se cer abordate mai temeinic. Cercetarea economică este chemată să contribuie la extinderea metodelor și tehnicilor celor mai avansate de gestiune și analiză economică, să abordeze cu mai multă îndrăzneală problemele teoretice actuale și de perspectivă ale vieții economico-sociale din patria noastră și pe plan mondial.

★

SUB IMPULSUL ideilor novatoare ale Congresului întreaga activitate politico-ideologică și cultural-educativă, complexul proces de dezvoltare a conștiinței socialiste este menit să se reflecte nemijlocit în comportamentul oamenilor, în modul cum se îndeplinesc sarcinile economice, în rezultatele muncii din industrie, agricultură, din investiții și din toate sferele de activitate.

Atitudinea înaintată față de muncă, spiritul creator și gospodăresc, grija față de avutul obștesc, spiritul de ordine și disciplină sînt atribute intrinseci ale omului cu o conștiință înaintată. A asigura îndeplinirea exemplară a hotărârilor stabilite de Congresul al XI-lea, a obiectivelor dezvoltării economico-sociale a patriei, a sarcinilor de plan pe acest an și a întregului cincinal — aceasta este expresia înțelegerii a ceea ce înseamnă educația socialistă.

UMANISMUL REVOLUȚIONAR. TRĂSĂTURĂ DEFINITORIE A POLITICII PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

„Esența umanismului revoluționar... constă în situarea omului în centrul întregii preocupări și activități a societății și, în același timp, în stabilirea unor raporturi armonioase, organice între individ și colectivitate”.

NICOLAE CEAUȘESCU

AMPLA ȘI CUPRINZĂTOAREA EXPUNERE prezentată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, la Congresul educației politice și al culturii socialiste este un document programatic de excepțională însemnătate teoretică și practică pentru întreaga activitate de viitor a partidului și statului nostru, a întregului popor, de edificare a noii societăți.

Prin bogăția copleșitoare a problematicii pe care o cuprinde, prin multitudinea tezilor noi teoretice, prin reevaluarea, în noile condiții istorice, a conținutului teoretic și practic al unor noțiuni și teze fundamentale ale teoriei marxiste umanist revoluționare, prin spiritul creator revoluționar cu care sînt abordate imperativele majore ale contemporaneității în condițiile profundelor mutații petrecute în lume, ale particularităților dezvoltării României socialiste, expunerea secretarului general al partidului nostru reprezintă un strălucit îndreptar în activitatea ideologico-politică a partidului și a statului nostru, a întregului popor de făurire a conștiinței revoluționare, a omului nou, însușit de idealurile comuniste, în activitatea de elucidare teoretică și practică a problemelor de viață cu care se confruntă astăzi întreaga omenire.

Esența umanismului revoluționar

PRINTRE problemele teoretice și practice de mare însemnătate pentru activitatea de formare a conștiinței revoluționare și de modelare a omului nou, remarcabile prin profunzimea teoretică, prin originalitatea revoluționară cu care sînt abordate, un loc important ocupă problematica umanismului revoluționar.

Pe baza principiilor fundamentale ale dialecticii materialiste, ale raportului dintre real și ideal, a faptului că noțiunile, categoriile nu trebuie privite ca niște entități, abstracții rupte de viață, ci dimpotrivă, ele trebuie înțelese în dinamica lor, în sensul că reflectă realitatea (naturală sau socială) continuu în devenire, secretarul general al partidului arată că „umanismul nu este o noțiune abstractă, imuabilă, ci că sensurile și conținutul său se modifică corespunzător diferitelor etape de dezvoltare istorică a societății”.

În dezvoltarea gândirii marxiste umanismul revoluționar reprezintă forma superioară cea mai avansată, expresia realistă, nu utopică, a înfăptuirii idealului de dreptate și echitate socială. „Esența umanismului revoluționar, arată tovarășul Nicolae Ceaușescu... constă în situarea omului în centrul întregii preocupări și activități a societății și, în același timp, în stabilirea

unor raporturi armonioase, organice între individ și colectivitate”.

Convergența individ-societate este un principiu primordial al activității teoretice și practice a partidului pentru formarea și dezvoltarea omului, politică ce ține seama de dubla condiție de existență a omului: creat și creator de istorie, obiect și subiect al dezvoltării lumii înconjurătoare cit și a propriei sale existențe materiale și spirituale.

Umanismul revoluționar nu se poate realiza în afara perspectivei teoretice și metodologice a activității practice social-economice care încorporează schimbarea, nu ca o simplă adaptare pasivă a omului la modificările intervenite în condiția sa de existență, ci ca asumare liberă a inițiativei și răspunderii pentru transformările social-economice. Aceste transformări revoluționare cuprind în structura lor, ca o componentă și finalitate totodată, făurirea omului nou, cu o personalitate multilateral dezvoltată și care să asigure în continuare, prin acțiune conștientă, critic constructivă, optimizarea și perfecționarea continuă a structurilor social-economice, mediu de afirmare și realizare a sa.

Înțelegerea determinării existenței umane de activitatea practică, social-economică a oamenilor ca activitate revoluționară, transformatoare, de creare și re-creare pe scară largită și mereu perfecționată a societății socialiste și a lor în calitate de creatori de societate, — situează de drept și de fapt întreaga problematică a omului în cadrele umanismului revoluționar, trăsătură definitorie a politicii partidului nostru.

Pornind de la condițiile concrete și specifice de dezvoltare ale societății românești în etapa contemporană, ale individului ca cetățean al României socialiste, partidul nostru consideră munca, activitatea social-utilă, factorul determinant în formarea conștiinței socialiste, în educarea morală și politică a masei lor. Acest tip de activitate reprezintă cadrul obiectiv în care se plămădesc personalitățile, se pot dezvolta și afirma plener talentele, aspirațiile și idealurile oamenilor. Totodată, societatea socialistă, ca societate a celor ce muncesc, se formează și se dezvoltă nemijlocit prin munca creatoare, liberă a tuturor membrilor ei, unica sursă a sporirii avuției naționale, a înfloririi patriei, a prosperității poporului și a bunăstării personale; „de aceea, arată tovarășul Nicolae Ceaușescu, ea trebuie înțeleasă ca o necesitate, ca o îndatorire de onoare a fiecărui cetățean și, totodată, ca principalul mijloc de afirmare a personalității umane, a forței creatoare a fiecărui cetățean”.

În muncă, în îndeplinirea exemplară a sarcinilor încredințate, se formează și se afirmă conștiința socialistă revoluționară pentru schimbarea progresistă, revoluționară atât a lumii înconjurătoare cit și a propriei existențe materiale și spirituale a individului, pentru organizarea societății pe baze noi, superioare,

PROGRAMUL FORMĂRII OMULUI NOU

corespunzător principiilor dreptății și echității, ca o conștiință critic-novatoare pentru înlăturarea vechiului, a spiritului conservator, retrograd, pentru promovarea curajoasă a noului în gândirea și practica socială. De aceea, în activitatea politico-ideologică de formare a conștiinței socialiste revoluționare, educarea oamenilor muncii, îndeosebi a tineretului prin muncă și pentru muncă, ocupă un loc central.

Întreaga activitate de făurire a conștiinței socialiste și de modelare a omului nou trebuie să se realizeze pe temeiul principiilor eticii și echității socialiste, potrivit cărora fiecare individ este obligat să desfășoare într-un sector sau altul de activitate economică-socială, o muncă utilă pentru societate, fiind retribuit în raport cu contribuția concretă pe care o aduce la progresul social.

Dacă întotdeauna societatea nu a putut oferi membrilor săi bunuri necesare pentru existență decît în raport cu volumul și calitatea produselor de care dispunea concret istoric, cu atît mai mult societatea socialistă, apoi comunistă — în care s-a lichidat vechiul sistem al însușirii capitaliste a plusvalorii —, care își propune să satisfacă trebuințele tuturor membrilor săi, pentru realizarea acestui deziderat are nevoie de belșug de produse la crearea căruia trebuie să participe întregul popor. Iată de ce spiritul de căpătuală, tendința unora de a pune mai presus de orice interesele personale înguste, de a da societății cît mai puțin și de a pretinde de la ea cît mai mult, sînt străine moralei comuniste și profund reprobate de către oamenii muncii din țara noastră.

Datoria morală patriotică a fiecărui cetățean al țării noastre, indiferent de naționalitate este, după cum arată tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, să consacre întreaga energie, competență și forță de muncă dezvoltării proprietății socialiste — principalul izvor al înfloririi economico-sociale a țării, al bunăstării și fericirii întregii națiuni, să apere libertatea, independența și integritatea țării, cuceririle revoluționare ale poporului.

În opoziție cu umanismul burghez care inoculează în conștiința oamenilor egoismul și individualismul, care formează spiritele în cultul luptei pentru bunăstarea personală în dauna bunăstării semenilor, partidul nostru promovează umanismul revoluționar ca afirmare și dezvoltare plenară a personalității umane nu izolat, ci în cadrul colectivității, promovînd principiul rational și generos potrivit căruia fericirea personală nu se poate realiza încălcînd dreptul la fericire al altora, ci numai în cadrul împlinirii fericirii generale a colectivității, a poporului, a umanității.

Formarea omului nou, cu o conștiință revoluționară — obiectiv politic fundamental

REALIZAREA OBIECTIVELOR FIXATE în Programul partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism este direct condiționată de activitatea maselor de oameni ai muncii, făuritorii tuturor bunurilor materiale și spirituale ale societății.

De aceea, procesul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate este un proces, totodată, a) de creare a omului nou și a personalității sale în conformitate cu idealurile majore ale comunismului, b) de participare și afirmare a sa (și a tuturor) nu fictivă, ci reală, în funcție de capacități, la edificarea noii societăți, două planuri care implică omul societății socialiste și apoi al societății comuniste ca obiect și subiect al transformărilor revoluționare, aflat în centrul dezvoltării și autodezvoltării totodată.

Ca o trăsătură caracteristică a politicii generale a Partidului Comunist Român în etapa actuală putem considera faptul că problemele formării omului nou și a personalității acestuia apar în mod explicit ca sarcini nemijlocite și imediate ale acțiunii politice. Formarea omului nou și a personalității sale, optimizarea condițiilor de existență materială și spirituală se află în prim-planul practicii social-economice, politico-ideologice.

În concepția partidului nostru realizarea activităților de educație revoluționară, socialistă, de făurire a omului nou este concepută într-o viziune sistemică integratoare la care participă societatea în întregul său, toate forțele sociale, pe baza folosirii optime a întregului potențial material și spiritual. Partidul nostru consideră că realizarea funcțiilor formativ-educative ale societății trebuie să se realizeze prin intermediul tuturor organizațiilor și instituțiilor social-economice, prin care individul este integrat socio-cultural, ca proces continuu și permanent, de-a lungul vieții sale, avînd ca finalitate formarea, dezvoltarea și potențarea tuturor facultăților personalității individului, a puterii lui creatoare, transformarea tuturor energiilor lui potențiale în energii reale.

Avînd în vedere întregul potențial educativ pe care îl conțin întreprinderile economice, toate instituțiile socialiste (nu numai prin volumul și calitatea cunoștințelor pe care le transmit, dar și prin școala de spirit cetățenesc pe care o constituie) tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, la primul Congres al educației politice și al culturii socialiste, a subliniat necesitatea acordării unei atenții sporite activității caselor de cultură și cluburilor din întreprinderi și instituții, care trebuie să se manifeste ca adevărate focare de educație și cultură, de realizare a omului nou, cu o înaltă conștiință socialistă revoluționară și care să asigure în acest mod imbinarea armonioasă a producției cu educația, a muncii cu organizarea plăcută și educativă a timpului liber. În acest sens a fost primită cu deosebită satisfacție și deplină aprobare de către Congres propunerea secretarului general de a se constitui în întreprinderi și instituții **consilii unitare de educație și cultură**, menite să organizeze, sub conducerea organizațiilor de partid, întreaga activitate de răspîndire a științei, de educare politică, activitatea cultural-artistică.

Pentru ca societatea, concepută ca întreg, să-și poată realiza funcțiile formativ-educative, desfășurate la nivelul tuturor structurilor de activități și instituții, este necesară asigurarea unei cît mai strînse corelări, interdependențe, a activității diferitelor instituții, într-o cît mai deplină convergență, avînd ca finalitate comună formarea omului cu o conștiință revoluționară. Sînt concludente în acest sens eforturile din ultimii ani pentru depășirea disparităților dintre activitățile educativ-instructive și activitățile productive, pe de o parte, prin îmbunătățirea conținutului programelor de învățămînt instituționalizat (la toate nivelurile de organizare: elementar, mediu și superior), asigurîndu-se astfel, o mai largă deschidere a învățămîntului de toate gradele spre nevoile producției — și pe de altă parte, prin preluarea de către unitățile productive a unor sarcini și răspunderi directe în formarea individului și a personalității acestuia. Se poate spune că integrarea învățămîntului cu cercetarea și producția, pe lîngă contribuția pe care o are în educarea tinerei generații în spiritul respectului față de muncă (educație prin muncă și pentru muncă), este un pas spre depășirea deosebirilor esențiale dintre munca fizică și munca intelectuală.

De asemenea, sînt concludente eforturile din ultimii ani îndreptate spre armonizarea conținutului, mijloacelor și metodelor educației școlare cu cele ale educației extrașcolare, (coordonarea programelor educative de radio-televiziune de mare audiență cu programe de pregătire școlară, cu programe de popularizare a științei și tehnicii, amplasarea activităților universităților populare, creșterea rolului educativ-formativ a spectacolului de teatru, film, precum și al altor instituții culturale-educative.

Ampla și atotcuprinzătoare analiză făcută activității politico-educative de secretarul general al partidului la Congresul educației politice și al culturii socialiste, dezvăluirea și analiza lipsurilor manifestate în trecut și stabilirea direcțiilor principale ale activității de viitor au o semnificație deosebită și reprezintă garanția perfecționării pe mai departe a muncii educativ-culturale, precum și a procesului dezvoltării relațiilor de producție în concordanță cu dezvoltarea forțelor de producție, în așa fel încît să se asigure progresul economic al întregii noastre societăți ca un proces continuu.

★

POLITICA GENEROASĂ, profund umanistă, plină de grijă față de om, pentru dezvoltarea, formarea și împlinirea multilaterală a personalității acestuia, se reflectă — în mod firesc — în politica externă, umanist revoluționară, promovată cu consecvență de partidul și statul nostru în relațiile cu toate statele lumii, indiferent de natura orînduirii, de poziția lor geografică, de potențialul lor material și uman.

Dreptul suveran și inalienabil al fiecărui popor, națiune, stat, la o dezvoltare și afirmare liberă, conform idealurilor și intereselor naționale, lichidarea subdezvoltării, a marilor decalaje ce se manifestă în lume (consecință directă a politicii imperialiste de dominație, jaf și dictat), reprezintă o necesitate obiectivă pentru înlăturarea apropierei și intensificării cooperării și colaborării între state, sînt principii ce definesc politica externă activă a partidului și statului nostru și care își regăsesc tot mai deschis o largă recunoaștere internațională.

Aceste coordonate fundamentale ale politicii externe a României socialiste își găsesc împlinirea în eforturile susținute pentru crearea unei lumi noi, mai drepte, a unei noi ordini economice și politice internaționale impuse de profundele mutații revoluționare care au loc în lume, expresie a sensului și direcției dezvoltării contemporane.

Georgeta HĂLAȘAN

POLITICA ROMÂNIEI DE COLABORARE ECONOMICĂ CU ȚĂRILE ÎN CURS DE DEZVOLTARE

Ion PAȚAN

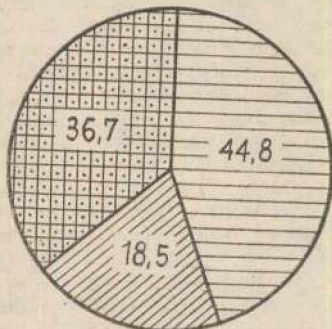
viceprim-ministru al Guvernului,
ministrul comerțului exterior și
cooperării economice internaționale

PARTIDUL COMUNIST ROMÂN și Republica Socialistă România promovează cu consecvență o politică de largă colaborare economică internațională, pornind de la premisa că aceasta reprezintă, în condițiile lumii contemporane, una din cerințele esențiale ale progresului economic accelerat, bunei înțelegeri între state și instaurării noii ordini economice și politice pe planeta noastră. Așa cum se subliniază în Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, lărgirea schimburilor economice și cooperarea în producție cu alte state, participarea activă la diviziunea internațională a muncii reprezintă o latură inseparabilă a procesului de creștere economică a fiecărei națiuni. De aceea, partidul nostru acționează pentru amplificarea relațiilor comerciale și cooperării în domeniul producției, al științei și tehnicii cu toate celelalte țări.

În magistrala Expunere la Congresul educației politice și al culturii socialiste, secretarul general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta că: „Pornind de la analiza științifică, marxist-leninistă, a direcțiilor principale ale dezvoltării istorice contemporane Partidul Comunist Român și guvernul Republicii Socialiste România promovează o politică externă de colaborare cu toate țările lumii, fără deosebire de orînduire socială, își aduc contribuția la soluționarea problemelor complexe ale vieții internaționale”.

Avînd la bază dezvoltarea puternică a forțelor de producție ale țării, industrializarea socialistă, progresele deosebite înregistrate de poporul nostru în toate domeniile, relațiile economice externe ale României cunosc în anii edificării societății socialiste multilateral dezvoltate o extindere fără precedent, o diversificare a structurii mărfurilor de export-import și a formelor de comerț și de cooperare, o extindere considerabilă a ariei lor geografice.

În cîincinalul 1971—1975, ritmul mediu anual de creștere a comerțului exterior a fost de peste 18%. Prin acest ritm, activitatea de comerț exterior s-a înscris între cele mai dinamice secțiuni ale economiei naționale, ceea ce semnifică o angrenare tot mai profundă a țării în circuitul economic mondial.

■ ȚĂRI SOCIALISTE
▨ ȚĂRI ÎN CURS DE DEZVOLTARE
▤ ȚĂRI CAPITALISTE DEZVOLTATE

Ponderea diferitelor țări în comerțul exterior al României (%)

REALITĂȚILE LUMII DE AZI — existența țărilor socialiste cu economii naționale dinamice și cu o pondere de aproape 40% în ansamblul economiei mondiale, afirmarea hotărâtă a voinței tinerelor state pentru dezvoltarea lor independentă, accelerată, pe baza unor pro-

Evoluția comerțului exterior comparativ
cu alți indicatori ai economiei naționale

	1970	1975	1975/ 1970 (%)	Ritm mediu anual de creștere (%)
Produsul social ^{x)}	523	864	165,2	10,6
Venitul național ^{xx)}	212	362	170,8	11,3
Producția industrială ^{x)}	312,8	576,6	184,3	13,0
Producția agricolă ^{xx)}	68,6	93,4	136,2	6,4
Comerțul exterior ^{xx)}	22,9	53,1	231,9	18,3

x) prețuri comparabile
xx) prețuri curente

grame de perspectivă, intensificarea năzuințelor și luptei tuturor popoarelor pentru progres — toate acestea pun în evidență multiple posibilități și necesități de diversificare a fluxurilor comerciale, de lărgire a legăturilor economice ale fiecărei țări cu toate celelalte state, indiferent de sistemul lor social-economic sau de zona geografică în care sînt situate. Partidul și statul nostru militează pentru extinderea, în continuare, a colaborării economice cu toate statele socialiste, acționează perseverent pentru amplificarea și diversificarea relațiilor comerciale și cooperării cu statele în curs de dezvoltare, promovează o politică de lărgire a raporturilor economice cu toate țările, inclusiv cu cele capitaliste dezvoltate. În prezent, România întreține raporturi economice și de cooperare cu aproape 140 de țări din toate continentele, față de 110 în anul 1970.

Potrivit directivelor partidului și orientărilor fundamentale stabilite de secretarul general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la cele trei consfătuiri de comerț exterior organizate în ultimii cinci ani, exportul românesc — paralel cu creșterea sa susținută, într-un ritm mediu anual de peste 19% în cîincinalul încheiat — a fost axat pe valorificarea superioară a potențialului industrial, a resurselor materiale și umane de care dispune țara. Produsele cu grad ridicat de prelucrare — mașini, produse chimice, mărfuri industriale de larg consum — au deținut în anul 1975 peste 52% în totalul exportului, față de 48% în anul 1970. Drept rezultat și prețul mediu al unei tone exportate a crescut, în această perioadă, cu circa 80%.

O extindere deosebită cunoaște activitatea de cooperare economică, industrială și tehnică, cu un număr tot mai mare de state, ilustrată prin cele 225 acțiuni în diverse forme, aflate în curs de derulare. Putem spune că activitatea de cooperare economică inter-

națională a României a devenit pentru economia noastră națională una din căile cele mai importante de dezvoltare a relațiilor economice externe. Este semnificativă, în acest sens, ponderea de circa 25% pe care o deține, actualmente, activitatea de cooperare în ansamblul volumului comerțului exterior al țării.

Un rol esențial în promovarea și creșterea aportului relațiilor noastre economice externe la dezvoltarea economică generală a țării îl are activitatea multilaterală, internă și internațională, desfășurată de președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Orientările stabilite, acordurile economice și convențiile de cooperare încheiate în ultimii ani cu un mare număr de state — rezultat direct al convorbirilor și înțelegerilor la nivel înalt — au deschis o largă perspectivă exportului românesc și activității de cooperare, revenindu-ne sarcina, tuturor factorilor antrenați în acest domeniu, din producție și din comerțul exterior, de a acționa cu hotărâre pentru transpunerea lor exemplară în practică.

UNA DIN PRIORITĂȚILE dezvoltării comerțului nostru exterior și cooperării cu alte state o constituie extinderea și diversificarea relațiilor economice cu țările în curs de dezvoltare. Aceasta corespunde pe deplin intereselor poporului nostru și necesităților de progres accelerat al tinerelor state independente, ca și cauzei generale a bunei conlucrări între popoare, a instaurării noii ordini economice în lume.

Creșterea în ritm intens a economiei românești a generat un necesar sporit de mărfuri din import, multe din acestea fiind produse și exportate de țările în curs de dezvoltare. Totodată, prin potențialul actual al economiei sale, România poate satisface o serie de cerințe ale acestor țări în domenii prioritare pentru industrializarea lor, cum sînt construcția de mașini, chimia și petrochimia, punerea în valoare a unor resurse de materii prime, agricultura și silvicultura etc. Toate acestea constituie premise obiective pentru amplificarea raporturilor economice cu țările în curs de dezvoltare, pentru trecerea la forme tot mai profunde de cooperare în producție și tehnico-științifică, reciproc avantajoase.

În același timp, România — țară socialistă în curs de dezvoltare — atribuie amplificării și diversificării relațiilor economice cu celelalte țări în curs de dezvoltare o semnificație mai largă, ca o expresie a solidarității cu lupta lor pentru emancipare economică, socială și națională, a sprijinirii dezvoltării lor pe calea progresului, ca o contribuție internațională la cauza luptei pentru afirmarea liberă, independentă a fiecărei națiuni, împotriva politicii imperiale, coloniale și neocoloniale pe plan mondial. Partidul și statul nostru consideră că o cit mai strînsă colaborare cu aceste state capătă o tot mai mare însemnătate pentru progresul general al umanității, pentru instaurarea unei ordini economice noi, echitabile în viața internațională, pentru cauza destinderii și păcii în lume.

Istoricile întâlniri ale președintelui Nicolae Ceaușescu cu numeroși șefi de state din Africa, America Latină și Asia, convorbirile rodnice, de lucru avute s-au materializat în încheierea a 100 de acorduri guvernamentale și înțelegeri de cooperare în domenii specifice, creîndu-se, astfel, un cadru juridico-economic deosebit de fertil intensificării relațiilor economice cu țările în curs de dezvoltare.

În retrospectiva anilor 1970—1975, schimburile comerciale ale României cu țările în curs de dezvoltare au crescut de peste 4 ori, inscriindu-se ca cel mai dinamic flux al comerțului nostru exterior. Prin această creștere, ponderea țărilor în curs de dezvoltare în comerțul nostru total a marcat o tendință mereu ascendentă: de la mai puțin de 10% în deceniul 1960—1970, la 38,5% în anul 1975. În prezent, România are legături economice cu aproape 100 de state în curs de dezvoltare. Trebuie remarcată extinderea deosebită a legăturilor economice cu țările arabe, cu țările africane și latino-americane, precum și cu statele asiatice.

Structura exportului României (%)		
	1970	1975
TOTAL:	100,0	100,0
din care:		
Mașini, utilaje, mijloace de transport	22,6	25,3
Combustibili, materii prime minerale, metale	22,7	22,3
Produse chimice, îngrășăminte, cauciuc	7,0	10,8
Materii prime nealimentare și produse prelucrate	10,6	8,3
Materii prime și mărfuri alimentare	16,2	16,3
Mărfuri industriale de larg consum	18,1	16,1

LA EXPORTUL ROMÂNESC în țările în curs de dezvoltare, pe lângă o serie de mărfuri de bază, cum sînt produsele chimice, materialele de construcții și produsele agro-alimentare, trebuie remarcate cu deosebire livrările de mașini și utilaje și de echipamente complexe de înaltă tehnicitate, care au contribuit la construirea în aceste țări a unor importante obiective economice, prevăzute în programele lor

Domeniile în care România a constituit societăți mixte cu țări în curs de dezvoltare

Numărul societăților mixte de producție constituite de România în țări în curs de dezvoltare	28
- din care:	
Industria prelucrătoare: producția de mașini-unelte, producția de ciment, prelucrarea cauciucului, prelucrarea pieilor	7
Industria extractivă: cercetări, explorări și exploatarea miniere	10
Agricultură: cultura bumbacului, creșterea animalelor și păsărilor, producția de semințe și material săditor, îmbunătățiri funciare	7
Silvicultură: exploatarea și industrializarea lemnului	4

de dezvoltare economică. Exemplificativ, pe baza livrărilor românești sau cu participare românească au fost construite sau sînt în fază de realizare a investițiilor rafinării în India, Siria, Pakistan și Iordania, fabrici de tractoare în Iran și Egipt, combinate de produse sodice în Egipt și Peru, fabrici de ciment în Liban, Maroc, Irak și Siria, complexe pentru industria fosfaților sau a lemnului în Siria și R.P. Congo, construcții în Libia ș.a.

În schimbul livrărilor de utilaje românești, țările în curs de dezvoltare furnizează în România, în numeroase cazuri, produse rezultate din obiective construite cu aceste utilaje sau alte mărfuri disponibile la exportul lor și necesare economiei noastre naționale. Această formă de relații economice, consacrată și prin rezoluții adoptate de organizații economice internaționale din inițiativa României, reprezintă o importantă contribuție la ușurarea efortului valutar pe care trebuie să îl facă țările în curs de dezvoltare în scopul îndeplinirii programelor lor de dezvoltare economică.

Pe măsura diversificării economiei și creării unor industrii naționale în țările în curs de dezvoltare, România are în vedere importul din aceste state — pe lângă produse de bază și derivate — al unei serii de mărfuri semiprelucrate și finite, inclusiv mașini și utilaje. Astfel, dintr-un șir de țări în curs de dezvoltare sînt achiziționate, pentru diversificarea paletelor de mărfuri oferite la intern, unele produse alimentare prelucrate, produse textile, mașini-unelte, unele autovehicule etc. O astfel de orientare deosebește fundamental politica țării noastre față de statele „lumii a treia”, de raporturile promovate de fostele metropole și de companiile transnaționale, care atribuie țărilor în curs de dezvoltare rolul de furnizor de materii prime.

Alături de formele clasice de schimburi comerciale, în relațiile României cu tinerile state independente cunoaște o amplă dezvoltare cooperarea în producție și tehnico-științifică. Cooperarea cu aceste țări se materializează într-o gamă largă de forme, în funcție de interesul reciproc: livrări complexe de echipamente, coproducție, acordare de asistență tehnică, lucrări în comun de prospecțiuni geologice, comercializarea în comun, societăți mixte de producție etc.

Pînă în prezent, au fost constituite cu țările în curs de dezvoltare 28 de societăți mixte în domenii de interes reciproc, cum sînt construcția de mașini, industria minieră, industria chimică, industria lemnului și a materialelor de construcții, agricultura etc. Unele din aceste societăți se află deja în faza de producție, dînd rezultate satisfăcătoare pentru ambii parteneri. Dintre acestea fac parte societățile ANDINAS și ANTAMINA din Peru pentru producția de mașini-unelte, și, respectiv, exploatarea de minereuri neferoase, SOMIMA din Maroc pentru producția de concentrate de cupru, LOROMBOIS și CAROMBOIS din Republica Africa Centrală pentru exploatarea de bușteni, producția de cherestea și de mobilă, SOCOION din R. P. Congo pentru producția de bumbac egrenat și porumb. De asemenea, au fost constituite cu țări în curs de dezvoltare unele societăți comerciale mixte pentru vinzarea în comun de produse, cum sînt tractoare, produse agro-alimentare, produse chimice și alte mărfuri.

Trebuie subliniat faptul că societățile mixte constituite de România cu diverse țări în curs de dezvoltare își desfășoară activitatea în cadrul strict al legislației și reglementărilor în vigoare din aceste țări, inclusiv în ceea ce privește cota de participare la capitalul social. De asemenea, este semnificativă orientarea comună spre domenii de interes prioritar, importante pentru dezvoltarea economică a țărilor respective, ca și pentru acoperirea unor necesități ale țării noastre. Fondată pe aceste principii, colaborarea economică dintre România și țările în curs de dezvoltare se afirmă tot mai mult pe

arena internațională, ca exemplu de relații de tip nou, reciproc avantajoase, între țări suverane și deplin egale în drepturi. La realizarea de acțiuni de cooperare pe teritoriul unor țări în curs de dezvoltare, România a atras, în consens cu statele respective, participarea unor firme din țări interesate. În acest fel, cooperarea capătă forme multilaterale și, bazată pe principii noi, contribuie la consolidarea tipului superior de relații economice internaționale.

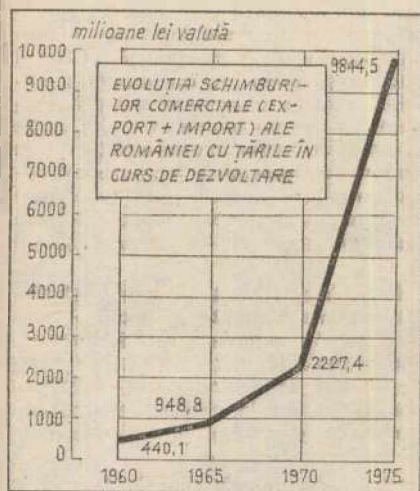
O cale importantă de colaborare și sprijin în relațiile cu țările în curs de dezvoltare o constituie acordarea de asistență tehnică. Pe această linie, în prezent își desfășoară activitatea în țările în curs de dezvoltare circa 8.000 de specialiști români, din care 40% au pregătire de specialitate superioară și o bogată experiență practică. Din numărul menționat al specialiștilor români, 60% acordă asistență tehnică în domeniul construcțiilor industriale și civile, 16% în industria minieră, 5% în construcția de mașini, 4% în industria energetică, 15% în învățământ și în domeniul sănătății.

SUJIND CONSECVENT cauza fărâșirii noii ordini politice și economice internaționale, în paralel cu aprofundarea relațiilor pe plan bilateral, România promovează activ colaborarea multilaterală, solidaritatea cu țările în curs de dezvoltare.

În raportul la cel de al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia că una dintre problemele de mare actualitate ale vieții contemporane este decalajul care s-a accentuat între țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare. Lichidarea subdezvoltării, asigurarea progresului economic-social mai rapid al țărilor rămase în urmă constituie o cerință primordială pentru dezvoltarea întregii omeniri, pentru realizarea unei colaborări și păci trainice în lume.

Recentele studii elaborate pe plan internațional, ca și dezbaterile din cadrul celei de a IV-a sesiuni a Conferinței Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare, au pus în evidență accentuarea decalajelor economice. Această realitate gravă a zilelor noastre nu mai poate constitui o preocupare a unui grup de țări sau a unor organisme economice internaționale, ci a devenit o problemă de prim ordin a întregii lumi.

Amplitudinea medie a decalajului între nivelul venitului anual pe

locuitor între țările dezvoltate și țările în curs de dezvoltare este dată de raportul de 13 la 1, iar amplitudinea maximă de raportul 86 la 1, reprezentând ecartul dintre cel mai mare și cel mai mic venit național pe locuitor. Circa 1/10 din omenire, reprezentând țările puternic industrializate, concentrează 50% din produsul mondial brut, adică tot atât cit 9/10 din comunitatea mondială. Țările în curs de dezvoltare realizează 60% din producția de țesături, dar sub 25% din cea de produse rafinate; dețin o pondere de 30% din producția mondială de minereu de fier, dar

contribuie cu numai 5% la producția mondială de oțel; realizează 55% din producția de bauxită, dar numai 6% din producția mondială de aluminiu. În ultimul timp, pe fondul crizei economice din țările capitaliste dezvoltate, fenomenele negative din economia țărilor în curs de dezvoltare s-au agravat. Se înregistrează o stagnare a creșterii sau chiar o reducere a producției industriale și agricole, se accentuează deficitele balanțelor comerciale și de plăți, scad și mai mult rezervele lor valutare, se majorează, în consecință, datoritiile externe. În această situație, multe țări în curs de dezvoltare și-au revizuit și chiar anulat programele economice, renunțând la construirea unor obiective de importanță deosebită pentru progresul lor general.

Dacă situația actuală nu va înregistra transformările fundamentale impuse de o nouă ordine economică, există perspectiva accentuării decalajelor economice, concentrării avuției mondiale într-un număr restrâns de state, cu consecințe dintre cele mai grave pentru progresul umanității, pentru însăși civilizația mondială.

PROFUND ATAȘATĂ eforturilor pentru eradicarea fenomenului subdezvoltării și pentru adaptarea de către comunitatea internațională de măsuri concrete și eficiente vizând progresul economic și social accelerat al țărilor în curs de dezvoltare, România a desfășurat și desfășoară pe plan internațional o intensă ac-

Populația și produsul național brut pe locuitor pe grupe de țări*)

Grupe de țări după nivelul venitului:	Nr. de țări	Populația (mil.)	Produsul național brut (miliarde dolari)	Produsul național brut pe locuitor (dolari)
- mai puțin de 200 (dolari)	43	1.151	136	120
- între 200-499 (dolari)	52	1.184	332	280
- între 500-1.099 (dolari)	53	531	530	1.000
- între 2.000-4.999 (dolari)	28	554	1.871	2.860
- peste 5.000 (dolari)	12	316	1.886	5.970

*) anul 1973

tivitate pentru instaurarea unei noi ordini economice și politice mondiale, ca soluție viabilă pentru rezolvarea acestei probleme de interes planetar. Președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a adus o contribuție substanțială, larg recunoscută pe plan internațional, la conturarea conceptului noii ordini, la cristalizarea cerințelor și direcțiilor de acțiune pentru traducerea în viață a acestui obiectiv istoric.

Așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Expunerea la Congresul educației politice și al culturii socialiste, „România își amplifică continuu legăturile de prietenie și solidaritate cu țările care și-au dobândit independența și au pășit pe calea dezvoltării libere, de sine stătătoare. Ca țară socialistă și ca țară în curs de dezvoltare, România este legată de aceste țări prin aspirații comune spre progres și prosperitate, prin lupta pentru abolirea vechii politici de încheitate, pentru promovarea unor relații noi, de egalitate între state. De aceea, înscrinem relațiile noastre cu aceste țări în contextul luptei generale pentru lichidarea subdezvoltării, împotriva politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, pentru asigurarea dezvoltării libere, independente a fiecărei națiuni”.

În acest context de preocupări se înscrie aderarea României la „Grupul celor 77”. Aprobarea unanimă de către țările membre a aderării României la acest grup constituie o recunoaștere a rolului important al țării noastre în promovarea ideilor înnoitoare în lume și reprezintă, în același timp, o expresie a dorinței comune pentru o cit mai strânsă conlucrare vizând triumful noii ordini. O expresie elocventă a solidarității active a României cu cauza țărilor în curs de dezvoltare este hotărârea țării noastre de a participa la Fondul comun pentru finanțarea stocurilor internaționale pentru produse de bază, creat la recenta sesiune a UNCTAD.

Pe planul colaborării multilaterale cu țările în curs de dezvoltare trebuie menționate și tratativele cu o serie din aceste țări, privind facilitarea comerțului reciproc, prin acordarea de reduceri vamale sub egida Acordului General pentru Tarife și Comerț.

România va milita și în viitor pentru o tot mai strânsă colaborare și conlucrare cu țările în curs de dezvoltare, considerând că aceasta reprezintă una din căile pentru sprijinirea dezvoltării accelerate, pentru afirmarea noilor state pe plan internațional.

O manifestare concretă a acestei politici o constituie, în actualul cincinal, programele de dezvoltare a schimburilor comerciale și cooperării economice cu statele în curs de dezvoltare, care vizează ridicarea ponderii acestor țări în ansamblul comerțului nostru exterior la circa 30% până în anul 1980. Semnificația acestei cifre poate fi mai bine înțeleasă dacă avem în vedere că în aceeași perioadă, volumul total al comerțului nostru exterior crește cu aproape 80%. De asemenea, este edificator numărul însemnat de obiective economice de majoră importanță, la a căror construcție în țările în curs de dezvoltare România participă cu livrarea de utilaje, asistență tehnică și pregătirea de cadre de specialitate.

Promovind activ o politică de largă colaborare internațională, cu toate țările socialiste, cu statele în curs de dezvoltare, cu celelalte țări ale lumii, România își aduce contribuția, totodată, la cauza păcii și progresului în lume. Țara noastră promovează în mod consecvent în relațiile economice externe principiul respectării dreptului egalității în drepturi și avantajului reciproc, al dezvoltării unor schimburi echitabile și realizării unei cooperări în producție cores-punzător intereselor fiecărei părți, progresului general al economiei internaționale, realizării unei dezvoltări echilibrate pe plan mondial.

INDUSTRIALIZAREA SOCIALISTA, FACTORUL HOTĂRITOR AL ÎNFLORIRII ECONOMIEI

Un act fundamental al revolufiei socialiste

ASTAZI se implinest 28 de ani de la

proprietate, evenimente de importanță majoră în viața poporului român pentru edificarea socialismului. Înfruntăm în iunie 1948, așteptat de fundamentul revoluției socialiste răspondund unor cerințe obiective ale progresului social, înădușim prin însușirea națională ad-

titascistă amată din August '44. După
cucerirea în întregime a puterii politice
de către clasă muncitoare în alianță
cu țărănimă, cu celelalte categorii de
omnemi ai muncii, naționalizarea, tre-
cere avuții naționale în minile celor
ce muntesc devenise o condiție sine
qua non pentru realizarea unor trans-
formații radicale în economie. Prin tra-

materială și spirituală pe care le-a

realizării şi îndepărtarea sa istorică, prin
război.

În succesiunea marilor evenimente
care proiectează încă de atunci vilo-
conştiinţă prima acţiune de amploare a
împreună de statul celor ce munceşte,
într-o lume în care se desfășoară

găsiți economice de sub dominația
la smulgerea pentru totdeauna a pir-
de protecție din țara noastră, a dus
chis o etapă nouă în istoria relațiilor
săre a statelor din România în rela-
săre a revoluției socialiste: ea a des-

[Labelul nr. 1 — Rămure mediu anuale, pe circulație]	
1991-1995	13,9
1996-1997	12,2
1998-1999	12,2
2000-2001	12,2
2002-2003	12,2
2004-2005	12,2
2006-2007	12,2
2008-2009	12,2
2010-2011	12,2
2012-2013	12,2
2014-2015	12,2
2016-2017	12,2
2018-2019	12,2
2020-2021	12,2
2022-2023	12,2
2024-2025	12,2
2026-2027	12,2
2028-2029	12,2
2030-2031	12,2
2032-2033	12,2
2034-2035	12,2
2036-2037	12,2
2038-2039	12,2
2040-2041	12,2
2042-2043	12,2
2044-2045	12,2
2046-2047	12,2
2048-2049	12,2
2050-2051	12,2
2052-2053	12,2
2054-2055	12,2
2056-2057	12,2
2058-2059	12,2
2060-2061	12,2
2062-2063	12,2
2064-2065	12,2
2066-2067	12,2
2068-2069	12,2
2070-2071	12,2
2072-2073	12,2
2074-2075	12,2
2076-2077	12,2
2078-2079	12,2
2080-2081	12,2
2082-2083	12,2
2084-2085	12,2
2086-2087	12,2
2088-2089	12,2
2090-2091	12,2
2092-2093	12,2
2094-2095	12,2
2096-2097	12,2
2098-2099	12,2
2100-2101	12,2
2102-2103	12,2
2104-2105	12,2
2106-2107	12,2
2108-2109	12,2
2110-2111	12,2
2112-2113	12,2
2114-2115	12,2
2116-2117	12,2
2118-2119	12,2
2120-2121	12,2
2122-2123	12,2
2124-2125	12,2
2126-2127	12,2
2128-2129	12,2
2130-2131	12,2
2132-2133	12,2
2134-2135	12,2
2136-2137	12,2
2138-2139	12,2
2140-2141	12,2
2142-2143	12,2
2144-2145	12,2
2146-2147	12,2
2148-2149	12,2
2150-2151	12,2
2152-2153	12,2
2154-2155	12,2
2156-2157	12,2
2158-2159	12,2
2160-2161	12,2
2162-2163	12,2
2164-2165	12,2
2166-2167	12,2
2168-2169	12,2
2170-2171	12,2
2172-2173	12,2
2174-2175	12,2
2176-2177	12,2
2178-2179	12,2
2180-2181	12,2
2182-2183	12,2
2184-2185	12,2
2186-2187	12,2
2188-2189	12,2
2190-2191	12,2
2192-2193	12,2
2194-2195	12,2
2196-2197	12,2
2198-2199	12,2
2200-2201	12,2
2202-2203	12,2
2204-2205	12,2
2206-2207	12,2
2208-2209	12,2
2210-2211	12,2
2212-2213	12,2
2214-2215	12,2
2216-2217	12,2
2218-2219	12,2
2220-2221	12,2
2222-2223	12,2
2224-2225	12,2
2226-2227	12,2
2228-2229	12,2
2230-2231	12,2
2232-2233	12,2
2234-2235	12,2
2236-2237	12,2
2238-2239	12,2
2240-2241	12,2
2242-2243	12,2
2244-2245	12,2
2246-2247	12,2
2248-2249	12,2
2250-2251	12,2
2252-2253	12,2
2254-2255	12,2
2256-2257	12,2
2258-2259	12,2
2260-2261	12,2
2262-2263	12,2
2264-2265	12,2
2266-2267	12,2
2268-2269	12,2
2270-2271	12,2
2272-2273	12,2
2274-2275	12,2
2276-2277	12,2
2278-2279	12,2
2280-2281	12,2
2282-2283	12,2
2284-2285	12,2
2286-2287	12,2
2288-2289	12,2
2290-2291	12,2
2292-2293	12,2
2294-2295	12,2
2296-2297	12,2
2298-2299	12,2
2300-2301	12,2
2302-2303	12,2
2304-2305	12,2
2306-2307	12,2
2308-2309	12,2
2310-2311	12,2
2312-2313	12,2
2314-2315	12,2
2316-2317	12,2
2318-2319	12,2
2320-2321	12,2
2322-2323	12,2
2324-2325	12,2
2326-2327	12,2
2328-2329	12,2
2330-2331	12,2
2332-2333	12,2
2334-2335	12,2
2336-2337	12,2
2338-2339	12,2
2340-2341	12,2
2342-2343	12,2
2344-2345	12,2
2346-2347	12,2
2348-2349	12,2
2350-2351	12,2
2352-2353	12,2
2354-2355	12,2
2356-2357	12,2
2358-2359	12,2
2360-2361	12,2
2362-2363	12,2
2364-2365	12,2
2366-2367	12,2
2368-2369	12,2
2370-2371	12,2
2372-2373	12,2
2374-2375	12,2
2376-2377	12,2
2378-2379	12,2
2380-2381	12,2
2382-2383	12,2
2384-2385	12,2
2386-2387	12,2
2388-2389	12,2
2390-2391	12,2
2392-2393	12,2
2394-2395	12,2
2396-2397	12,2
2398-2399	12,2
2400-2401	12,2
2402-2403	12,2
2404-2405	12,2
2406-2407	12,2
2408-2409	12,2
2410-2411	12,2
2412-2413	12,2
2414-2415	12,2
2416-2417	12,2
2418-2419	12,2
2420-2421	12,2
2422-2423	12,2
2424-2425	12,2
2426-2427	12,2
2428-2429	12,2
2430-2431	12,2
2432-2433	12,2
2434-2435	12,2
2436-2437	12,2
2438-2439	12,2
2440-2441	12,2
2442-2443	12,2
2444-2445	12,2
2446-2447	12,2
2448-2449	12,2
2450-2451	12,2
2452-2453	12,2
2454-2455	12,2
2456-2457	12,2
2458-2459	12,2
2460-2461	12,2
2462-2463	12,2
2464-2465	12,2
2466-2467	12,2
2468-2469	12,2
2470-2471	12,2
2472-2473	12,2
2474-2475	12,2
2476-2477	12,2
2478-2479	12,2
2480-2481	12,2
2482-2483	12,2
2484-2485	12,2
2486-2487	12,2
2488-2489	12,2
2490-2491	12,2
2492-2493	12,2
2494-2495	12,2
2496-2497	12,2
2498-2499	12,2
2500-2501	12,2
2502-2503	12,2
2504-2505	12,2
2506-2507	12,2
2508-2509	12,2
2510-2511	12,2
2512-2513	12,2
2514-2515	12,2
2516-2517	12,2
2518-2519	12,2
2520-2521	12,2
2522-2523	12,2
2524-2525	12,2
2526-2527	12,2
2528-2529	12,2
2530-2531	12,2
2532-2533	12,2
2534-2535	12,2
2536-2537	12,2
2538-2539	12,2
2540-2541	12,2
2542-2543	12,2
2544-2545	12,2
2546-2547	12,2
2548-2549	12,2
2550-2551	12,2
2552-2553	12,2
2554-2555	12,2
2556-2557	12,2
2558-2559	12,2
2560-2561	12,2
2562-2563	12,2
2564-2565	12,2
2566-2567	12,2
2568-2569	12,2
2570-2571	12,2
2572-2573	12,2
2574-2575	12,2
2576-2577	12,2
2578-2579	12,2
2580-2581	12,2
2582-2583	12,2
2584-2585	12,2
2586-2587	12,2
2588-2589	12,2
2590-2591	12,2
2592-2593	12,2
2594-2595	12,2
2596-2597	12,2
2598-2599	12,2
2600-2601	12,2
2602-2603	12,2
2604-2605	12,2
2606-2607	12,2
2608-2609	12,2
2610-2611	12,2
2612-2613	12,2
2614-2615	12,2
2616-2617	12,2
2618-2619	12,2
2620-2621	12,2
2622-2623	12,2
2624-2625	12,2
2626-2627	12,2
2628-2629	12,2
2630-2631	12,2
2632-2633	12,2
2634-2635	12,2
2636-2637	12,2
2638-2639	12,2
2640-2641	12,2
2642-2643	12,2
2644-2645	12,2
2646-2647	12,2
2648-2649	12,2
2650-2651	12,2
2652-2653	12,2
2654-2655	12,2
2656-2657	12,2
2658-2659	12,2
2660-2661	12,2
2662-2663	12,2
2664-2665	12,2
2666-2667	12,2
2668-2669	12,2
2670-2671	12,2
2672-2673	12,2
2674-2675	12,2
2676-2677	12,2
2678-2679	12,2
2680-2681	12,2
2682-2683	12,2
2684-2685	12,2
2686-2687	12,2
2688-2689	12,2
2690-2691	12,2
2692-2693	12,2
2694-2695	12,2
2696-2697	12,2
2698-2699	12,2
2700-2701	12,2
2702-2703	12,2
2704-2705	12,2
2706-2707	12,2
2708-2709	12,2
2710-2711	12,2
2712-2713	12,2
2714-2715	12,2
2716-2717	12,2
2718-2719	12,2
2720-2721	12,2
2722-2723	12,2
2724-2725	12,2
2726-2727	12,2
2728-2729	12,2
2730-2731	12,2
2732-2733	12,2
2734-2735	12,2
2736-2737	12,2
2738-2739	12,2
2740-2741	12,2
2742-2743	12,2
2744-2745	12,2
2746-2747	12,2
2748-2749	12,2
2750-2751	12,2
2752-2753	12,2
2754-2755	12,2
2756-2757	12,2
2758-2759	12,2
2760-2761	12,2
2762-2763	12,2
2764-2765	12,2
2766-2767	12,2
2768-2769	12,2
2770-2771	12,2
2772-2773	12,2
2774-2775	12,2
2776-2777	12,2
2778-2779	12,2
2780-2781	12,2
2782-2783	12,2
2784-2785	12,2
2786-2787	12,2
2788-2789	12,2
2790-2791	12,2
2792-2793	12,2
2794-2795	12,2
2796-2797	12,2
2798-2799	12,2
2800-2801	12,2
2802-2803	12,2
2804-2805	12,2
2806-2807	12,2
2808-2809	12,2
2810-2811	12,2
2812-2813	12,2
2814-2815	12,2
2816-2817	12,2
2818-2819	12,2
2820-2821	12,2
2822-2823	12,2
2824-2825	12,2
2826-2827	12,2
2828-2829	12,2
2830-2831	12,2
2832-2833	12,2
2834-2835	12,2
2836-2837	12,2
2838-2839	12,2
2840-2841	12,2
2842-2843	12,2
2844-2845	12,2
2846-2847	12,2
2848-2849	12,2
2850-2851	12,2
2852-2853	12,2
2854-2855	12,2
2856-2857	12,2
2858-2859	12,2
2860-2861	12,2
2862-2863	12,2
2864-2865	12,2
2866-2867	12,2
2868-2869	12,2
2870-2871	12,2
2872-2873	12,2
2874-2875	12,2
2876-2877	12,2
2878-2879	12,2
2880-2881	12,2
2882-2883	12,2
2884-2885	12,2
2886-2887	12,2
2888-2889	12,2
2890-2891	12,2
2892-2893	12,2
2894-2895	12,2
2896-2897	12,2
2898-2899	12,2
2900-2901	12,2
2902-2903	12,2
2904-2905	12,2
2906-2907	12,2
2908-29	

၁၇၈၃

[illegible]

nuia conduce pe pământ, comu-
nii, partidul, fiindu-seama de cerin-
țele legilor obiective, de realizate
concrete ale țării noastre, a organizat
și condus întru proces de dezvoltare
a bazei tehnico-materiale, de consoli-
dare și generalizare a relațiilor de pro-
ductie socialiste. Întruparea unei astfel
de politici a determinat, într-o perioa-
da istorică scurtă, transformări revolu-
ționare în viața economică și socială a
țării: au fost lichidate clasele exploata-
toare, s-a favorizat economia socialistă, u-
nită, s-au dezvoltat și modernizat
forțele de producție, socialismul a
trănit pe deplin în țara noastră, am
pașit în etapa superioară de dezvoltare a
societății socialiste multilaterale de dezvoltare.

Deoarece de a se prăbuși, așa cum fi
preziceau de vremuri foarte reacțio-
nare, economia românească a înregis-
trat o dezvoltare continuă ascendentă,
expresie nemilicată a vocației con-
structive a poporului nostru, a capac-
ității sale de a asigura ridicarea înveci-
natului pe o treaptă nouă de dezvoltare. Geografia economică a patriei,
predestinată alina dăla sa ramina „semi-
namente agricole”, cuprinde astăzi mil-
și mil de întreprinderi industriale mo-
derne, dotate la un înalt nivel tehnic

confirma justetia orientator partidu-
lui in toate domeniile de activitate,
inalta responsabilitate cu care isi inde-
plineste misiunea istorica de a conduce
maselor muncitoare in opera de constru-
ire a socialismului.

Dinamismul creșterii

INTRAGA dezvoltare a civilizatiei omenesti se realizeaza prin dezvoltarea fortelor de productie, in progresul general al umanitatii. Este si ratiunea pentru care partidul a pus in centrul programului de construire a socialismului, politica de industrializare socialista, care in conditiile noastre s-a dovedit a fi factorul hotarator al lichidarii intr-un termen scurt a inapoiarii masivitatei din trecut, al cresterii si stabilizarii economiei, al folosirii ratiunii a potentialului material si uman, al ridicarii gradului de civilizatie al intregii societati, al intaririi independentei nationale si dezvoltarii schimburilor externe.

Caracteristica dominantă a procesului de industrializare a fost dezvoltarea și a dezvoltării celorlalte ramuri ale economiei, ceea ce se numea **creștere economică** sau **creștere economică** și a dezvoltării celorlalte ramuri ale economiei, ceea ce se numea **creștere economică** sau **creștere economică**.

late economice și la înfrățirea în acest fel a unelă din direcțiile majore în care partidul va acționa pentru faurirea societății socialiste multilaterale dezvoltate; egalizarea nivelului de dezvoltare a tuturor regiunilor și a tuturor populațiilor; egalizarea nivelului de dezvoltare economică și apropierea României de țările avansate din punct de vedere economic și apropierea României de țările industriale avansate ale lumii, pro-

ce se va fi realizat în linii generale până la sfârșitul deceniului următor. Menținerea în continuare a unor ritmuri înalte de creștere economică va permite realizarea unor sporuri anuale ale producției pe locuitor, la principalele produse, asemănătoare sau chiar mai mari decât ale țărilor mai dezvoltate economic.

Nu ne vom ocupa aici în mod special de dinamica ansamblului producției naționale. Vom prezenta totuși câteva date cu ajutorul cărora să demonstrăm că opțiunea pentru industrializare, crearea unei industrii puternice, moderne, orientată cu fermitate, mai ales în ultimul deceniu, spre dezvoltarea subramurilor tehnicii de vîrf, a avut și are în continuare rațiuni economice foarte temeinice: industria s-a dovedit a fi motorul dezvoltării accelerate a avuției naționale, al forțelor de producție, al dotării tehnice și creșterii în ritm înalt a celorlalte ramuri, al extinderii participării la schimburile economice externe.

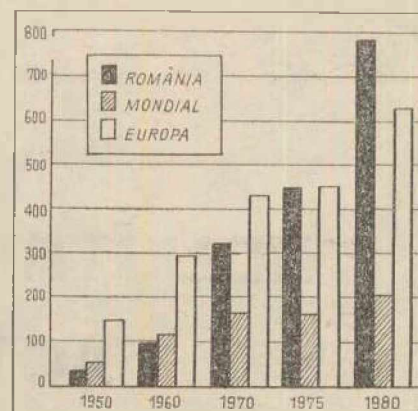
Dacă vom analiza, de pildă, evoluția venitului național, vom observa că în 1970 volumul acestuia era de cca. 6 ori mai mare decât în 1950 și că în anii cincinalului precedent a mai înregistrat o creștere de 70,6%, atîngînd astfel în 1976 un nivel de peste 10,2 ori mai mare față de 1950; o astfel de evoluție o înțelîm și la produsul social, care în 1975 era de 10,4 ori mai mare în comparație cu anul 1950. O imagine mai completă și deosebit de sugestivă ne-o oferă însă datele tabelului nr. 1: ritmurile înalte de creștere nu se realizează doar la unul sau la altul din indicatorii menționați, ci sînt caracteristice pentru ansamblul economiei naționale. Și mai trebuie adăugat un fapt nu lipsit de semnificație: ritmuri înalte s-au realizat în toți anii construcției socialiste. În condițiile în care țările capitaliste sînt confruntate periodic cu fenomene de criză, care uneori au determinat chiar un regres al

în anii construcției socialiste se evidențiază cu pregnanță cele din perioada 1971—1975, perioadă extrem de dinamică în progresul multilateral al țării, în care a fost asigurată o puternică dezvoltare a forțelor de producție, transformări înnoitoare în toate domeniile vieții economico-sociale. Ritmurile de creștere a principalilor indicatori realizate în cincinalul trecut sînt cele mai înalte din oricare alt cincinal al ultimelor două decenii, ceea ce s-a reflectat în mod direct și asupra creșterii nivelului de trai al maselor muncitoare. Aceste ritmuri înalte se mențin și în actualul cincinal, cînd industria, de pildă, își va spori volumul cu cca. 11% în fiecare an, urmînd să atingă în 1980 un nivel de aproape 1 000 miliarde lei, adică de 35,9 ori mai mare în comparație cu 1950.

Realizarea unor astfel de ritmuri înalte se întemeiază pe mobilizarea intensă a potențialului material și uman al țării, pe alocarea unei părți însemnate din venitul național, științific determinată, pentru fondul național de dezvoltare, ceea ce a permis înfăptuirea unui amplu program de investiții; mai mult de jumătate din volumul acestora a fost alocat industriei, ca o expresie a rolului pe care este chemată să-l joace această ramură în progresul întregii economii. S-au realizat astfel, numai în anii cincinalului trecut, 1869 obiective și capacități industriale, dintre care numeroase de interes național: hidrocentralele Lofru, Tarnița și Rîmnicu-Vilcea-Govora, centralele termoelectrice de la Brăila și Rovinari, Combinatul de oțeluri speciale Tîrgoviște, Întreprinderea de alumina Tulcea, Întreprinderea de rulmenți Alexandria, Întreprinderea de elemente pneumatice și automatizări Birlad, Întreprinderea „Tehnoton” Iași, Combinatul de îngrășăminte chimice Slobozia, 42 de capacități noi în industria de prelucrare a lemnului, 26 de întreprinderi textile și de încălțăminte, fabrici de industrializare a laptelui și a cărnii etc.

Creșterea industriei într-un ritm înalt, de peste 130% în perioada 1951—1975, a avut drept urmare realizarea în ultimul an al cincinalului precedent a unui volum de producție de peste 21 ori mai mare decât în 1950; concludent este și faptul că producția industrială a anului 1975 echivalează cu cea realizată în întreg deceniul 1951—1960. Dar potențialul actual al industriei românești este foarte sugestiv ilustrat și prin cifrele tabelului nr. 2 care arată, comparativ cu anul naționalizării, volumul producției ce se obține într-o zi. Așadar, într-o singură zi producții de zeci și chiar sute de ori mai mari. Este rodul unei politici consecvente de dezvoltare a industriei, de creare a unor capacități de producție în stare să asigure într-o măsură tot mai mare necesitățile economiei naționale și să creeze disponibilități pentru export.

Ilustrative pentru caracterizarea potențialului industriei sînt și datele care privesc evoluția producției pe locuitor.

Producția de oțel (kg) pe locuitor în România, în comparație cu producția mondială și cea europeană

Creșterile sînt, fără îndoială, impresionante și ele cuprind întreaga gamă de produse: 447 kg oțel în 1975 față de 18 kg în 1938, 1376 kg cărbune extras (181,2), 2502 kWh energie electrică (72,4), 539 kg ciment (32,7), 41 m² țesături (8,2), 24 kg zahăr (6,1). Valoarea reală a acestor cifre poate fi mai bine pusă în evidență dacă le raportăm la situația existentă pe plan mondial. În acest scop ne vom opri la un singur produs, și anume la oțel, care constituie unul din produsele de bază ale dezvoltării economiei și care își menține supremația în satisfacerea cerințelor de metal, în ciuda folosirii în proporții tot mai mari a înlocuitorilor. Din graficul alăturat rezultă că țara noastră a depășit încă la începutul deceniului trecut media mondială și că în 1975 a egalat nivelul atins pe plan european; potrivit unor calcule în ultimul an al actualului cincinal, respectiv în 1980, producția de oțel pe locuitor în țara noastră va fi de aproape patru ori mai mare decât media mondială și cu aproape 30% decât cea europeană.

Continuarea cu intensitate sporită a procesului de industrializare a țării a asigurat consolidarea și mai puternică a poziției industriei de ramură conducătoare în economie. Indicatorul cel mai semnificativ în acest sens îl constituie creșterea ponderii industriei în crearea venitului național, de la 44% în 1950 la 48,9% în 1965 și peste 57% în ultimul an al cincinalului trecut, pentru ca la nivelul anului 1980 să ajungă la 68%. Este evident că aceasta nu exprimă doar o modificare de raporturi cantitative, ci înainte de toate schimbări de natură calitativă în structura economiei, a căror esență o constituie preponderanța industriei în ansamblul economiei naționale, fapt important între altele și pentru imprimarea unui ritm rapid de creștere a venitului național. Dacă asociem evoluției menționate și numărul în continuă creștere al celor ocupați în industrie, precum și faptul că în prezent industria noastră acoperă cca. 80% din necesarul de mașini, utilaje și instalații, avem o imagine concludentă a rolului

	1948	1976	1980
Energie electrică (milioane kWh)	4	158	212
Oțel (tone)	967	30055	47945
Îngrășăminte chimice 100% (tone)	0,5	6247	9315
Tractoare (bucăți)	2	141	171
Motorne electrice (kW)	30	18575	35616
Ciment (tone)	1800	38356	63425
Fibre și fire chimice (tone)	4	476	876
Autoturisme (bucăți)	-	205	500
Televizoare (bucăți)	-	1589	1986
Încălțăminte (perechi)	11348	281836	326712
Țesături (mii mp)	304	2922	3973

Tabelul nr. 2 — Producția ce se obține într-o zi

producției industriale sau al altor indicatori, economia românească își afirmă cu vigoare capacitatea de a asigura, nu într-un an sau altul, nu într-un domeniu sau altul, ci încontinuu și pe o perioadă îndelungată ritmuri înalte de creștere în toate ramurile de activitate.

Din ansamblul realizărilor obținute

și locul pe care această ramură îl ocupă în economia națională.

O structură modernă, eficientă

REALIZAREA unei structuri moderne, eficiente a industriei, capabilă să asigure valorificarea superioară a resurselor materiale și umane ale țării constituie una din trăsăturile definitorii ale desfășurării procesului de industrializare socialistă. Concluzia care se desprinde din analiza datelor tabelului nr. 3 este aceea a unei dezvoltări orientate în mod conștient spre structurarea în sens modern a industriei, prin creșterea cu prioritate a ramurilor caracteristice unei economii înaintate, cu un rol hotărâtor în generalizarea rapidă în economie a progresului tehnico-stiințific, ceea ce a făcut ca, mai ales în ultimii ani, industria să realizeze nu numai un important salt cantitativ, ci și calitativ. Este însă cît se poate de evident, și acest lucru nu trebuie scăpat din vedere, că această dezvoltare prioritară a unor ramuri se realizează pe fondul creșterii în ritm înalt a tuturor ramurilor industriei, al asigurării unor proporții judicioase între ramuri, în așa fel încît cerințele tuturor sectoarelor să fie acoperite în mod corespunzător.

Analiza pe o perioadă îndelungată a modificărilor din structura industriei evidențiază mai ales creșterea ponderii construcțiilor de mașini și chimiei, ramuri strîns legate de progresul tehnic contemporan; în anul 1975 ele furnizau 44% din producția industrială a țării, față de 35,1% în 1970, 27,9% în 1965 și 13,7% în 1948; pentru rolul pe care aceste ramuri sînt chemate să-l exercite în viitor este suficient să amintim doar faptul că în 1980 ele vor realiza aproape jumătate din producția industrială a țării. Multă vreme creșterea ponderii celor două ramuri s-a făcut, în principal, pe seama scăderii ponderii industriei combustibilului, exploatarei și prelucrării lemnului, industriei ușoare și alimentare, deși aceste ramuri au realizat importante creșteri cantitative. Aspectul nou care a intervenit și care trebuie subliniat este acela că în ultimii ani creșterea ponderii ramurilor menționate a început să se realizeze și pe seama scăderii ponderii industriei energiei electrice și a industriei metalurgice, ramuri de bază, care timp de peste două decenii se dezvoltaseră într-un ritm superior celui realizat pe ansamblul industriei. Astfel, ponderea industriei energiei electrice și termice, după ce a atins nivelul maxim în 1970, de 3,2%, a început să scadă treptat, tendință ce se va manifesta și în viitor. Faptul este cît se poate de explicabil și ține de cerința gospodăririi mai judicioase a energiei, a creșterii randamentului utilizării ei, în așa fel încît sporurile de producție să se realizeze cu un consum mai mic de energie față de perioadele anterioare.

Tot de necesitatea valorificării mai raționale a unei alte resurse, în cazul de față a metalului, este legată și scăderea ponderii industriei metalurgice la 10,8% în 1975, după „virful” de 11,8% atins în 1970.

Dar dacă deplasările în poziția ramurilor industriei sînt importante și prezintă, așa cum am văzut, unele tendințe noi, mult mai importante încep să devină modificările din structura internă a acestora, în sensul creșterii ponderii, subramurilor, grupelor de produse și produselor de înaltă tehnicitate. În industria constructoare de mașini, ponderea electrotehnicii și electronicii a ajuns în 1975 la 19,2% față de 13,5% cît reprezenta cu zece ani mai înainte, ca urmare a ritmului mai înalt în care s-au dezvoltat aceste subramuri de vîrf cu un rol hotărâtor în promovarea progresului tehnic contemporan. Orientarea spre dezvoltare prioritară a acestor subramuri continuă și în actualul cincinal, cînd industria electronică va crește de 2,2—2,5 ori, cea de mecanică fină și optică de 2,5—3 ori, de mașini-unelte pentru așchierea metalelor de 2,4—2,6 ori. Aceleași orientări le înțelăm și în chimie, ramura cea mai dinamică a industriei noastre. Creșterea cea mai mare a fost realizată tocmai la subramurile care asigură valorificarea superioară a materiilor prime: în ultimii zece ani producția de fibre și fire chimice a crescut de 7,6 ori, cea de materiale plastice și rășini sintetice de 4,6 ori, de cauciuc sintetic de 3,2 ori. Ponderea acestor trei grupe de produse crește de la 6,7% în 1960, la 22% în 1970 și la aproape 29% în 1980. O valoare ilustrativă deosebit de concludentă pentru procesul pe care îl urmărim ne oferă ponderea în continuă creștere, în cadrul industriei chimice, a petrochimiei, adică a subramurii care potențează în mod deosebit valoarea materiilor prime supuse prelucrării: de la 43% în 1970 la aproape 50% la sfîrșitul cincinalului precedent.

Procesul de modernizare a structurii producției este prezent, cu o intensitate mai mică sau mai mare, în toate ramurile industriei. În metalurgie el se manifestă mai ales sub forma orientărilor spre sortimente de calitate superioară, cu un grad mai ridicat de prelucrare; la sfîrșitul anului trecut ponderea oțelurilor aliate și înalt aliate a ajuns la peste 9% din totalul producției, ceea ce ne plasează, din acest punct de vedere, la un nivel apropiat de cel al țărilor cu realizări deosebite în acest domeniu. În industria ușoară se dezvoltă cu prioritate producția de tricotaje și stoffe tricotate, în timp ce în industria alimentară eforturile sînt îndreptate spre produsele cu valoare nutritivă ridicată, preparate și semipreparate culinare, diversificarea structurii sortimentale. O astfel de structură a industriei, de înaltă productivitate, eficientă și competitivă, creează condiții favorabile nu numai pentru satisfacerea cerințelor calitativ superioare ale producției și consumului, dar și pentru asigurarea în perspectivă a unui

	1950 față de 1948	1975 față de 1950	Ritmul mediu de creștere 1951-1975
Industria - total	173	21 ori	12,9
Energie electrică și termică	159	37 ori	15,6
Metalurgie feroasă (exclusiv extracția minereurilor feroase)	158	26 ori	12,8
Construcții de mașini și prelucrarea metalelor	206	61 ori	17,9
Chimie	169	112 ori	20,8
Materiale de construcție	234	25 ori	13,8
Exploatarea și prelucrarea lemnului	137	926	9,3
Textilă	189	12 ori	10,3
Alimentară	171	700	8,1

Tabelul nr. 3 — Dinamica producției industriale (în procente)

ritm înalt de dezvoltare a întregii economii.

Dezvoltarea industriei a determinat ample mutații în structura socială a României. După cum se știe, în anul naționalizării mai mult de trei sferturi din populația țării era ocupată în agricultură, în timp ce abia 11% își desfășura activitatea în industrie. Situația s-a schimbat în mod radical în cele mai puțin de trei decenii care au urmat: în anul 1975 în industrie era ocupată peste 30% din populația țării, iar în agricultură 38%. Aceste tendințe vor continua și în anii următori, în așa fel încît la sfîrșitul actualului cincinal, ca rezultat al continuării politicii de industrializare, al dezvoltării puternice a forțelor de producție, peste 70% din forța de muncă activă va lucra în sectoarele neagricole, iar din aceasta aproape 50% în industrie și construcții. Reflectînd întărirea rolului industriei în economia națională, în anii actualului cincinal, pentru prima oară în istoria țării noastre, populația ocupată în industrie o va depăși numeric pe cea din agricultură. Această schimbare fundamentală în structura forțelor de producție și socială a țării noastre, marcînd deplasarea populației spre activitățile în care se realizează o productivitate mai înaltă, a avut și va avea în continuare influențe pozitive asupra creșterii generale a eficienței economice, asupra nivelului de trai al populației.

POLITICA de industrializare va fi continuată cu consecvență în noua etapă, superioară de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate în care a pășit țara noastră. Ca rezultat al acestei politici volumul producției industriale în ultimul an al actualului cincinal va fi cu 70% mai mare față de 1975 și de circa 53 de ori superior celui realizat în 1938. Orientată spre o structură modernă, spre asimilarea cît mai rapidă și eficientă a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii naționale, a realizărilor de valoare de pe plan mondial, industria va exercita în continuare un rol primordial în dinamizarea întregii economii, în progresul multilateral al societății noastre.

Stere GIOGA

FOLOSIREA INTENSIVĂ A UTILAJELOR GRELE PE ȘANTIERELE DE INVESTIȚII

O SERIE DE FACTORI dau anului 1976 caracterul unei etape decisive pentru îndeplinirea uriașului program de investiții productive din actualul cincinal. Se finalizează construcția a 355 obiective industriale și agrozootehnice mai importante. Încep lucrările la sute de noi capacități, care urmează să contribuie la atingerea ritmurilor de creștere a economiei, prevăzute pentru anii următori. Constructorii trebuie să realizeze un salt important al indicatorilor cantitativi și calitativi ai producției, pentru a se încadra în dinamica accelerată planificată pe perioada pînă în 1980. În conducerea și organizarea producției de construcții-montaj, în sistemele de lucru se introduc pe scară largă elemente înaintate experimentate și selecționate pînă acum, ca bază a afirmării revoluției tehnico-științifice în această ramură.

În spiritul criteriilor de eficiență economică formulate în documentele Congresului al XI-lea al partidului, acestor coordonate se cere să li se adauge, ca o premisă și totodată ca un corolar, o utilizare net îmbunătățită a potențialului productiv al șantierelor. La acest imperativ s-a referit pe larg, la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. din 12—13 mai, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Indicațiile date de secretarul general al partidului, vizînd perfecționarea organizării activității în toate întreprinderile de construcții, au în vedere în primul rînd asigurarea folosirii intensive a utilajelor.

Capacitatea de producție a șantierelor fiind într-o măsură hotărîtoare determinată de asigurarea mijloacelor de mecanizare, gradul de utilizare a acestora — atunci cînd ele sînt dimensionate rațional, potrivit necesităților efective ale executării lucrărilor în termenele și cu productivitățile stabilite

— are o influență de prim ordin asupra realizării sarcinilor de producție. Neîndeplinirea acestei condiții a făcut ca în primul trimestru din 1976, la Ministerul Construcțiilor Industriale, producția de construcții-montaj să reprezinte numai 94,1% față de capacitatea atinsă în trim. IV 1975, situație la care a contribuit direct diminuarea productivității fizice la principalele grupe de utilaje — excavatoare (96% față de nivelul planificat), macarale (77,4%) ș.a.

Indici inferiori acestei medii s-au înregistrat la unele trusturi, cum sînt cele din Iași (a cărui dotare relativ redusă față de volumul crescut al planului pe acest an ar fi trebuit să determine o maximă preocupare pentru exploatarea intensivă a utilajelor), Timișoara ș.a. Faptul că rezultatele slabe de aici nu se pot pune pe seama unei conjuncturi defavorabile (perioadele cu temperaturi deosebit de scăzute din cursul iernii trecute) este demonstrat de situația de la numeroase șantiere ale altor unități, unde parcul mecanic a dat un randament bun. Totodată, nici întîrzieră în crearea condițiilor pentru începerea unor obiective noi nu poate constitui un argument valabil, de vreme ce la lucrările în continuare volumul producției executate, raportat la valoarea acoperită cu documentații, a fost mai mic decît în primul trimestru din 1975.

Randamentul scăzut al utilajelor la unele organizații de construcții își are explicația mai ales în cauze de ordin subiectiv. Nenumărate ore de stagnări sînt provocate de defecțiuni în asigurarea pieselor de schimb, carburanților, de neaprovizionarea cu elemente de structură în ordinea necesităților montajului, de insuficiența operativității a echipelor de depanare. Se mai aplică uneori tehnologii insuficient stu-

diate, care fac ca mașinile să fie utilizate necorespunzător. Nerespectarea stadiilor fizice programate, de pildă în ce privește deschiderea fronturilor de lucru pentru montajele tehnologice, face ca utilajele solicitate prin planurile operative să rămîină inactive.

Regimul de lucru și viteza de execuție

CONDIȚIILE PRODUCȚIEI de construcții-montaj pentru investițiile productive sînt de așa natură încît fiecare obiectiv executat este, mai mult sau mai puțin, un unicat, iar fiecare șantier — un complex organizatoric diferit de celelalte în detaliile funcționării sale; o multitudine de factori influențează activitatea, intervenind adesea imprevizibil. Cumulate la nivelul unui trust, toate aceste disparități se compensează însă într-o măsură importantă, rezultînd un portret-robot al concepției organizatorice, al nivelului tehnic, al preocupării pentru eficiența economică. În acest sens se cer interpretate datele din tabelul prezentat, a căror analiză mai aprofundată oferă material pentru concluzii interesante. Este vorba despre unele rezultate pe linia folosirii utilajelor grele în anul trecut la unitățile de construcții ale Ministerului Construcțiilor Industriale.

O primă constatare: **deosebirile accentuate ale randamentelor respective** grupe de utilaje, de la un trust la altul. În condițiile în care parcul mecanic este distribuit în dotarea unităților, adaptarea lui anuală la variațiile volumului de plan și ale structurii lucrărilor este greoaie, neputînd fi reglată în totalitate prin noi achiziții sau prin transferuri. Din această cauză apar fie supraacoperiri ale necesarului, fie deficite. De pildă, indicii de mecanizare complexă a lucrărilor de pămînt (săpare — transport — nivelare), cu un nivel planificat de 85%, a fost realizat de către trustul din Timișoara în condițiile unei productivități scăzute a excavatoarelor și buldozerelor, în vreme ce Trustul de construcții industriale și agrozootehnice (T.C.I.Az.) — București, cu a toate că a depășit cu circa 15%, respectiv 24% cantitățile fizice programate pe utilaj, nu a reușit să atingă decît un grad de mecanizare complexă de 84,5%. Evident că dacă volumul de săpături mecanizate executat anul trecut pe șantierele ministerului s-ar fi realizat la nivelul productivității obținute de trustul cu cele mai bune rezultate, necesarul de excavatoare ar fi fost cu cîteva zeci de bucăți mai mic.

În al doilea rînd, **coeficienții medii de schimb — marcaji de asemenea, de o fluctuație considerabilă** — au fost, în 1975, nesatisfăcători (ținînd seama că, de pildă, un indice de 1,25 reprezintă, practic, folosirea utilajelor respective într-un singur schimb de 10 ore). Pe de altă parte, la unele unități nu apare un raport direct proporțional

Gradul de folosire a utilajelor grele în 1973

Trustul	Excavatoare		Buldozere pe tractor de peste 65 CP		Macarale-turn de 40—110 tm	
	A	B	A	B	A	B
T.C.I. Ploiești	165,0	1,43	114,5	1,60	101,1	1,44
T.C.I. Timișoara	89,0	1,78	71,9	1,84	104,0	1,35
T.C.I. Iași	103,6	1,46	142,9	1,56	56,7	1,38
T.C.I. Gh. Gheorghiu-Dej	104,9	1,58	117,4	1,51	100,8	1,29
T.C.I. Pitești	100,7	1,35	111,1	1,43	49,3	1,25
T.C.I. Craiova	111,5	1,28	129,9	1,61	114,8	1,24
T.C.I. Cluj	106,7	1,54	105,1	1,80	153,3	1,45
T.C.Ch. Cluj	101,4	1,11	103,7	1,06	122,7	1,36
T.C.L. Brașov	108,1	1,87	120,1	1,30	111,8	1,75
T.C.I. Constanța	102,1	1,41	106,2	1,66	103,8	1,50
T.C.I. București	104,1	1,33	109,5	1,34	105,3	1,42
T.C.I.Az. București	114,9	1,35	123,8	1,68	98,8	1,63
Total minister	103,0	1,43	114,5	1,60	101,1	1,44

A = productivitate fizică, în % față de nivelul din planul tehnic.
B = coeficient mediu de schimb la parcul aflat în exploatare.

între coeficientul de schimb și indicele de productivitate. La T.C.I. Cluj, macaralele-turn au dat rezultate cu mai mult de jumătate superioare celor medii pe minister, la un număr de schimburi-etalon sensibil egal, în vreme ce buldozerele au înregistrat, comparativ, productivități slabe. Nu mai insistăm asupra situației trustului timișorean, la care apare clar, din cifrele tabelului, că utilajele pentru lucrări de pământ au fost înregistrate ca lucrând, plătinându-se chirie și retribuții pentru mecanici, deși ele au funcționat efectiv abia jumătate din timp.

Exploatarea mașinilor grele de construcții în două și trei schimburi are o deosebită importanță economică. Se acoperă virfurile din anumite perioade, fără investiții suplimentare. O astfel de utilizare corelează optim intervalul de uzură fizică a utilajului cu cel de uzură morală, justificând o reînnoire accelerată a parcului, cu consecințe favorabile asupra evoluției productivității. Se creează condiții pentru diminuarea necesarului de forță de muncă, îndeosebi necalificată, care pe numeroase șantiere este folosită nerațional. Efectul cel mai important se înregistrează însă în ce privește ritmul de execuție, prin grăbirea unor lucrări — săpături, fundații, turnări de betoane, montaje de prefabricate, construcții metalice, utilaj tehnologic — care de regulă se inseriu între activitățile situate pe drumul critic. Scurtarea duratei acestora constituie o garanție pentru respectarea și chiar devansarea termenelor finale de punere în funcțiune.

Nu există impedimente de ordin tehnic nerezolvabile, în calea adoptării unui asemenea program de lucru. Problemele care se pun sînt de natură organizatorică, constituind un real examen profesional pentru conducătorii proceselor de producție. Pe primul loc se numără cele legate de asigurarea personalului de exploatare, întreținere, reparații și asistență tehnică în fiecare schimb, de dimensionarea adecvată a formațiilor de lucru (betoniști, montatori) care participă la ciclul de lucrări mecanizate, de adaptarea la acest regim a serviciilor sociale (cazare, masă, transport al muncitorilor etc.). Aprovizionarea cu piese de schimb, carburanți și lubrifianți pentru mașini, utilaje și

mijloace de transport trebuie făcută la timp, în cantitățile cerute de dublarea numărului orelor de funcționare zilnică. Iluminarea corectă a locurilor de muncă și alte măsuri speciale pentru lucrul de noapte sînt indispensabile pentru evitarea pericolelor de accidentare. Este necesar să se asigure condiții ca în schimburi 2 și 3, productivitatea să fie cît mai apropiată de cea din primul schimb, astfel ca să nu se producă influențe nefavorabile asupra prețului de cost pe unitatea de lucrare.

Măsuri organizatorice care se cer aplicate neîntîrziat

LA CONSĂTUIREA DE LUCRU de la C.C. al P.C.R. a fost stabilită sarcina de a se asigura o folosire intensivă a utilajelor de construcții, prin exploatarea în două schimburi de cîte 10 ore a celor de excavații și transport și în trei schimburi a celor de montaj. În acest sens, Ministerul Construcțiilor Industriale a luat măsuri speciale care, împreună cu cele inițiate încă în cursul anului trecut, să ducă la rezultate cît mai bune în îndeplinirea indicatilor primite. S-a instituit, pentru trusturi și șantiere, obligativitatea de a se executa în două schimburi de cîte 10 ore — iar unde există condiții, în trei schimburi — lucrările de pământ și cele de fundații speciale, cele de ridicat și de montaje grele, extracția și transportul agregatelor de balastieră, turnarea betoanelor. Pentru fiecare obiect de pe șantier se prevăd distinct, în programele de lucru, mașinile și utilajele necesare, numărul de muncitori aferent, modul de pontaj etc. Au fost constituite colective de specialiști care să conducă, la fiecare platformă, operațiile de programare a lucrărilor și utilajelor în vederea activității în mai multe schimburi.

Centrala de mecanizare pentru construcții industriale va acționa pentru executarea în termenele stabilite a reparațiilor capitale, pentru organizarea corespunzătoare a activității de service, reducerea duratei de demontare și

montare a utilajelor grele și speciale mutate de la un amplasament la altul; va intensifica asimilarea și producerea de piese de schimb, îndeosebi pentru utilajele și automacaralele din import; va introduce în fabricație la uzinele sale, în cursul acestui an, 13 noi tipuri de mașini, utilaje și dispozitive. Pentru cel puțin 53% din volumul de terasamente, 33% din cel al operațiilor de încărcare-descărcare a materialelor de construcții și 50% din al celor de preparare a betoanelor și mortarelor, utilajele vor fi contractate nu cu chirie orară, ci pe cantități fizice de executat. S-a instituit un sistem de urmărire zilnică, la nivelul ministerului, a respectării programului de mișcare a utilajelor pe marile platforme industriale, precum și de analiză săptămînală a modului cum se desfășoară acțiunea de creștere a coeficientului de schimburi și eficiența lucrului în schimburi 2 și 3, urmînd ca mașinile care nu sînt folosite corespunzător să fie imediat redistribuite la altă lucrare. Prin aplicarea unui nou normativ de consum al carburanților și lubrifianților se va asigura o mai economică utilizare a acestora. Lista obiectivelor complexe de cercetare în construcții urmează să fie completată cu studierea unor tehnologii de mare productivitate pentru realizarea mișcărilor de pământ la investițiile din actualul cincinal.

Potrivit indicațiilor conducerei de partid și de stat, au fost elaborate propuneri pentru concentrarea parcului de utilaje grele la o organizație specială, cu subunități repartizate potrivit amplasării în teritoriu a obiectivelor, care să presteze servicii pe șantierele ministerului. Acest sistem, aplicat pînă acum la mașinile pentru executarea de fundații speciale și la mașinile de ridicat pentru montaje grele, s-a dovedit deosebit de avantajos, reușind să rezolve nevoile diferitelor trusturi printr-o dotare centralizată, folosită corespunzător și cu un grad ridicat de mobilitate. Concentrarea mașinilor și utilajelor terasiere care alcătuiesc sisteme complete de mijloace mecanizate pentru executarea în flux continuu a lucrărilor de sistematizare pe verticală a platformelor industriale va oferi condiții optime pentru folosirea lor intensivă în 2 și 3 schimburi.

Esentialul constă, acum, în aplicarea operativă și cu înalt simț de răspundere a măsurilor preconizate, la nivelul fiecărui trust, al fiecărui șantier. Ne aflăm în sezonul optim al activității pe șantiere, există restanțe de recuperat, urmează a fi atacate numeroase lucrări noi care, în decurs de cîteva luni, să fie aduse în stadiul fizic corespunzător pentru continuarea producției pe timp de iarnă. În folosirea utilajelor de construcții trebuie, de aceea, să se întărească spiritul de ordine și disciplină, punîndu-se în valoare toate rezervele capabile să asigure realizarea exemplară a programului de investiții din primul an al cincinalului.

Dorin CONSTANTINESCU

Exigențe ale cincinalului revoluției tehnico-științifice
SPECIALIZAREA ȘI COOPERAREA ÎN INDUSTRIE (II)

EFICIENȚA UNIFICĂRII ȘI TIPIZĂRII PRODUSELOR

ÎN NUMĂRUL 22 al „Revistei economice” am publicat primele constatări și opinii privind desfășurarea în centralele industriale și întreprinderile constructoare de mașini a procesului de unificare-tipizare, ca principală premisă a specializării producției. Continuăm în numărul de față cu prezentarea altor opinii, cit și a unor concluzii ce se impun pe marginea lor.

Mijloace operative de informare asupra realizărilor

„Activitatea de unificare și tipizare poate căpăta dimensiunea necesară — ne relatează inginerul Teofil Popovici, directorul Institutului de cercetări și proiectări termoenergetice — în măsura în care ea constituie o preocupare a centralei industriale și, în special, a institutelor de cercetare-proiectare. De lucrul acesta ne-am convins nu odată. Și am să arăt de ce.

Institutul nostru se ocupă de mulți ani de adâncirea tipizării în construcția de cazane și turbine, obținând bune rezultate. Proiectarea agregatelor termoenergetice a fost integral realizată pe principiul scriilor unitare și a blocurilor tipizate, ajungând la un nivel avansat, comparabil cu situația de la producătorii de specialitate de renume mondial. S-au tipizat ca debite, tipuri și randamente de calcul, cazanele de abur (11 tipuri) și cazanele de apă caldă (7 tipuri), având drept combustibil lignitul. De asemenea, s-a tipizat, după debit, o gamă completă de cazane de abur și apă fierbinte și caldă, care cuprinde, practic, 50 tipuri în 66 variante de bază; s-au tipizat tipodimensiunile de turbine cu puteri între 2,5—12 MW și tipodimensiunile de generatoare electrice cu puteri între 3 și 12 MW etc. Ca efecte economice obținute subliniem, pe lângă sporirea productivității în activitatea de proiectare, economii însemnate și ridicarea gradului de utilizare, a dotării tehnice la executant. Și pentru perioada actualului cincinal dispunem de un program complex de acțiuni pentru unificarea și tipizarea unor noi ansambluri și subansambluri, cit și pentru revizuirea și ținerea în pas cu progresul tehnic a celor aflate mai de mult în fabricație. În activitatea noastră ne confruntăm însă cu unele neajunsuri cum sînt:

— lipsa informațiilor privind produsele indigene, în special a celor tipizate; lipsa unor cataloage, nomenclatoare sau centralizatoare, cu produsele tipizate, la nivelul ministerelor și chiar al țării. Considerăm că Institutul Român de Standarde (I.R.S.) nu ar trebui să elaboreze nici un STAS fără a avea cel puțin în anexă situația produselor și producătorilor din țară. De asemenea, I.R.S. ar trebui să manifeste mai multă atenție și preocupare pentru acțiunea de tipizare a produselor, elaborind în acest sens STAS-uri fundamentale și metodologice, cataloage sau nomenclatoare cu produsele tipizate;

— insuficiența stimulării pentru folosirea reperelor tipizate și refolosibile prin îmbunătățirea normativelor de tarifarare a proiectelor. Normativele și tarifararea în vigoare nu duc la rezultatele scontate, în sensul stimulării utilizării proiectelor tipizate ci, dimpotrivă;

— unele întreprinderi constructoare de mașini tăgăduiesc emiterea de comenzi și semnarea contractelor de proiectare cu produse tipizate. Ar fi necesar ca ministerele și centralele industriale să intervină prompt în asemenea situații, luind măsuri pentru înlăturarea obstacolelor.

O treaptă mai înaltă: macrotipizarea

„Că rolul institutelor de cercetare-proiectare este deosebit de important în asigurarea succesului acțiunii de unificare-tipizare a produselor — spunea inginerul M. Popovici, director tehnic al Institutului de cercetări și proiectări tehnologice pentru sectoare calde — ne-o dovedește activitatea și rezultatele obținute de specialiștii noștri. Astfel, acțiunea de asimilare în țară a utilajelor de turnătorii și forje se bazează tot pe măsuri ample de unificare și tipizare. Pentru turnătorii, de exemplu dintr-un total de circa 450 de tipodimensiuni, care se fabricau în țara noastră, în regim de unicat, am restrîns numărul la 130 utilaje tipizate. Din punct de vedere al proiectării, acțiunea de elaborare a proiectelor tip se încheie în anul 1976, iar asimilarea în fabricație se desfășoară, în continuare, până în 1978—1979.

În cadrul acestei game de 130 tipodimensiuni sînt refolosite ca subansambluri tip, alți produse curente din industrie, cit și părți de proiectare și ele-

mente tip, cum ar fi: grupuri hidraulice de acționare, cilindri hidraulici, aparate pneumatice de împrescat alice, elevatoare, grupuri de antrenare etc.

În prezent, ne preocupăm de definitivarea proiectelor pe măsura omologării prototipurilor, precum și de extinderea tipurilor de utilaje pentru tehnologii noi. Rezolvarea acestui program se va face tot pe linia unor utilaje tip într-o gamă restrînsă de mărimi. Am extins acțiunea de tipizare a utilajelor la nivel de macrotipizare, astfel încît, în prezent, elaborăm proiecte de module complexe de: topire, formare-turnare, preparare amestecuri și curățire, pe baza cărora se organizează turnătorii tip pe specifice de producție (fontă, oțel, piese mici, mijlocii, mari, serie etc.) și diferite capacități de producție. Cit privește dificultățile întâmpinate, dorim să relevăm cîteva și anume: lipsa de codificare a produselor și de informare asupra realizărilor în domeniul unificării și tipizării produselor, insuficiența răspunderii a unor întreprinderi în materializarea operativă a eforturilor cercetării”.

Programe centralizate — activitate coordonată

„Angajată într-un proces continuu, susținut, de dezvoltare — sublinia în răspunsul dat anchetei ing. Gh. Bratoloveanu, de la Consiliul de coordonare a proiectării, specializării și cooperării în ramurile industriei construcțiilor de mașini și industriei metalurgice — industria constructoare de mașini din țara noastră a intrat, odată cu cincinalul 1976—1980, în etapa decisivă a dobîndirii și atestării maturității sale. În acest context, acțiunea de unificare-tipizare a produselor prezintă un rol important în procesul de concentrare a producției, de profilare-specializare a întreprinderilor producătoare. Datorită înțelegerii necesității și preocupării permanente a unor colective prestigioase din unitățile de proiectări și întreprinderile producătoare din cadrul M.I.C.M. s-a făcut mult în această direcție, dar nu și suficient. Acest lucru nu trebuie însă judecat prin prisma valorii tehnice a lucrărilor întocmite — deși unificările și tipizările respective, ca oricare alt proces din sfera activității umane sînt, în mod dialectic, mereu și absolut nece-

sar perfectibile — ci sub aspectul armonizării, al corelării eforturilor acestor colective, corelare ce nu a putut fi realizată într-o anumită perioadă de timp din lipsa unui cadru unitar de acțiune și a unui organism de îndrumare, cu atribuții precise. Această corelare se realizează astăzi prin Consiliul de coordonare a profilării, specializării și cooperării în ramurile industriei construcțiilor de mașini și industriei metalurgice.

Funcționarea acestui organism a dovedit eficacitatea efortului colectiv și a gândirii unitare ca metode de lucru în procesul profilării și specializării producției, pe baza unificării și tipizării produselor. Axându-se pe domenii prioritare, hotărâtoare pentru bunul mers al activității industriale și antrenând în mod organizat pe specialiștii din întreaga structură organizatorică a ministerelor, Consiliul de coordonare a reușit ca, pe baza unor programe de acțiune centralizate, să facă pași însemnați în domeniul tipizării produselor și profilării-specializării producției în ramura construcțiilor de mașini și metalurgiei. Nu este deloc lipsit de interes să arătăm că în numeroase domenii de activitate au fost elaborate lucrări și aprobate măsuri prin hotărâri ale Consiliului de Miniștri și ale Consiliului de coordonare privind unificarea și tipizarea unor game largi de familii de produse, cit și specializarea unor întreprinderi executante.

Alături de aceste realizări pe lista lucrărilor în curs de elaborare sau în fază înaintată de aprobare a actelor normative se afla încă un grup important de familii de produse la care s-a ajuns să se unifice și tipizeze un mare număr de repere și subansamble. Menționăm că, având în vedere și noile sarcini privind reducerea importului, se afla în plină desfășurare elaborarea sistemelor de mașini și aparate (în prima fază, cele 25 sisteme din domeniul industriei electronice și electrotehnice), acțiuni ce constituie variante de abordare a problemei optimizării proceselor de fabricație. În altă ordine de idei, trebuie arătat că aceste lucrări sînt perfectibile, deși la prima vedere s-ar crede că, data fiind încadrarea lor în aceste normative, dispăre caracterul de mobilitate. Lucrul acesta a fost preîntîmpinat prin aceea că fiecare hotărîre cuprinde un articol care permite modificarea continuă, în funcție de progresul tehnic național și mondial, a schemelor de tipizare.

O altă remarcă ce trebuie făcută este că actele normative în sine nu rezolvă problema, ci ele — în majoritate programe de tipizare — creează cadrul în care vor acționa, în mod organizat și coordonat, centralele industriale, întreprinderile și institutele de cercetări și proiectări, singurele în măsură să materializeze producția ramurii de construcții de mașini, pe baza tipizării și modularizării utilajelor și instalațiilor. Din acest motiv, se impune ca centralele industriale să acționeze mai ferm, mobilizînd institutele în subordine pentru a grăbi întocmirea proiectelor pentru mașinile, utilajele și instalațiile tipizate, pentru că, în final, eficiența activității economice depinde, în primul rînd, de rapiditatea cu care se însușește noile produse, de organizarea cit mai suplă a procesului de execuție, de nivelul tehnologiilor folosite, de gradul de valorificare a materiilor prime“.

Dinamizarea acțiunii impune o mai intensă preocupare și responsabilitate

mașinile pentru industria forestieră, forțe și tratamente, pentru industria de tractoare și mașini agricole, autocamioane, turisme etc. Numitorul comun al progreselor înregistrate este activitatea deosebită desfășurată de numeroase centrale industriale, de institutele de cercetări și proiectări sau centrele de proiectări, de specialiștii din unități.

Apreciînd preocupările existente, rezultatele dobîndite, trebuie relevat însă că acțiunea nu poate da rezultate maxime (lucrul acesta rezultă din relatările multor interlocutori), datorită existenței unor neajunsuri. Majoritatea acestora sînt, mai ales, de natură organizatorică. Dacă ar fi să ne oprim doar asupra citorva, ar trebui bineînțeles, să începem cu răspunderea ce o manifestă sau ar trebui să o manifeste centrala industrială pentru asemenea acțiuni, menite să asigure o rațională profilare și specializare a unităților componente, valorificarea eficientă a potențialului lor tehnic și uman. Din păcate, alături de unele exemple bune, sînt altele care relevă o slabă activitate pe acest tărîm. Aceasta datorită faptului că ele nu au preluat încă toate atribuțiile stabilite prin statutul cadru sau nu le exercită la un nivel corespunzător.

Bunaoară, deși centralele industriale aveau sarcina ca, pe baza unor studii și analize, să stabilească, pe domenii de activitate, atribuțiile pe care să le exercite centralizat, precum și cele care rămîn în sarcina unităților componente, nu au făcut aceasta și, în consecință, nu există o delimitare concretă a atribuțiilor. De aceea, o serie de probleme, între care și cele privitoare la unificarea și tipizarea produselor, la profilarea și specializarea producției și unităților, sînt lăsate la latitudinea întreprinderilor. Se creează astfel greutăți unor unități care, în loc să-și concentreze atenția spre probleme majore de organizare și execuție a fabricației, trebuie să rezolve de fapt îndatoriri ale centralei.

Revenind la problema unificării și tipizării produselor — aceasta trebuie să stea, în primul rînd, în atenția centralei, cit și a institutelor de cercetare și proiectare în subordine. Acțiunea nu trebuie să se desfășoare la întîmplare, ci să aibă loc în cadrul unui program centralizat, desfășurat pe etape, la elaborarea cărora se cere pornit de la fotografierea situației producției la un moment dat, de la analiza profundă a acesteia, în comparație cu experiența mondială. Fiecare program întocmit trebuie să aibă la bază elaborarea unor studii pe produse și grupe de produse, economicitatea și competitivitatea lor față de cele similare pe plan mondial. Centrala trebuie să asigure înfăptuirea programului, antrenînd la aceasta pe toți specialiștii întreprinderilor. Dar, din păcate, practic, lucrul acesta nu se întîmplă peste tot.

Apoi, trebuie semnalat și un alt fapt. Acțiunea de unificare-tipizare a produselor nu trebuie înțeleasă îngust, numai

prin prisma reducerii numărului tipodimensiunilor de produse, ci printr-o optică largă, în sensul că, prin unificarea-tipizarea componentelor unei familii de produse și combinarea logică a acestora, cu un număr mic de componente, să se poată realiza o largă diversificare a produselor necesare unor domenii diferite de activitate. Or, orientarea în această privință trebuie să o dea centrala industrială și sub auspiciile sale trebuie să se inițieze măsuri cit mai cuprinzătoare.

Sînt și alte aspecte care merită aduse în discuție. Acțiunile de tipizare-unificare sînt văzute de unele institute de cercetare și proiectare exclusiv ca o cale de reducere a muncii de proiectare. Mai puțin se are în vedere faptul că, prin tipizare și unificare, se urmărește nu numai reducerea ciclurilor de proiectare ci, mai ales, crearea condițiilor pentru o mai bună organizare a procesului de fabricație, prin creșterea serilor, reducerea numărului de repere diferite aflate simultan în fabricație, restrîngerea numărului de tipodimensiuni de laminate, care se cer aprovizionale etc. — laturi importante ale aceluiași obiectiv major pus de partid în fața tuturor oamenilor muncii: ridicarea la un nivel mai înalt a eficienței întregii activități productive. Or, modul arătat de a privi problema a condus și conduce în multe institute și la situația de a nu se refolosi la maximum posibil proiectele tipizate. Există și un argument pentru aceasta. Normele de lucru, cointeressarea, sînt statornicite de așa natură încît fiecare proiectant „fuge“, dacă ne putem exprima așa, de a utiliza proiecte tipizate, cîndu-și prezintă în locul lor altele, așa-zise „originale“, cărora le-au adăugat în plus o modificare neesențială, înțit pe aceasta cale activitatea lor este mai bine apreciată și remunerată. Această stare de lucruri se cere analizată temeinic de factorii de decizie, cu atît mai mult cu cît în lărgirea acțiunii de unificare-tipizare și asigurare a succesului ei, un cuvînt greu de spus îl au cercetătorii și proiectanții.

Ar fi, totodată, utilă analizarea propunerii — de altfel vehiculată și în alte materiale publicate de revistă — de a se stabili, pe economie, institute de proiectări în cadrul cărora să se organizeze ateliere de proiecte tipizate pentru diversele utilaje tehnologice, mașini și motoare. Un rol important în aceeași direcție îl are și clasificarea morfologică a elementelor de mașini. Stabilirea unor coduri morfologice pentru piesele de mașini, în locul codurilor existente pe baza apartenenței la produs, asigură prelucrarea datelor prin ordonarea informației, în așa fel încît permite obținerea unor posibilități sporite de raționalizare a anumitor activități în proiectare, tehnologie, fabricație etc. O asemenea realizare ar facilita, totodată, crearea bazei de informații necesare trecerii la lărgirea proceselor de tipizare și standardizare a unor categorii de piese, repere sau produse.

Anchetă realizată de
V. BOESCU
L. ȚINTEA

Intr-unul din numerele viitoare ale revistei: Probleme ale lărgirii cadrului de profilare și specializare a întreprinderilor.

Un factor de accelerare a creșterii:
REDUCEREA CHELTUIELILOR MATERIALE

SPORIREA EFICIENȚEI CHELTUIELILOR MATERIALE ÎN AGRICULTURĂ (II)

O MĂSURĂ cu efecte pozitive sigure pentru creșterea eficienței economice cu care sînt utilizate cheltuielile materiale o constituie concentrarea, specializarea și profilarea unităților agricole. În cadrul concentrării producției, existența unor culturi pe suprafețe întinse are ca urmare o bună organizare a proceselor de producție, posibilitatea mecanizării, aplicării de tehnologii înaintate etc., ceea ce conduce la obținerea unor producții ridicate. Gruparea întreprinderilor agricole de stat după suprafața productivă de primăvară la grâu-seară și după producția medie la hectar în 1975 demonstrează strînsa corelație dintre aceste elemente, influența mărimii suprafețelor asupra nivelului producției (tabelul nr. 1).

Odată cu dimensionarea optimă a fiecărei unități agricole, apare necesitatea stabilirii profilului acesteia corespunzător cerințelor concrete ale zonei în care este amplasată. Această acțiune s-a intensificat în ultimii ani, îndeosebi după aprobarea lucrării de zonare a producției agricole. Extinderea plantațiilor de vii și pomi se va face numai în bazine specializate din zonele cu condițiile cele mai favorabile acestor culturi. Noile plantații pomicele se vor realiza numai de tip intensiv și superintensiv, din specii și soiuri solicitate la export și pentru consum intern. În viticultură se vor extinde plantațiile de vii pentru vinuri aromatice roșii și soiuri de masă solicitate la export, acordîndu-se o atenție deosebită producerii materialului săditor din soiuri și hibrizi valoroși, liberi de boli și dăunători.

Tehnologii de tip industrial Rase ● Soiuri

UN FACTOR esențial al sporirii producției agricole și al creșterii eficienței cheltuielilor materiale îl constituie a-

plicarea în producție a cuceririlor științei și tehnicii. În acest cîccinal se va intensifica activitatea de cercetare pentru crearea și generalizarea în producție a noi soiuri și hibrizi de cereale, plante tehnice, legume, plante de nutreț, material săditor viti-pomicol de mare productivitate, care să valorifice din plin condițiile create prin extinderea irigațiilor, erbicidării și mecanizării.

Sporirea eficienței economice se poate realiza și prin extinderea tehnologiilor de tip industrial. În acest cîccinal se va acorda mai multă atenție construirii de complexe de creștere și îngrășare a animalelor, de dimensiuni optime, capabile să asigure producții mai mari și mai ieftine decît fermele zootehnice care lucrează în regim gospodăresc. În anul 1980, de exemplu, ponderea fondului de stat ce se va realiza la cooperativele agricole de producție în complexe de creștere și îngrășare a animalelor va ajunge la 63% la carnea de bovine, 81% la carnea de porcine, 82% la carnea de ovine, 75% la carnea de pasăre și 90% la ouă.

Activitatea de cercetare va contribui la ameliorarea în continuare a animalelor, prin introducerea în producție a unor rase, linii și hibrizi de valoare biologică ridicată. La bovine se prevede crearea unor linii specializate pentru producția de lapte cu un potențial anual de 6 000 litri la rasa Friză, 4 600 litri la rasa Bălțată românească și circa 4 200 litri la rasa Brună și obținerea unor tipuri și hibrizi noi, cu aptitudini îmbunătățite pentru producția de carne, reflectate în sporuri medii zilnice de circa 1 200—1 300 grame și cu un consum specific redus pe kg spor de creștere în greutate. În creșterea porcilor se urmărește crearea de noi hibrizi pentru complexe industriale, care să permită creșterea prolificității, reducerea consumului specific de hrană și îmbunătățirea precocității în procesul de creștere și îngrășare. În creșterea păsărilor eforturile amelioratorilor vor fi îndreptate în direcția creării

de noi hibrizi pentru ouă și carne, cu producții medii de peste 260 ouă/găină, cu o viteză mare de creștere și un consum de hrană redus pe kg spor.

Alături de modernizarea și îmbunătățirea în continuare a bazei tehnico-materiale, este necesar să se producă o schimbare în concepția fiecărui lucrător din agricultură privind modul de abordare a problemelor de producție și economice, specifice fiecărui loc de muncă. Practica a arătat că după realizarea anumitor nivele de producție, corespunzătoare potențialului natural al solului, orice spor economic se face numai și numai pe baza aplicării revoluționare a științei, prin eliminarea din întreaga activitate a șablonismului și rutinei, prin aplicarea de tehnologii perfecționate, ceea ce impune tot mai mult ca în agricultură să lucreze cadre capabile să aplice noul, cu o largă calificare și competență profesională, care să poată minui tot ce pune la dispoziție progresul tehnic.

Raționalizarea cheltuielilor materiale

O ALTĂ DIRECȚIE importantă de reducere a ponderii cheltuielilor materiale o constituie raționalizarea cheltuielilor materiale de producție. Calculele arată că la nivelul anului 1975, diminuarea numai cu un procent a cheltuielilor materiale din agricultură înseamnă o contribuție la sporirea produsului net de 470 milioane lei, în timp ce la nivelul anului 1980, această contribuție crește la aproximativ 600 milioane lei, ceea ce înseamnă că se pot crea resurse suplimentare pentru dezvoltarea agriculturii. Cooperativele agricole de producție dispun de însemnate rezerve de reducere a costurilor pe seama raționalizării cheltuielilor materiale, atît pentru lucrările în câmp, cît și pentru întreținerea animalelor. Numai prin practicarea riguroasă a unui regim strict de economii la toate elementele de cheltuieli materiale și în special la acelea care nu condiționează direct creșterea producției, se pot obține succese în direcția creșterii eficienței producției agricole.

În acțiunea de raționalizare a cheltuielilor materiale, o importanță deosebită are analiza structurii și a elementelor componente ale acestora, deoarece permite evidențierea principalelor surse de scădere a consumurilor

Tabelul nr. 1

Corelația dintre suprafața productivă de primăvară la grâu-seară și producția medie la hectar în 1975, în I.A.S.

Grupa de mărime a suprafeței productive de primăvară cultivată cu grâu — seară	Total	Structura I.A.S. după producția medie			Peste 3 000 kg/ha
		Pînă la 1 400 kg/ha	1 400 — 2 000 kg/ha	2 000 — 3 000 kg/ha	
Pînă la 1 000 ha	100,0	18,5	16,4	42,2	21,9
1 000 — 2 000 ha	100,0	5,3	10,7	61,3	22,7
Peste 2 000 ha	100,0	—	10,3	62,1	27,6

Tabelul nr. 2

Evoluția structurii cheltuielilor materiale în cooperativele agricole de producție (%)

	1966—1970	1971—1975
CHELTUIELI MATERIALE	100,0	100,0
— din care :		
— seminte și material de plantat	9,0	11,2
— îngrășăminte chimice și insectofungicide	12,1	10,7
— plata lucrărilor SMA	22,5	23,5
— furaje și usternut	34,2	28,0
— alte cheltuieli directe	7,4	14,1
— cheltuieli comune și generale	14,8	12,5

materiale în fiecare unitate și fermă. Pe această bază poate fi orientată în mod științific întreaga acțiune de raționalizare a consumurilor materiale, ținând seama de particularitățile producției în fiecare ramură și de elementul precumpănitor asupra cărui trebuie acționat cu prioritate.

Această acțiune trebuie să fie canalizată în principal spre elementele cu ponderea cea mai ridicată; nu trebuie neglijate însă nici cheltuielile care au o pondere mai mică, deoarece sporirea substanțială a eficienței se poate realiza numai prin scăderea tuturor elementelor cheltuielilor materiale (tabelul nr. 2).

Ponderea cea mai mare în cheltuielile materiale fiind deținută de cele pentru hrana animalelor, raționalizarea acestora trebuie să stea în centrul preocupărilor tuturor unităților agricole. **Reducerea costului hranei pe unitatea de produs** se poate realiza pe mai multe căi, dintre care scăderea consumului specific de furaje și reducerea costului unei unități nutritive constituie direcțiile principale de raționalizare a cheltuielilor materiale. Hrănirea animalelor astfel încât să se pună în valoare întreaga lor capacitate de producție, respectarea unei structuri optime între diferitele sortimente de furaje în funcție de categoria de animale și direcția de creștere, reducerea pierderilor la recoltare și conservare și gospodărirea chibzuită a fondului de furaje sînt rezerve însemnate, care pot contribui la scăderea consumului specific de furaje. Creșterea proporției de asigurare a furajelor pînă la necesarul optim echivalează cu transformarea proporțională și directă a acestora în produse cu eficiență din ce în ce mai mare, cantitatea de hrană administrată pentru întreținerea funcțiilor vitale ale animalelor repartizîndu-se la o cantitate mai mare de produse și determinînd reducerea consumului specific pe unitatea de produs. În ce privește reducerea costului unei unități nutritive, aceasta presupune reducerea costului fiecărui furaj care intră în componența rației și optimizarea structurii acesteia, astfel încît să se asigure maximum de valoare nutritivă cu un cost minim al unității nutritive. Sporirea recoltei medii la hectar la culturile furajere, paralel cu raționalizarea cheltuielilor de producție, recoltarea la timp și fără pierderi, uscarea și conservarea în condiții optime (pentru ca furajele să-și mențină în întregime valoarea nutritivă), precum și înlăturarea risipei în folosirea furajelor sînt tot atîtea căi de reducere a costului unei unități nutritive, de raționalizare a cheltuielilor cu furajarea animalelor. Raționalizarea cheltuielilor materiale se poate realiza și prin promovarea experienței de sute de ani a țărănimii noastre privind creșterea bovinelor și ovinelor pe pășuni bine organizate, unde

animalele se dezvoltă bine, iar furajarea este mult mai ieftină.

Raționalizarea cheltuielilor cu tracțiunea mecanică și în special reducerea consumurilor specifice de metal, carburanți, energie electrică reprezintă o acțiune importantă, care nu trebuie neglijată. În reducerea cheltuielilor pentru repararea tractoarelor și mașinilor agricole, un rol de seamă îl au aplicarea complexului de măsuri și îngrijiri tehnice și respectarea periodicității reparațiilor. Executarea la timp a îngrijirilor tehnice contribuie la reducerea consumului de piese și materiale pentru reparații; este nejustificată tendința de a face „economii” în dauna calității reparațiilor, deoarece ele au ca urmare mărirea uzurii tractoarelor și mașinilor și executarea ulterioară a unor reparații mult mai costisitoare. Cheltuielile cu carburanții și lubrifianții pot fi raționalizate dacă această acțiune este urmărită pe tot parcursul circulației combustibilului, începînd cu transportul și păstrarea acestuia și terminînd cu alimentarea și consumul în timpul funcționării tractoarelor. Un element de bază în reducerea consumului specific pe unitatea de produs îl constituie normarea științifică a consumului, care creează condiții de reducere a acestuia prin descoperirea și limitarea tuturor surselor de pierderi posibile în procesul de producție (acesta constituie instrumentul principal de control al utilizării resurselor materiale).

Controlul gospodăririi mijloacelor materiale și bănești

LICHIDAREA și prevenirea formării stocurilor supranormative de materii prime, materiale etc. pot contribui, de asemenea, la reducerea cheltuielilor materiale. În același timp, este necesar ca fiecare unitate să efectueze o analiză temeinică a pagubelor din avutul obștesc și să stabilească măsuri concrete pentru prevenirea și recuperarea lor, avîndu-se în vedere în principal asigurarea condițiilor de depozitare și securitate a bunurilor materiale, reducerea numărului de gestiuni și ținerea corectă și la zi a evidenței acestora, modul de efectuare a recepțiilor și eliberărilor de bunuri din gestiune, inventarierea, respectarea cu strictețe a normelor legale privind angajarea gestionarilor și altele.

O acțiune care nu trebuie neglijată o constituie intensificarea controlului asupra modului în care unitățile economice asigură, prin măsurile luate, gospodărirea judicioasă a mijloacelor materiale și bănești, încadrarea în nivelul prevăzut al cheltuielilor, reducerea și eliminarea cheltuielilor neproductive (locații, amenzi, dobinzi, penalizări), precum și încadrarea în nivelul maxim al cheltuielilor administrativ-

gospodărești, luînd măsuri pentru reducerea lor continuă.

O însemnătate deosebită în raționalizarea cheltuielilor materiale o prezintă reducerea cheltuielilor administrativ-gospodărești. După cum se știe, acestea nu se află într-un raport direct cu creșterea volumului producției: orice sporire a producției înseamnă, în același timp, o reducere relativă a cheltuielilor administrativ-gospodărești ce revin pe unitatea de produs. Scăderea acestora are loc îndeosebi prin micșorarea cheltuielilor neproductive și a cheltuielilor de conducere și administrație. Pentru realizarea de economii la cheltuieli administrativ-gospodărești, o importanță deosebită prezintă indicațiile date la Conferința activului de partid și de stat în domeniul finanțelor, prețurilor și retribuirii muncii, cu privire la creșterea eficienței economice, asigurarea unei ordini riguroase în planificarea și utilizarea mijloacelor materiale și financiare, întărirea spiritului de gospodărire judicioasă a fondurilor încredințate de societate, evitarea cheltuielilor neeconomice, a risipei, întărirea disciplinei financiare.

În vederea reducerii cheltuielilor de producție și în special a cheltuielilor materiale, se preconizează **stabilirea unor limite de cheltuieli lunare pe fiecare unitate, fermă și loc de muncă**; ele vor fi analizate periodic, cu care ocazie se vor stabili măsuri concrete pentru încadrarea în limitele prevăzute. Totodată, se elaborează **programe speciale de reducere a costurilor — în special a celor materiale** — în care se vor prevedea măsuri concrete, sarcini și responsabilități precise, care să asigure o corelare corespunzătoare între producție, venituri și cheltuieli. Modul în care unitățile economice îndeplinesc programele de măsuri pentru încadrarea în nivelul planificat al cheltuielilor la 1 000 lei producție marfă și creșterea rentabilității va fi urmărit lunar.

CĂILE CONCRETE de reducere a ponderii cheltuielilor materiale în producția globală sînt multiple și variate; în acest articol au fost expuse numai cele mai importante, urmînd ca unitățile agricole să găsească și să acționeze și asupra unor căi specifice, hotărîtoare, a căror eficacitate a fost verificată de-a lungul anilor și care se vor concretiza în economii de resurse materiale. Reducerea cheltuielilor materiale nu trebuie privită ca o acțiune de campanie, ci ca o sarcină permanentă, deosebit de importantă, a tuturor unităților agricole și a fiecărui om al muncii. Concentrarea efortului pentru scăderea ponderii cheltuielilor materiale în producția globală agricolă reprezintă, în acest cîmp, o problemă fundamentală; ea necesită mobilizarea și fructificarea în condiții superioare și cît mai depline a tuturor resurselor interne care există în unități, ca și a posibilităților noi ce se creează prin plan. Elaborarea și implementarea unor metode care să pună în valoare potențialul tehnic, economic și uman constituie acțiuni prioritare, în măsură să permită creșterea în ritm înalt a producției agricole, sporirea eficacității cheltuielilor materiale și creșterea producției nete — baza asigurării unor acumulări sporite și a unui nivel de trai în continuă creștere.

Ovidiu POPESCU

șef de serviciu în M.A.I.A.

CENTRALA ȘI ORGANIZAREA ȘTIINȚIFICĂ

ÎN CUVÎNTAREA rostită la Congresul consiliilor populare, tovarășul Nicolae Ceaușescu, reluând, într-o formă concentrată, numeroasele indicații date în diferite prilejuri, de-a lungul ultimilor ani, a atras atenția asupra faptului că „în activitatea de organizare, conducere și control nu au fost îndeplinite întocmai hotărârile Congresului al X-lea al partidului”, aceasta exercitând „o înrădăcinare negativă asupra dezvoltării noastre economice”, subliniind, totodată, că în viitor „paralel cu progresul economic” trebuie să se perfecționeze continuu „organizarea și conducerea științifică a societății”. În aceste sublinieri, gasim, formulate cu claritate, atât rolul uriaș ce revine organizării în dezvoltarea vieții social-economice, cât și necesitatea de a se acționa cu energie și răspundere pentru crearea condițiilor favorabile valorificării complete a valențelor organizării științifice.

Având în vedere importantele atribuții conferite prin lege centrelor industriale pe linia organizării activității economice, revista noastră va întreprinde o analiză concretă a modului în care centralele își îndeplinesc atribuțiile din domeniul organizării, propunându-și să prezinte experiențe și rezultate bune — care să poată fi generalizate — dar și să depisteze neajunsuri și modalități de înlăturare a acestora.

Al IV-lea Simpozion de ergonomie al industriei ușoare

Ministerul Industriei Ușoare și Comitetul Uniunii Sindicatelor din întreprinderile industriei ușoare au organizat, în zilele de 6-9 iunie a.e., cel de al IV-lea Simpozion de ergonomie, desfășurat la Institutul de proiectări tehnologice pentru industria ușoară din București. În ședințe plene și în cele două secțiuni (bumbac, lână, mătase, tricotate, confecții, pielărie, cauciuc, utilaje, articole casnice, sticlă) au fost prezentate 75 de referate abordând probleme de ergonomie specifice acestei ramuri industriale.

Așa cum o indică însăși denumirea, Centrala Industrială de Echipamente de Telecomunicații și Automatizări (C.I.E.T.A.) acționează într-un domeniu de vîrf al industriei moderne. Cu o producție de ordinul miliardelor — în continuă și rapidă creștere — C.I.E.T.A. își aduce, prin produsele sale, o contribuție importantă la dotarea tehnică, la înscrierea pe traiectoria progresului a numeroase ramuri și subramuri ale economiei naționale.

Din natura produselor și rolul ce-i revine în susținerea actualei etape a dezvoltării economice și sociale a țării, rezultă câteva caracteristici fundamentale care conturează dimensiunea și complexitatea problematicii conducerii și organizării activității în această centrală. Este vorba, în primul rînd, de **ritmul înalt de creștere** (în cincinalul 1971-1975 ritmul mediu anual a fost de 29%, iar în cincinalul 1976-1980 va fi de peste 23%), cu mult superior ansamblului industriei naționale, care ridică probleme deosebite în domeniul investițiilor, al proiectării și realizării noilor capacități industriale. Reținem, în al doilea rînd, **ritmul accelerat de înnoire a produselor și tehnologiilor** (cu o vastă problematică în organizarea cercetării și proiectării proprii de produse și tehnologii, a achiziționării și asimilării de licențe, în optimizarea cadrului de relații dintre cercetare și producție, în elaborarea strategiilor de marketing etc.) Ritmurile accelerate de **creștere economică și înnoire tehnologică** trebuie realizate în condițiile extinderii exporturilor, adaptării la exigențele unei piețe externe tot mai competitive (în cincinalul 1976-1980, exporturile vor crește de peste 3,5 ori). În sfîrșit, creșterea, înnoirea și expansiunea externă vor trebui să se asigure printr-o sporire continuă a indicatorilor de **eficiență** (în actualul cincinal cheltuielile la 1 000 lei producție marfă se vor reduce cu peste 35%).

Caracteristicile menționate și-au pus amprenta asupra preocupărilor centralei în domeniul conducerii și organizării activității, direcția principală a acestor preocupări constituind-o **consolidarea sa ca unitate economică de sine stătătoare, ca un mare complex de**

● Creșterea, înnoirea, eficiența — marile imperative cu care este confruntată capacitatea organizațională a unității economice moderne.

● Efectele de sinergie ale îndeplinirii de către centrala industrială a funcției și atribuțiilor conferite de lege.

● Trepte semnificative în procesul maturizării organelor de conducere colectivă ale centrelor industriale: preocupări susținute pentru elaborarea și aplicarea strategiilor de dezvoltare și valorificare a propriului potențial de creativitate și inovativitate; înlocuirea informărilor asupra trecutului cu efortul creativ de construire a viitorului.

unități productive organice integrate, capabil să asigure valorificarea eficientă a cuceririlor științei și tehnicii, ca și a condițiilor noi oferite de mediul economic și social în care ea acționează. Aceasta se reflectă în prelucrarea treptată și exercitarea efectivă a atribuțiilor încredințate prin lege, în delimitarea și clarificarea relațiilor sale cu ministerul ca și a celor dintre unitățile sale componente, în modul de organizare a îndeplinirii acestor atribuții.

O problemă organizatorică prioritară a centralei — izvorită din necesitatea accelerării ritmului de înnoire a produselor și tehnologiilor — o constituie **concentrarea în cadrul unităților sale de specialitate a activităților de proiectare a instalațiilor de automatizare**. În prezent, o mare parte din activitatea de proiectare a instalațiilor de automatizare fabricate în unitățile productive ale centralei se desfășoară în institute din afara acesteia. Concentrarea proiectării în unitățile de specialitate ale centralei ar fi de natură să creeze condiții mai bune pentru conturarea unei **strategii unitare în proiectarea instalațiilor de automatizare**, în dezvoltarea de ansamblu a acestei subramuri industriale.

Relevant pentru măsura în care C.I.E.T.A. își îndeplinește atribuțiile conferite de lege este **realizarea funcției de furnizor general de instalații de automatizare**. În cadrul centralei, existind unități capabile să execute toate fazele (proiectare, aprovizionare, fabricație, montaj, punere în funcțiune și service) necesare realizării unei instalații complete de automatizare, a devenit posibil și necesar ca activitățile desfășurate în toate aceste faze să fie coordonate în mod unitar la nivelul centralei. Efectul — sinergie — este acela că rezultatele economice obținute de centrală prin valorificarea instalațiilor de automatizare — pe calea îndeplinirii funcției de furnizor general — sînt mult mai mari decît s-ar obține dacă fiecare unitate și-ar valorifica în mod separat produsele. Expe-

riența bună obținută în domeniul instalațiilor de automatizare urmează a fi extinsă și la centralele telefonice destinate exportului, precum și la alte livrări complexe din profilul centraliei.

Și în alte domenii, C.I.E.T.A. a obținut rezultate bune pe linia exercitării atribuțiilor ce-i revin prin lege. În prezent, aprovizionarea din import este organizată centralizat — se efectuează prin intermediul unei baze de aprovizionare specializate, a centralei. Aceeași bază asigură și aprovizionarea unităților productive cu unele materii și materiale din țară — cele care intră în profilul de specialitate al acestora. Centrala își îndeplinește atribuțiile de **ordonator de balanță** pentru numeroase produse care intră în nomenclatorul de fabricație al unităților sale productive. **Întreaga activitate de investiții este coordonată centralizat**, la nivelul centralei, investițiile importante fiind conduse și urmărite direct de compartimentele de specialitate din aparatul centralei, cele de mai mică amploare fiind conduse și urmărite la nivelul unităților productive. **Sistemul de școlarizare**, de calificare și perfecționare a pregătirii profesionale a personalului din unități este, de asemenea, condus și organizat centralizat.

Un grup de atribuții, deosebit de presante pentru C.I.E.T.A. — având în vedere imperativele menționate — care, din păcate, nu și-a găsit încă rezolvarea organizatorică corespunzătoare este cel legat de **elaborarea strategiei dezvoltării produselor**, cunoașterea perspectivelor tehnice și, mai ales, comerciale și economice ale produselor, atât a celor actuale, cât și a celor ce vor trebui asimilate în viitor pentru a asigura continuitatea dezvoltării eficiente a centralei. Deși există preocupări în aceste direcții — sunt utilizate **studii de marketing** elaborate, fie de specialiști ai centralei, fie de institute din afara acesteia — se resimte necesitatea unei formule organizatorice care să faciliteze elaborarea și aplicarea unei **strategii unitare de marketing**, de dezvoltare a produselor centralei.

O condiție esențială pentru îndeplinirea cu succes a atribuțiilor încredințate centralei este repartizarea judicioasă, pe amănunțit și compartimente, a drepturilor de decizie și a responsabilităților corespunzătoare. Instrumentele practice chemate să realizeze această repartizare sunt **regulamentele de organizare și funcționare și descrierile de posturi**. La C.I.E.T.A. regulamentele cadru au fost adaptate la particularitățile sale și este în plină desfășurare procesul de elaborare și adaptare a fișelor de descriere a posturilor.

În etapa actuală și imediat următoare se impune finalizarea acțiunii de întocmire a fișelor de descriere a posturilor. Pledgează în acest sens chiar rezultatele obținute până în prezent. Elaborarea fișelor de descriere a unui număr mare de posturi din compartimentele funcționale ale centralei a scos la iveală, printre altele: **sub și supraîncărcări ale unor lucrători; paralelisme în îndeplinirea unor atribuții; lipsa de precizie și claritate în așezarea unor răspunderi; lipsa de corespondență între calificarea unor lucrători și aceea a atribuțiilor care le sunt încredințate**. Prin eliminarea acestor neajunsuri, s-ar asigura nu numai eliberarea din munci

ÎN ZILELE de 27-28 aprilie 1976 s-a desfășurat la întreprinderea „Electroputere”-Craiova schimbul de experiență pe tema: **Sisteme informatice pentru conducerea producției și dinamica organizării în condițiile schimbării profilului de producție al întreprinderii**. Au participat peste 200 de specialiști în informatică și conducerea producției din întreprinderile Centralei industriale de mașini și aparataje electrice Craiova și ale Centralei industriale de tractoare și mașini agricole Brașov.

Acțiunea se înscrie în programul de măsuri elaborat în cinstea Zilei constructorilor de mașini, de către Direcția generală de organizare și control din M.I.C.M. în colaborare cu Uniunea sindicatelor din metalurgie și construcții de mașini. Potrivit acestui program, în perioada aprilie-iunie 1976 au avut și au loc 6 schimburi de experiență în centrale și întreprinderi industriale după cum urmează:

SCHIMBURI DE EXPERIENȚĂ

● 27-28 aprilie — la întreprinderile „Electroputere” și „7 Noiembrie”-Craiova;

● 13-14 mai — la Santerul naval Drobeta-Turnu Severin, pe tema: **Organizarea de secții, ateliere și locuri de muncă model. Criterii de extindere și generalizare;**

● 27 mai — la întreprinderea „Electronica”-București, pe tema: **Metode moderne de organizare tehnologică a montajului general în flux continuu;**

● 27-28 mai — la întreprinderea mecanică Timișoara, pe tema: **Optimizarea fluxurilor de transport intern, manipulării și depozitării materialelor;**

● 10-11 iunie — la întreprinderea de accesorii pentru mijloace de transport Oradea, pe tema: **Sisteme de organizare tehnologică a secțiilor de producție pe linii de fabricație integrate;**

● 16-17 iunie la întreprinderea „UNIO” Salu-Mare, pe tema: **Metode și tehnici moderne de organizare a producției și a muncii — factori dinamizatori în creșterea productivității muncii.**

subcalificate sau inutile a unor cadre de specialitate și utilizarea lor în munci de concepție, dar și o **raționalizare substanțială a proceselor informațional-decizionale din centrală**. În centrală se depun eforturi mari — se prevede alocarea unor fonduri considerabile — pentru elaborarea și implementarea unui **sistem informatic modern, automatizat pentru conducere**. Se înțelege că, atât costul, cât și funcționalitatea acestuia depind în mod hotărâtor de calitatea sistemului de organizare, de claritatea și raționalitatea structurii drepturilor de decizie și a responsabilităților. Și din acest punct de vedere trebuie privită necesitatea urgentării procesului de elaborare și adoptare a descrierilor de posturi, fără de care, practic, nu pot fi

considerate definitive nici regulamentul de organizare și funcționare, nici diagramele de relații, nici listele de documente elaborate de diverși lucrători și compartimente.

Modul în care își desfășoară activitatea organele de conducere colectivă din centrale își pune amprenta și asupra rezultatelor obținute în domeniul organizării. Această influență se exercită în primul rând prin problematica abordată și soluționată de organele de conducere colectivă. Există numeroase aspecte pozitive în activitatea desfășurată de adunarea generală, de consiliul și biroul consiliului oamenilor muncii din C.I.E.T.A., dintre care unul ni se pare deosebit de bogat în semnificații. Analiza în dinamică a ordinii de zi, a proceselor verbale, a deciziilor, a hotărârilor organelor de conducere colectivă permite sesizarea unui **proces treptat de creștere a ponderii și priorității acordate problemelor de esență și de perspectivă** în detrimentul celor curente și de importanță mai redusă. Dacă la început listele de probleme supuse dezbaterii și soluționării sînt dominate de „necazurile” aprovizionării — mărunte, dar de neocolit — inclusiv cele determinate de importuri — treptat accentul se deplasează spre elaborarea și aplicarea **strategiei inovării produselor și tehnologiilor**, abordarea și soluționarea de pe poziții previzionale, științifice și responsabile a problemelor cercetării și proiectării proprii, asimilării de noi produse și tehnologii, stimulării și valorificării cu operativitate și eficiență a **potențialului propriu de creativitate și inovativitate**. Valorificarea acestui potențial reprezintă, de fapt, și calea care asigură independență și siguranță în aprovizionare, ca și în fabricație și desfășurare. Este o schimbare fundamentală, care exprimă maturizarea organelor de conducere colectivă ale centralei, creșterea capacității lor de a-și îndeplini cu succes atribuțiile încredințate. Pe aceeași linie merită evidențiată și practica adoptată în ultimul timp de biroul consiliului oamenilor muncii din C.I.E.T.A. de a invita la ședințele sale pe toți șefii de compartimente (direcții, servicii, birouri etc.) din aparatul central, creînd astfel condiții mai bune atât pentru fundamentarea deciziilor pe o informație mai bogată și mai concretă, cât și pentru **înlăturarea spiritului de participare, de motivare și de răspundere al șefilor de compartimente**.

Fără îndoială că procesul de maturizare a organelor de conducere colectivă conține numeroase alte componente susceptibile și ele de îmbunătățiri. În acest sens se impun, printre altele: soluționarea mai rapidă a problemelor cu care este confruntată centrala, reducerea timpului consumat în ședințele organelor de conducere colectivă pentru informări asupra trecutului (informări necesare, dar care trebuie realizate individual și înainte de ședințe) și afectarea acestui timp pentru cunoașterea viitorului centralei, pentru luarea de decizii care să proiecteze, să construiască acest viitor.

Constantin COJOCARU

În ajutorul candidaților la examenul de admitere
în învățământul economic superior

REPRODUCȚIA SOCIALISTĂ

Publicăm în continuare consultațiile de economie politică pe temele din programul examenului de admitere în învățământul economic superior.

Consultațiile sînt elaborate de membri ai catedrei de economie politică de sub conducerea prof. univ. dr. doc. N. N. Constantinescu de la Academia de studii Economice București.

1. Conținutul reproducției socialiste lărgite

Societatea umană pentru a exista trebuie să producă în permanență. Ea nu poate înceta să producă după cum nu poate înceta să consume. De aceea, procesul de reproducție a bunurilor materiale are un caracter continuu, reînnoindu-se mereu. **Reluarea continuă a procesului de producție se numește reproducție.** În fiecare orinduire social-economică, reproducția are trăsături determinate de relațiile de producție dominante în societate.

Reproducția are un caracter complex, presupunînd interacțiunea mai multor sfere și anume: producția, repartitia, schimbul, consumul. Raportul general dintre aceste sfere constă în rolul determinant al producției și, totodată, acțiunea celorlalte sfere asupra producției. Sferele reproducției evoluează și se diversifică sub influența unor factori materiali și economico-sociali.

Momentele principale ale reproducției sînt: a) reproducția produsului social; b) reproducția forței de muncă; c) reproducția relațiilor de producție.

Reproducția presupune și reproducția condițiilor de mediu menite să asigure funcționarea normală și eficientă a producției sociale.

Reproducția poate fi simplă sau lărgită. **Reproducția simplă** este reluarea procesului de producție la aceeași scară, plusprodusul fiind folosit în întregime pentru consumul individual. **Reproducția lărgită** constă în reluarea procesului de producție pe scară mai mare prin folosirea unei părți a plusprodusului pentru lărgirea producției. Aceasta poate fi reproducția lărgită extensivă atunci cînd se schimbă doar aspectul cantitativ al producției sau reproducție lărgită intensivă, cînd se modifică aspectul calitativ al producției.

Socialismului îi este specifică reproducția socialistă lărgită care se caracterizează prin următoarele trăsături:

1. **Reproducția socialistă se desfășoară în condițiile concordanței relațiilor de producție socialiste cu caracterul și nivelul forțelor de producție.** Aceasta înseamnă că relațiile de producție creează cîmp larg de dezvoltare forțelor de producție. Uneori, în procesul edificării socialismului pot să apară unele contradicții neantagoniste între forțele de producție și anumite laturi ale relațiilor de producție. Acestea se rezolvă în interesul vital al întregii societăți, prin măsuri întreprinse de statul socialist sub conducerea partidului comunist.

2. **Reproducția socialistă se desfășoară în conformitate cu legea economică fundamentală a socialismului^{*)}.**

3. **Reproducția socialistă se desfășoară planificat.** Repartizarea mijloacelor de producție și a forței de muncă pe sfere de activitate, ramuri economice și pe teritoriu se face în mod conștient, planificat, asigurîndu-se un ritm rapid de creștere a producției.

Rezultă că, reproducția socialistă lărgită este procesul planic de reluare, pe scară lărgită, a producției bunurilor materiale, serviciilor, asigurînd creșterea venitului național pe locuitor, sporirea cantitativă și calitativă a forței de muncă ocupate și perfecționarea continuă a relațiilor de producție socialiste, corespunzător dezvoltării multilaterale și neîntrerupte a forțelor de producție.

2. Avuția națională și produsul social

Totalitatea valorilor materiale și spirituale de care dispune societatea la un moment dat formează avuția națională. Ea este rezultatul muncii poporului respectiv și se dezvoltă necontenit prin eforturile susținute ale acestuia. Natura social-economică a avuției naționale

este determinată de relațiile de producție în cadrul cărora ea se creează și se utilizează. Avuția națională cuprinde: a) bunurile materiale create și acumulate prin munca unei națiuni (mijloace de producție, bunuri de consum etc.); b) resursele naturale utilizate sau utilizabile în procesul de producție (bogațiile solului și subsolului); c) forța de muncă privită atât cantitativ cît și calitativ; d) rezultatele muncii intelectuale (invenții, opere de artă etc.).

În socialism avuția națională este bun al întregului popor și se utilizează în interesul tuturor membrilor societății; ea constituie baza dezvoltării multilaterale și independente a economiei naționale.

Totalitatea bunurilor materiale create într-o țară în decursul unei perioade de timp determinate, de obicei un an, constituie produsul social.

În socialism, produsul social este creat de munca nemijlocită socială și aparține tuturor oamenilor muncii. Producerea și folosirea lui în mod planificat constituie o expresie a unității intereselor fundamentale ale întregii societăți.

Produsul social se prezintă sub două aspecte: a) natural-material; b) valoric.

Sub aspect natural-material produsul social se compune din mijloace de producție (inclusiv serviciile de producție) și din bunuri de consum (bunuri materiale și unele servicii de consum). Corespunzător acestei structuri a produsului social, în funcție de destinația economică a bunurilor, producția socială se împarte în două mari sectoare: sectorul I al producției mijloacelor de producție^{*)} și sectorul II al producției bunurilor de consum^{*)}.

Sub aspect valoric, produsul social este alcătuit din valoarea mijloacelor de producție consumate pentru producerea lui, valoarea produsului creat de munca pentru sine și valoarea produsului creat de munca pentru societate. Prima componență este rezultatul muncii trecute și mai poartă denumirea de fond de înlocuire sau cheltuieli materiale de producție.

În procesul industrializării socialiste a României a sporit ponderea industriei și a construcțiilor în crearea produsului social și s-a diminuat corespunzător ponderea agriculturii, silviculturii, transporturilor și telecomunicațiilor, deși în mod absolut nivelul acestora a crescut. Totodată, în cadrul industriei, a crescut mai repede ponderea ramurilor, creatoare de mijloace de producție, față de a celor producătoare de bunuri de consum.

Reproducția produsului social necesită asigurarea unei anumite corelații între cele două sectoare ale producției sociale pe baza creșterii cu precădere a sectorului I. Aceasta se înfăptuiește prin realizarea produsului social, adică mișcarea permanentă a tuturor compartimentelor lui în forma materială și valorică, de la producție la consum, prin intermediul repartitiei și schimbului. Pentru ca un asemenea proces să aibă loc permanent este necesar un schimb de activități continuu, atît în cadrul fiecărui sector cît și între cele două sectoare ale producției sociale.

În interacțiunea dintre cele două sectoare ale producției sociale rolul determinant îl are sectorul I — producția mijloacelor de producție. Dezvoltarea prioritară a sectorului I față de sectorul II are un caracter legic. Legea economică comună care guvernează raportul dintre dezvoltarea sectorului I și a sectorului II în condițiile reproducției lărgite este legea creșterii cu precădere a producției mijloacelor de producție. Ea are un caracter obiectiv și istoric. Creșterea cu precădere a sectorului I este o necesitate pentru țările care înfăptuiesc reproducția lărg-

gita și îndeosebi pentru cele care se industrializează. În politica sa economică, Partidul Comunist Român, ține seama de cerințele acestei legi și de caracterul ei istoric, astfel că în procesul industrializării socialiste s-a asigurat o creștere mai rapidă a producției mijloacelor de producție.

3. Venitul național și factorii creșterii sale

Partea produsului social care rămâne după înlocuirea valorii mijloacelor de producție consumate în cursul unei anumite perioade de timp, de obicei un an, formează

venitul național. El este un indicator sintetic, care reflectă gradul dezvoltării social-economice al unei țări, nivelul de trai material și spiritual al populației, perspectivele de progres ale națiunii respective. Totodată, venitul național este o categorie economică ce reflectă relațiile dintre întreprinderile sferei productive, dintre personalul acestora și statul socialist cu privire la producerea, repartizarea și utilizarea rezultatelor muncii productive.

Venitul național, ca și produsul social, are două forme: natural-materială și valorică. Sub forma natural-materială el se compune din partea mijloacelor de producție ce a fost creată peste cantitatea necesară înlocuirii celor consumate în procesul de producție, precum și din bunurile de consum. Sub formă valorică, venitul național reprezintă valoarea produsului necesar și valoarea plusprodusului, adică valoarea nou creată în sfera productivă.

Venitul național este creat de munca productivă. Munca productivă, creatoare de venit național este efectuată de personalul din industrie, construcții, agricultură, transport și telecomunicații, comerț, ș.a.

Purtătorul muncii productive este muncitorul productiv, adică acel lucrător ocupat în sfera productivă și participă direct sau indirect la crearea venitului național. Din această categorie fac parte lucrătorii care acționează direct asupra obiectului muncii cu ajutorul mijloacelor de muncă, precum și cei care îndeplinesc alte funcții importante, fără de care crearea venitului național nu este posibilă în condițiile determinate ale producției sociale. În cadrul revoluției tehnico-științifice contemporane sfera de cuprindere a muncitorului productiv se lărgeste, dobândind o însemnătate tot mai mare categoria de muncitor productiv colectiv în care se includ toți acei lucrători solicitați de producția modernă. Activitățile care nu creează venit național reprezintă munca neproductivă.

Mărimea venitului național are un caracter dinamic, fiind influențată de multiple condiții ce se concretizează, în ultimă analiză, în doi factori: 1) creșterea volumului de muncă socială depusă în sfera productivă; 2) creșterea productivității muncii sociale.

Creșterea volumului de muncă socială depusă în sfera productivă presupune creșterea numărului de lucrători ocupați în sfera productivă, utilizarea completă a timpului normal de lucru, ameliorarea caracterului sezonier al unor procese de producție ș.a. Acest factor are un caracter limitat.

Creșterea productivității muncii este factorul hotărâtor de sporire a venitului național. Toate căile de mărire a productivității muncii ca: promovarea progresului tehnic în întreaga economie, ridicarea calificării cadrelor, organizarea științifică a producției și a muncii, stimularea materială și morală, etc. constituie căi intensive de creștere a venitului național.

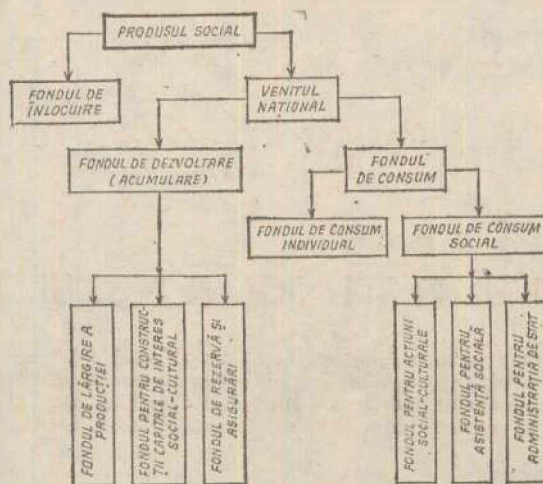
Având în vedere necesitatea creșterii eficienței cu care este cheltuită munca vie și cea materializată în sfera productivă, partidul nostru urmărește sistematic asigurarea creșterii venitului național într-un ritm mai mare decât ritmul creșterii produsului social. Eficiența economică este cu atât mai mare cu cât într-o unitate de muncă materializată se încorporează o cantitate mai mare de valoare nouă, deci se reduce ponderea fondului de înlocuire și crește ponderea venitului național.

4. Repartiția și utilizarea venitului național

Repartiția venitului național se efectuează în două etape: a) repartiția primară sau distribuirea; b) repartiția ulterioară sau redistribuirea.

Repartiția primară sau distribuirea venitului național în-

Pentru ca reproducția socialistă să se desfășoare în bune condițiuni este necesară repartiția venitului național.

seamnă procesul formării veniturilor primare ale celor care participă direct la producerea venitului național. Aceste venituri primare sînt: pentru oamenii muncii — retribuția pentru muncă a lucrătorilor din unitățile de stat, veniturile membrilor cooperatori; pentru unitățile de stat și cooperatiste — beneficiul, venitul net al cooperativei agricole de producție și al cooperativei meșteșugărești; pentru statul socialist — impozitul pe circulația mărfurilor, diverse taxe.

Repartiția ulterioară sau redistribuirea venitului național este procesul prin care are loc cheltuirea unei părți a veniturilor primare de către posesorii lor și formarea în acest fel a veniturilor derivate sau secundare. Prin redistribuire se formează veniturile celor ocupați în sfera neproductivă, ale celor care nu pot lucra etc. Redistribuirea venitului național se înfăptuiește planificat, prin intermediul unor pirghii economico-financiare.

Repartiția venitului național, în ansamblul ei, se efectuează în interesul tuturor membrilor societății, asigurînd intrarea venitului național în consumul productiv sau neproductiv.

Utilizarea venitului național este etapa care încheie procesul complex al mișcării venitului național în cadrul desfășurării reproducției, prin consumarea lui în scop productiv sau neproductiv. În procesul utilizării venitului național se constituie în mod planificat două mari fonduri sociale: 1) fondul de dezvoltare (acumulare) și 2) fondul de consum. Aceste fonduri trebuie determinate în mod științific, asigurînd îmbinarea optimă a intereselor personale ale oamenilor muncii cu interesele generale ale societății.

Fondul de dezvoltare (acumulare) este partea din venitul național destinată înfăptuirii reproducției lărgite, creării de noi fonduri fixe și circulante, lărgirii și modernizării celor existente. Fondul de consum este acea parte din venitul național destinată consumului neproductiv al membrilor societății. Fondul de consum este: a) fond de consum individual și b) fond de consum social. Fondul de consum individual se repartizează membrilor societății potrivit cerințelor legii repartiției după muncă, avînd un rol important în cointeressarea materială a lucrătorilor, în sporirea producției, în ridicarea eficienței economice; el reprezintă partea hotărîtoare din fondul de consum. Fondul de consum social revine membrilor societății sub forma diverselor servicii și produse gratuite sau cu plată redusă; totodată, el este folosit și în scopul întreținerii aparatului de stat (vezi schema). Pe măsura făuririi societății socialiste multilaterale dezvoltate și a înaltării României spre comunism va spori tot mai mult rolul fondului de consum social în satisfacerea cerințelor generale ale populației.

Partidul Comunist Român urmărește sistematic asigurarea unei utilizări raționale a venitului național pentru fondul de dezvoltare (acumulare) și pentru fondul de consum, avînd ca obiectiv general atât creșterea și modernizarea continuă a forțelor de producție, înflorirea științei și tehnicii, crearea unei baze tehnico-științifice a societății în pas cu evoluția civilizației mondiale, cît și satisfacerea într-o măsură sporită a nevoilor materiale și spirituale în continuă creștere și diversificare ale maselor largi populare.

conf. univ. dr. Dumitru CIUCUR

*) Legea economică fundamentală a socialismului este legea specifică de mișcare a sistemului economic socialist care reflectă dezvoltarea multilaterală și rapidă a producției bazată pe proprietatea socialistă și introducerea sistematică a celor mai noi și eficiente cuceriri științifico-tehnice, în scopul satisfacerii raționale cît mai depline a nevoilor materiale și spirituale ale tuturor membrilor societății și al dezvoltării libere, multilaterale a lor.

**) Sectorul I al producției sociale cuprinde ramurile în care se creează mijloace de producție destinate consumului productiv, adică pentru producerea de mijloace de producție și pentru producerea bunurilor de consum.

***) Sectorul II al producției sociale cuprinde ramurile în care se produc obiecte de consum, adică produsele ce servesc pentru consumul personal al populației, inclusiv locuințele construite, precum și cele care se folosesc în unitățile din sfera neproductivă (construcții, școlare, cămine, cantine, creșe spitale etc.).

OMUL ● TEHNICA ● MEDIUL

INSTITUTUL de științe politice și de studiere a problemei naționale a organizat, prin laboratorul „Probleme vitale ale omenirii și organizarea sistemului mondial” o dezbatere pe tema „Oceanul — patrimoniu al întregii omeniri”. Publicăm în acest număr al „Revistei economice” prima parte a comunicării făcute cu acest prilej de tovarășul Mihai Băcescu.

OCEANUL MONDIAL, TEZAU DE COMORI AL OMENIRII DE MÎINE (I)

NU MAI ESTE ASTĂZI pentru nimeni un secret faptul că cea mai puțin studiată, practic necunoscută, față a planetei noastre este domeniul lichid al ei, care ocupă totuși mai bine de trei sferturi din suprafața globului terestru! Omenirea și-a dat seama de această gravă lipsă de cunoaștere abia în ultimele două decenii și aceasta pornind de la constatarea că resursele clasice de energie, de materii prime și de hrană scad sau se deteriorează văzind cu ochii.

Cînd primele calcule ale economiștilor au dat alarma că hidrocarburile fosile, în primul rînd petrolul cunoscut în zăcămintele subterane, nu vor depăși veacul al 21-lea; că rezerva minerelelor neferoase se va sfîrși chiar de la începutul mileniului doi și că hrana, în condițiile actuale de producție și repartiție, nu va mai ajunge populației din anul 2050, în ritmul ei actual de înmulțire, organismele internaționale au socotit că a sosit timpul să se studieze și alte resurse posibile, inclusiv cele din vastul spațiu oceanic. Așa se face că, cu ocazia anului geografic internațional s-a hotărît „atacul” științific al oceanului mondial, după un plan comun bine chibzuit spre a se da răspuns la întrebarea cu ce poate oceanul ajuta la rezolvarea nevoilor de hrană și ale industriei omenirii după anul 2000.

Dacă pînă în ultima vreme baza vieții și a industriei omenirii a fost apa liberă continentală, începînd cu veacul al 21-lea, baza aceasta va fi, în mare măsură, apa oceanică. Cînd populația globului sporește în ritmul pe care îl cunoaștem — 7 miliarde în 2000 și 15 miliarde (!) în 2050 — marea constituie un domeniu core va trebui studiat și valorificat incomparabil mai intens decît pînă acum. De aceea, preocupările actuale în oceanologia mondială devin unul din scopurile principale ale societății. Nevoile de hrană, nevoile energetice, cele de minerale utile și de apă dulce ale lumii de mîine, vor putea fi satisfăcute în mod primordial de către Oceanul Planetar. Cunoașterea oceanului ne va permite și o mai bună previziune a timpului și chiar dirijări ale climatului local sau evitarea uraganelor, prin potolirea lor de la distanță etc.

Un cazan cu imense bogății minerale

APA MARINĂ conține sub formă de soluție toate elementele chimice cunoscute, inclusiv argintul și aurul. Și aceasta pentru că nu este substanță sau corp în natură care să nu se dizolve, cit de cit, dacă ore la dispoziție o cantitate suficientă de apă. Este bine de știut de ex. că aurul dizolvat în apa oceanului ar ajunge

să îmbogățească cu zeci de kg nu numai pe fiecare dintre locuitorii actuali ai Terrei, ci și pe toți membrii omenirii anului 2000! Aceasta, pentru simplul motiv că fiecare tonă de apă marină conține și cite 50 miligrame aur. Izolată sau în diverse combinații, apa marină conține și toate sărurile cunoscute.

Metalele și sărurile au ajuns în ocean fie prin condensarea vaporilor atmosferei primare ce le conțineau și pe ele în stare de vapori, fie prin roaderea lor din scoarța terestră de șiroirile apei meteorice ce-au dizolvat sau dizolvat tot ce se găseau la suprafață, transportînd și depunînd în mări produsul eroziunii lor: diamante, aur, zircon, rutil, monazit, ilmenit, ca să nu mai numim și alte metale atît de necesare în industrie. Sînt atîtea săruri în mări, încît dacă ar fi extrase și întinse peste întreaga planetă, ar acoperi-o cu un strat de sare de peste 35 m grosime.

Apa oceanului — acest uriaș cazan plin cu soluțiile tuturor materialelor Terrei — conține imense bogății minerale; în Oceanul Planetar, se află în stare de soluție:

- 2 000 000 tone de aur
- 37 000 000 tone argint
- 100 000 000 tone aramă
- 1 200 000 000 tone mangan

și, pentru a nu scrie cifre prea mari, în continuare, folosim ca bază de înțelegere, sutele de milioane

- 60 milioane de milioane tone de brom
- 450 milioane de milioane tone de calciu
- 1 200 milioane de milioane tone de magneziu
- 36 000 milioane de milioane de tone de sare.

Cunoscînd că 4,7 miliarde tone apă conțin în soluție 165 milioane tone de substanțe solide ne dăm seama ce s-ar putea scoate din apa mării dacă tehnologiile extractive vor ajunge la un preț de cost mai convenabil. Deocamdată, rentabilă a fost și rămîne extracția sării de masă. În apa mării se găsește și uraniu, într-o concentrare de 20 micrograme la litru. În Anglia s-a reușit să se concentreze acest element rar cu ajutorul rășinilor fosforate sau derivate din arsenic, la un preț aproape competitiv cu uraniul scos din minereurile sărace de pe continente.

Pe lîngă sărurile în diluție normală, s-au găsit recent în adîncul Mării Roșii (la aproximativ 2 200 metri) niște ochiuri (lentile) de apă mai caldă (34—46°), în care sărurile oceanice sînt concentrate de 5—10 ori față de soluțiile din restul mediului; exploatarea acestor lentile de săruri calde, groase de 10—20 m, este mult mai rentabilă decît a apei marine obișnuite; prin pompe speciale se scoate această apă pe nave și din ea se pot extrage cupru, fosfor, cobalt și chiar metale prețioase; conținutul lor este evaluat la aproape 2 miliarde dolari.

Au început să se extragă de pe fundul oceanului și minereuri

precipitate biochimic din apă (de exemplu fosforitul) sau catalizate de către bacterii și depuse — de-a lungul mileniilor — pe nuclei solzi; este vorba, de exemplu, de nodurile mangano-feroase, bogate în mangan (24%), fier (14%), cobalt (5%), cupru (5%), nichel (1%) etc. Acești noduli au crescut în același mod ca și perlele artificiale, dar la altă scară de timp: aproximativ 1—3 mm la una mie de ani! Rezervele lor sînt estimate la 1,5 miliarde tone în oceanul mondial.

Se încearcă — și se va folosi pe scară largă — chiar culturi speciale de minereuri prin astfel de bacterii catalizatoare sau concentrări de minerale dizolvate (fier, nichel, cupru). Magneziul, bromul, iodul și alte metale se scot în procente tot mai mari din apa mării. Producția de magneziu din mare a S.U.A., 70 milioane dolari pe an și mai mult de 70% din bromul folosit în lume provine tot din mare.

Deocamdată nu folosim suficient rezervele minerale din apa mării; pe măsură însă ce uscatul este secătuit de unele dintre ele, iar desalinizarea apei oceanice pentru obținerea apei dulci face progrese, industria de extragere a minereurilor din apa mării câștigă tot mai mult teren, mai ales ca industrie anexă a desalinizării. Israelul, este un exemplu în acest domeniu.

Pînă acum am omintit de mineralele dizolvate în apa mării. Dacă ne referim însă la sedimentele de pe scoarța suboceanică, exploatarea zăcămintelor de minereuri și hidrocarburi fosile sînt mult mai avansate. Procentul cel mai mare de fier este extras de Japonia din sedimentele oceanice; S.U.A. extrage fosforite și concrețiuni feromanganoase ce-i satisfac 30% din nevoile industriale. Se extrag apoi: diamante din jurul Africii de Sud; aur din sedimentele litorale din Alaska; thorium din nisipurile Australiei, Indiei, crom din Oceanul Indian și mai ales mangan, zirconiu și altele din sedimentele de lângă Texas, de pe platforma continentală a Hawaii-ului. În prezent se cotează activ mineralele de pe fundul oceanelor.

Se forează mereu în scoarța suboceanică pentru hidrocarburi fosile; petrol, gaze s-au găsit oriunde s-a forat sub platforma continentală, pe alături și pînă la 4 000 m. Aproape 20% din petrolul lumii se scoate de sub mări (Baku, California, Marea Nordului sînt cele mai bune exemple). Oceanologul zilelor noastre țintește, însă, și la imensele rezerve de materii prime și la inepuizabilele energii ce lîncezesc dincolo de scoarța suboceanică. Pentru aceasta lucrează navele speciale de foraj suboceanic „Glamor Challenger”, „Pelican” ș.a. și se caută tehnologii care să poată stăpîni și dirija fluxul de materii prime pomic la suprafață.

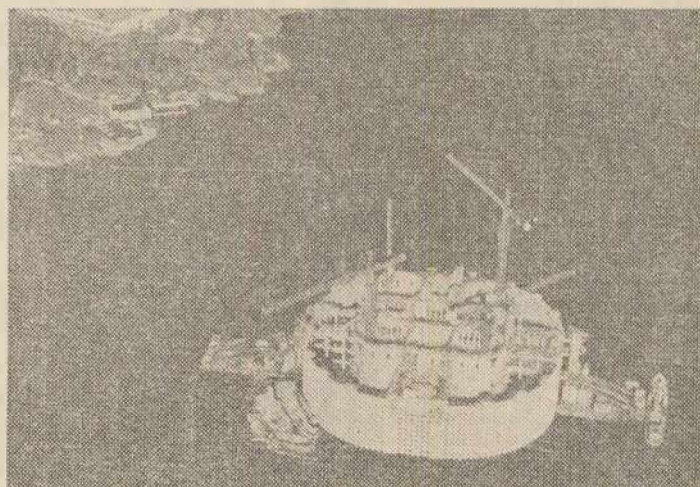
Resursele energetice ale mărilor și oceanelor

OCEANUL ascunde — pe lângă nesecate izvoare de materii prime — și o uriașă potențialitate energetică, energia apelor sale, puse în mișcare de dinamica imprimată de marea și vînturi, de rotația Pămîntului, de influența Lunii și a Soarelui și de structura lui fizică.

Apă oceanului este în continuu zburcînd; înaintează mereu spre țărmuri, spre a se retrage imediat; nivelul ei urcă sau coboară; fața ei este ondulată de valuri spumose sau valuri netede de hula; rar este liniștită și atunci de cele mai multe ori numai aparent, deoarece în străfunduri este agitată de curenți, de valuri de adînc. Fluvii imense de apă caldă (Curentul Golfstream) sau rece (Curentul Humboldt, Benguela) străbat oceanele de la Ecuator pînă la calota arctică sau dinspre Antarctica spre Ecuator.

Energia valurilor. Valurile sînt diferite după loc și situație. În Marea Neagră nu trec niciodată de 4 m, dar, obișnuit sînt de 1—2 m între Antarctica și capetele sudice ale continentelor australe, însă, sînt cicloane ce ridică valuri de 16—20 m, cu lungimea de undă de peste 300 m și cu o forță de șoc echivalentă cu izbirea a 30 000 kg pe m², ca să nu mai vorbim și de uragane. Acestea sînt provocate de vînturi dar mai există o categorie de valuri și mai periculoase: undele oceanice lungi de peste 150 km — undele Tsunami. Acestea pot înainta cu viteză de 600—800 km pe oră și sînt provocate de alunecările plăcilor fundului oceanului sau de erupții vulcanice submarine. Înălțimea unor astfel de valuri ce se prăvălesc cu răbufnire de tunete peste țărmurile înfrînte în cale, valuri născute uneori la distanțe de mii de km, este de 15—20 și chiar 30 m și produc dezastre incalculabile. Dacă forța primelor categorii de valuri, oarecum normale, este ici-colo folosită — și poate fi folosită chiar la scară mondială într-un viitor apropiat — a doua categorie este o grea problemă pentru oceanologia actuală. Planul Organizației Națiunilor Unite pentru Educația Știință și Cultură (UNESCO) își propune găsirea mijloacelor de a le prevedea, spre a preveni din vreme localnicii.

Oricum, chiar un val mediu de 5—10 m, cu o viteză de 40 km pe oră poate ciocni ritmic țărmul cu o greutate de trei atmosfere pe cm² și aceasta la fiecare cîteva secunde! Presupunind valuri

Insulă petrolieră în Norvegia

mijlocii, de 10 m înălțime și 45 km pe oră, ele dezvoltă 2000 cai putere pe fiecare metru liniar. Pînă astăzi volurile au distrus și refăcut țărmuri, au sfărîmat nave și au dărîmat așezările omenești. A venit vremea ca omul să-și ia revanșa, să le supună necesităților lui energetice. Tehnica însă este în plină căutare pentru a găsi calea acumulării și captării acestor energii mecanice ale mării, desfășurate pe fronturi largi — forțe ce se pierd zadarnic de mii de ani — spre a le transforma în electricitate sau în alt travaliu util industriei lor sale.

Energia mareelor. Uriașe cantități de apă ce se duc și revin de două ori pe zi spre țărmul tuturor coastelor oceanice, desfășurînd o uriașă energie, pe care omul abia de curînd a prins a o folosi, ca motor al morilor de vînt mai întii, ca centrale hidroelectrice apoi. Bazinul de acumulare realizat la Rance poate produce 600 milioane kilowați, dintre care 70 milioane în timpul fluxului, cînd se constată o creștere de 13,5 m înălțime. Este o experiență ce grăbește calea valorificării celei mai mari și mai la îndemînă energii potențiale a oceanului — marea. În U.R.S.S., la Marea Albă, hidrocentrale marea-motorice produc 12—13% din hidroenergia dată de fluviile părții europene a Uniunii Sovietice.

În Cuba s-a instalat, acum 35 ani, prima uzină pentru folosirea celor 20 C diferență de temperatură dintre apele adînci și cele calde de suprafață. Operația este oarecum simplă; apa rece de 5° este adusă, de la 800 m adîncime, prin tuburi la suprafață, unde dispozitive termo-dinamice produc energie mecanică ce se transformă în electricitate. În plus, se răcorește și atmosfera toridă a regiunilor acestea. Asociată și cu viteza Golfstream-ului, o uzină termodinamică de acolo poate avea ca motor o energie în plus — viteza de 8 km pe oră a celui curent.

De altfel sînt în curs și alte soiuri de utilizare a diferențelor de temperaturi marine: în 1974, s-a pus cu succes în practică, în Principatul Monaco, o altă tehnică de utilizare a energiei termice a mărilor, prin folosirea pompelor de căldură imaginate de Georges Claude încă din 1926.

Este vorba de instalația termofrigorifică folosită la Stadiul Nautic Rainier III, pentru a asigura încălzirea piscinei neacoperite iarna și climatizarea (răcirea convenabilă a încăperilor) unui imobil vecin, vara. Costul răcoirilor și frigoriilor astfel produse s-a dovedit incomparabil mai mic decît dacă s-ar folosi pentru obținerea lor sursele clasice de energie, ca electricitatea produsă de combustibilii fosili.

Apele Oceanului Planetar, în veșnicul lor dinamism, sînt un permanent izvor de resurse energetice mecanice. O mișcare permanentă agită apa întregului ocean. Cu excepția mareelor, energia apelor marine în mișcare este un fel de reflectare a energiei radiațiilor solare care încălzesc pătura superioară a oceanului. Odată încălzit, acesta cedează încet atmosferei o bună parte din energia termică immagazinată, prin fenomenul evaporării; schimbul acesta generează vînturile ce acționează la rîndul lor asupra oceanului, dînd naștere valurilor și curenților, pînă la diverse temperaturi, stabilirea termoclimelor. Deci schimbul ocean-atmosferă apare ca un grandios fenomen de transfer al energiei termice solare spre ocean, apoi în atmosferă — ca vapori ridicați de la fața Oceanului Planetar precum și spre țărmuri, sub formă de valuri de tot soiul, deci sub formă de energie mecanică.

M. I. BĂCESCU
membru corespondent
al Academiei R.S.R.

CONFORM TEORIEI LA CARE
NE-AM REFERIT

realitățile ar impune un „nou sistem de valori” care implică două chestiuni fundamentale la nivelul societății: 1) problema „stabilirii conștiente a justiției sociale” prin stabilirea, în primul rând, a „regulilor” de distribuire a veniturilor în vederea asigurării unei venit minim pentru toți cetățenii; 2) problema mării relative a sectorului public și sectorului privat. Sectorul de stat ar fi necesar să se dezvolte în asemenea sfere ca: reducerea poluării, construirea de drumuri, planificarea orașelor și controlul aglomerărilor urbane, organizarea asistenței sanitare, sprijinirea învățământului. Dar, ține D. Bell să precizeze, „a spune că sectorul public al societății trebuie extins nu înseamnă a considera în mod naiv că nu pot fi remediate insuficiențele pieței” (p. 284). Sistemul întreprinderii private ar rămâne baza, deoarece „deciziile luate de organele publice pot fi iraționale și contraproductive în comparație cu deciziile private” (p. 284). Interacțiunile dintre cele două sectoare, care exprimă pătrunderea și creșterea „inevitabilă” (p. 286) a ponderii factorului politic în decizia economică, va genera desigur „tensiune” între „modalitatea comportamentală economizantă” a subiecților economici privați și „modalitatea comportamentală sociologizantă” ce caracterizează activitatea organelor publice. Această tensiune, consideră prof. Bell, este însă

SUBSTRATUL TEORIEI
COMPORTAMENTULUI
„SOCIOLOGIZANT”
AL CORPORAȚIILOR (II)

treptat depășibilă, căci nu se sprijină pe o opoziție ireconciliabilă. După părerea sa, subiectul prin care comportamentul economizant ființează — corporația — a devenit el însuși tot mai mult, în ultima jumătate de veac și o „instituție sociologică”, „o lume socială” (p. 289), care astăzi nu trebuie să aibă numai un singur scop — producția de bunuri și servicii. Constituind cadrul de viață și realizare pentru membrii săi, ea are și o „responsabilitate socială”, „obligații sociale” față de aceștia. În concepția lui D. Bell, „balanța obligațiilor” corporației constă în următoarele: corporația trebuie să asigure membrilor „satisfacție în muncă” pe care o efectuează și „o retribuție bazată nu atât pe principiile pieței, cât ale justiției sociale”, ea are obligația de a oferi de lucru într-o mai

mare proporție persoanelor, grupurilor minoritare, mai puțin competitive, care au suferit un dezavantaj istoric; corporația are responsabilități față de comunitatea locală pentru crearea unui mediu social și cultural cit mai satisfăcător, față de întreaga societate pentru protejarea mediului natural, a „bunurilor libere” etc. De asemenea, corporațiile nu mai pot adopta o poziție neutră în probleme de ordin moral: „Dificultățile crescînde pentru investițiile americane private în Africa de Sud ilustrează acest lucru” (p. 291). Toate acestea, arată prof. Bell, sînt expresia necesității ca activitatea corporațiilor să fie ghidată, într-o tot mai mare măsură, după criterii extraeconomice, sociologice. Între comportamentul economizant și cel sociologizant „balanța va trebui să incline tot mai mult spre ultimul” (p. 291).

Dacă pînă la acest punct al problematicei actualelor dezbateri în jurul rolului corporațiilor se poate vorbi de un acord ce tinde a deveni cvasiunanim în ideologia economică burgheză — ponderea liberalismului conservator de tipul Milton Friedman, reducîndu-se treptat și inevitabil — problema posibilității și căilor de îndeplinire a noilor „responsabilități sociale” ale corporațiilor se află în centrul unor ample și aprige dezbateri care, după opinia lui D. Bell, „vor deveni cruciale în următorii cîțiva ani” (p. 291).

Poziția promotorilor orientării monopolist-statală în această chestiune se bazează pe înțelegerea faptului că

FIȘE

Constantin SIRBU

**munca
productivă
și neproductivă**

editura politică

● În cartea sa *Munca productivă și neproductivă*, apărută recent în Editura Politică, București, 1976, 376 p. autorul, Constantin Sirbu, doctor în economie, susține, analizînd cu atenție controversele teoretice apărute în literatura economică privind tema cercetată, un punct de vedere propriu. Așa cum se exprimă autorul, o parte din termenii, conceptele și categoriile de

mult cunoscute, considerate adevăruri absolute, au fost regîdite și reformulate, punînd la dispoziția cititorilor un material de reflecție. În mod deosebit, C.S., se ocupă de două aspecte: 1) munca productivă și munca neproductivă în genere și 2) munca productivă în sens specific socialist; autorul face, de asemenea, o incursiune în istoria doctrinelor economice privind obiectul studiului său. Trăind cu precădere probleme teoretice și metodologice, C.S. urmărește, prin corelarea strînsă cu viața economică a țării noastre, să dea cercetătorilor sale și o orientare practică, aplicativă.

**O matrice a indicatorilor
productivității muncii**

● În studiul *Izmerenie proizvoditel'nosti truda v promyshlennosti S.S.S.R.*, (*Măsurarea productivității muncii în industria U.R.S.S.*), apărut în *VOPROSI EKONOMIKI* nr. 3/1976, P. Gavrilov arată că în Uniunea Sovietică se folosesc aproximativ 500 de metode prin care se exprimă productivitatea muncii. Este vorba de indicatorii folosiți în planii-

care, în conducerea operativă, în evidența statistică, în analizele tehnico-economice și științifice. În cadrul acestor metode rezultatele muncii (mărirea producției, volumul muncii efectuate, rezultatul activității economice etc.), sînt exprimate de aproximativ 34 de indicatori, iar cheltuielile de muncă de cel puțin 15 indicatori. Menținînd clasificarea metodelor de măsurare a productivității muncii în expresie valorică, unități de muncă și expresie naturală, P. G. propune elaborarea unei matrice a indicatorilor care exprimă nivelul productivității muncii. Matricea urmează să cuprindă cadrane și subcadrane în care să fie descrise și incluse metodele folosite, ceea ce va permite să se stabilească cadrantul producției globale, al producției nete, al cheltuielilor totale, subcadrantul volumului de muncă etc. În acest fel s-ar putea evidenția, după autor, și lipsurile fiecărei metode în parte și a indicatorilor folosiți.

**Un barometru al economiei
capitaliste — piața ambalajelor**

● Se spune, și se pare că afirmația are ceva temei, că pia-

ța ambalajelor ar fi un excelent barometru al economiei capitaliste contemporane, teză de la care pleacă și Pierre J. Louis, director al revistei *EMBALLAGES*, în editorialul intitulat *Emballage 76*, publicat în nr. 330, ianuarie-februarie 1976 al amintitei reviste.

După cum afirmă autorul, analiza evoluției acestei piețe ar confirma reluarea comenzilor de ambalaje, deși foarte lentă și negeneralizată. Criza prin care a trecut și industria ambalajului în Franța ar fi avut drept rezultat, după P.J. Louis: 1) punerea în evidență a dependenței industriei franceze a ambalajului de o energie tot mai scumpă și ale cărei surse de aprovizionare sînt nesigure; 2) înțelegerea că există o penurie mondială de materii prime pe termen lung; 3) creșterea vertiginoasă a prețurilor materialelor și utilităților de ambalat; 4) creșterea dificultăților de exportare, datorate generalizării crizei în toate țările capitaliste. Pentru anul 1976, autorul prevede că, după haosul provocat de criză, cînd fiecare stătea în expectativă, se va tre-

problema cauzelor marilor și tot mai îngrijorătoarelor „costuri sociale”, care au și determinat discuțiile despre „responsabilitatea” lor socială, nu poate fi redusă la comportamentul „iresponsabil”, „incercat”, „neetic” etc. al corporațiilor, respectiv al oamenilor de afaceri, care ar trebui blamați. Aceste „teorii” sînt generate de însuși sistemul întreprinderii private, al „economiei de piață”, al cărei mecanism de alocare, de distribuire corectă a costurilor și resurselor nu funcționează (p. 273). „Crescînd divergență dintre costurile private și costurile sociale” impun noi criterii de apreciere a activității economice. Problema „responsabilității sociale” se naște din necesitatea devenită acută de a se lua în considerare nu numai criteriul economic de eficiență — profitul, ci și „alte valori sociale”, care însă se află în raport „conflictual” cu acesta.

1) Dat fiind că problemele sociale ineverdate nu sînt rezultatul acțiunii fiecărei firme în parte, ci „efectul colectiv al deciziilor private” (p. 286), rezultanta acestora, rezolvarea lor presupune ca „inevitabilă” implicarea (sau amestecul) politicii publice în politica corporației. Charles A. Mayers a ajuns la concluzia necesității unor măsuri „coercitive” din partea guvernului și a altor „factori de presiune”, deoarece pe „asumarea voluntară” de către business a vreunor responsabilități sociale nu se poate conta¹⁾.

Daniel Bell înțelege profunzimea conflictului de interese și gravitatea manifestării lui și în plan politic. Tocmai de aceea el își exprimă indirect speranța că businessul va accepta tot mai amplu și mai drastic amestec al puterii politice în activitatea corporațiilor. Această indirectă speranță și-o bazează pe teza schimbării „naturii corporației”, care n-ar mai fi preocupată de maximizarea profitului, ci de „menținerea unui echilibru echitabil între interesele celor direct interesați — acționarii, angajații, clienții și publicul larg” — cum spunea Frank Abrams, fost președinte al lui Standard Oil of New Jersey (actualul Exxon).

Însușindu-și această teză, reluînd toate argumentele aduse de promotorii ei, D. Bell consideră că ar mai trebui făcut un pas care ar „legitima” puterea managerilor; dacă, într-adevăr, managerii îndeplinesc funcția de „curatori ai intereselor tuturor constituenților — nu numai ale acționarilor, ci și ale angajaților și consumatorilor” — atunci „este un corolar logic important ca toți acești constituenți... să fie reprezentați în consiliul care deține puterea în corporație” (p. 296). Independent de reacția businessului la intervenția tot mai activă a statului în politica corporațiilor, pentru D. Bell „este clar că astăzi noi, în America, ne mișcăm de la o societate bazată pe sistemul de piață al întreprinderii private, către una la care cele mai importante decizii economice

vor fi luate la nivel politic în termenii unor scopuri și priorități conștient definite”.

Este evident că dezvoltarea economică obiectivă actuală impune tot mai mult luarea celor mai importante decizii, în mod conștient. Nu numai pentru că mecanismele pieței s-au deteriorat, iar uriașele corporații de astăzi nu se mai adaptează imperativelor pieței, ci le impun în mare măsură. Mai intervin interesele capitalismului monopolist de stat în ansamblul său. Ideologii acestuia propun corporațiilor o comportare „sociologizantă”. Aceasta presupune: a) o coordonare a intereselor divergente ale marilor corporații; b) o luare în considerare a intereselor salariaților și consumatorilor, o participare a acestora la luarea deciziilor. Ambele vin în contradicție cu natura intimă a proprietății private capitaliste și cer, prin urmare, schimbări structurale profunde. Ceea ce și-ar permite să vizeze ideologii sistemului nu poate depăși cadrul unor concesii minore și în mare măsură aparente. Procesul de subordonare a corporațiilor unui „nou model comportamental”, admite D. Bell, se desfășoară, desigur, cu „tensiune”, dar este „singura cale de evitare a unei explozii revoluționare”.

V. PILAT

1) Charles A. Mayers Management and the Employee. In: Social Responsibility and the Business Predicament, p. 311 — 351.

ce la un stadiu de reflecție și de analiză critică a practicilor actuale, de ambalare și condiționare, în scopul reducerii prețurilor, eliminării a ceea ce este superficial, menținerii calităților esențiale de protecție a mărfurilor, răspunderii în cît mai mare măsură cerințelor distribuției și dorințelor consumatorilor.

● Editura Politică a lansat recent o nouă lucrare în apreciată colecție „Biblioteca organizării și conducerii științifice” pe tema marketingului: „Marketing intern și internațional”, București, 1976,

555 pagini. Volumul regrupează, sub îngrijirea prof. dr. M.C. Demetrescu, studii și referate susținute în congrese internaționale sau publicate în reviste, dezbătînd probleme ale fundamentării deciziilor de marketing. Lucrarea pune în lumină o serie de noi concepte și instrumente analitice de cercetare a pieței, multe considerate drept virtuți înaintate ale corpului de cunoștințe de care dispune în prezent această disciplină.

Comentariile introductive făcute de coordonatorul lucrării la fiecare din cele patru părți ale volumului, îi conferă un caracter integrat.

Perspective — între stimulare și austeritate

● Într-o analiză a situației economice mondiale apărută în GOTABANKEN ECONOMIC SURVEY, 1976, Serviciul de studii al Băncii suedeze apreciază că „în majoritatea țărilor industriale se manifestă în prezent foarte puțină toleranță față de inflație, dar există în schimb tendința de

a se accepta un șomaj relativ mai mare”. Aceasta înseamnă că, în eventualitatea unui ritm ridicat al inflației, se va efectua o bruscă schimbare a politicii actuale de stimulare a economiei într-una de austeritate care, la rîndul ei, va determina o scădere a activității economice. Referindu-se concret la situația din Suedia, analiza arată că se prevede, pînă în primăvara anului 1977, o folosire completă a capacităților în industria lemnului și o redresare a industriei fierului și oțelului. Datorită însă deteriorării continue în sectoare largi ale industriei producătoare de mașini, se așteaptă ca șomajul să continue să crească în ansamblu în cursul acestui an, nemăștiind posibilă stimularea cererii interne, așa cum s-a făcut în anul 1975.

Inflația și falsele „inovații”

● Luînd în considerare cauzele clasice ale inflației, Alain Chénicourt constată în studiul Le problème de la lutte contre

FIȘE

l'inflation en 1976 (Problema luptei împotriva inflației în 1976), apărut în suplimentul pe luna ianuarie al revistei L'USINE NOUVELLE că ele nu sînt suficiente pentru a înțelege fenomenul actual și apreciază că pentru aceasta sînt mai importante cauzele legate de existența „societății de consum”. Reînnoirea constantă a produselor, scoate în evidență A. Ch., nu este numai o sursă suplimentară de cheltuieli, dar este totodată o ocazie pentru a nouă creștere a prețurilor, determinată de inovații adevărate sau false. Societatea de consum, continuă autorul, incitînd la noi dorințe presante, la risipă, la cheltuieli tot mai ridicate, la datorii, este o adevărată „societate a inflației”. Fenomenul nu este, după A. Ch., trecător, iar perioadele de criză economică și de avînt sînt de regulă favorabile exceselor relatate.

PUNCTE DE VEDERE

VOCATIA DE ECONOMIST

ASA CUM S-A SUBLINIAT la Congresul educației politice și culturii socialiste, procesul complex de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate impune — ca o componentă esențială — dezvoltarea multilaterală a personalității umane, formarea omului nou, cu un înalt nivel de conștiință, care să trăiască și să creeze prin fiecare clipă a prezentului și pentru milioanele de clipe ale viitorului. Sintem solidari în împlinirea viselor noastre. Și, cum tinerețea înseamnă vis, dragoste dar și patriotism, dăruire, entuziasm, receptivitate pentru nou, elan, creativitate, tineretul reprezintă o forță uriașă în nobila luptă de ridicare a României pe culmile progresului. În acest sens, educația economică și în același timp politică a tineretului este o condiție sine qua non a integrării tinerilor în ansamblul operei de dezvoltare economico-socială a țării.

Profesiunea nu este un refugiu

PROFESIUNEA de economist este cel puțin la fel de importantă ca și celelalte, și depinde de noi să-i dăm strălucire, prin înțelegerea menirii economistului. Numai că și în economie, ca și în oricare alt domeniu de activitate, este nevoie de vocație, de pasiune. Dacă vocația lipsește, alegerea profesiei de economist poate fi rodul întâmplării. Pentru aceasta concursul de admitere în învățământul superior economic cred că n-ar trebui să însemne — cum de multe ori se întâmplă — un refugiu pentru candidați, dictat de teama de un nou eșec la „facultatea-ideal” sau, de dorința de a fi student, undeva, nu are importanță unde. Problema este de ordin educativ dar și organizațional, de găsire a formelor prin care să se înlăture dezorientarea unora dintre candidați la primul contact cu facultatea: examenul de admitere.

În primul rând este vorba de lipsa de informare. Absolventul unui liceu de cultură generală nu cunoaște decât vag noțiunea de „economist”. Mai mult, acesta nu știe aproape nimic despre calitățile ce se cer celui care, entuziasmat de primele contacte cu economia politică, ar dori să facă studii economice. Poate că cel mai bine ar fi ca orientarea tinerilor către învățământul economic să se facă mai devreme, încă de la admiterea în liceele economice. Mi se pare curios că dintre absolvenții acestor licee prea puțini își continuă studiile în facultățile de economie (un punct vulnerabil fiind dat de cunoștințele de matematici nu tocmai solide), fiind, firesc ar fi, ca majoritatea studenților economiști să provină din liceele de specialitate.

Să trecem de admitere și să pătrun-dem în lumea plină de „surprize” a studiilor economice superioare. Perioada de schimbare, de trecere de la studiile medii la cele superioare, înseamnă ore felurite, de căutare a noului. Numai că, în general, sfârșitul anului I creează iluzia încheierii unui nou an într-un liceu de cultură generală. Poate că ar fi altfel dacă nu s-ar începe cu un curs ca cel de geografie economică, ce repetă cunoștințe din liceu, sau dacă un curs ca cel de tehnologie industrială s-ar limita la un singur semestru. De asemenea, mi se pare că studenții, deși receptivi la nou, nu asimilează cât ar trebui cunoștințele de contabilitate generală, poate pentru că este prea multă materie pentru un singur semestru, sau pentru că este prima disciplină mai dificilă, cu tematică nouă, din facultate.

Disciplinele de specialitate, se succed, rînd pe rînd, ca un noian de frunze ce se desprind din uriașul copac al cunoașterii. Dar orice profesiune implică dăruire. În acest sens calitatea prelegerii are, uneori, un rol mai important decît tematica sa. Cît timp omul de la catedră vorbește clar, cu pasiune, el reușește să captiveze interesul studenților. În acest caz, apare liantul dintre un om și mai mulți oameni, dintre o experiență, o vocație și mai multe nonexperiențe. Și, dacă prelegerea este liberă, curgătoare, dacă fenomenele prezentate sînt integrale adînc în actualitate, se ajunge la situația în care înregistrarea absențelor devine o acțiune inutilă, sunetul clopoțelului este ignorat, creîndu-se atmosfera propice studiului universitar.

Învățământul superior, prin formele sale — curs, seminar, examen — ar trebui și poate să-și propună, în primul rînd, să dezvolte gîndirea economică a studentului. Există, însă, cazuri, cînd seminariile și, mai cu seamă, examenele, cer reproducerea fidelă a cursului. În consecință, se realizează o simplă memorare de către student a unui important număr de pagini, deci, un efort minim, menit să asigure promovarea unui examen.

Este arhicunoscut fenomenul „goanei” după note, deși s-au introdus metode care să asigure verificarea cunoștințelor acumulate pe parcurs. Realmente, pregătirea ritmică este mult mai eficientă decît aceea în asalt, în timpul sesiunii. Dar, în acest fel, se ajunge și mai mult la apropierea evidentă a învățământului superior de cel mediu. Lucrările de control sînt programate de la decanat, pentru a se evita o eventuală suprapunere a lor. Deci, fiecare săptămînă este destinată unei anumite discipline. În aceeași săptămînă, însă, mai există seminarii, teste și alte activități ce pot determina o suprasolicitare neavenită a studentului. Și, ast-

fel, nici rezultatele finale nu sînt întotdeauna cele scontate. Este foarte necesar ca sesiunea să însemne un cumul al cunoștințelor dispartate, acumulate în timpul semestrului, astfel încît să ofere viziunea de ansamblu asupra domeniului studiat. Cred că ar trebui ca ponderea seminarului în aprecierea finală să nu difere de la o disciplină la alta, așa cum se întâmplă adesea, variînd de la calcule aritmetice riguroase, pînă la ignorarea rezultatelor de pe parcursul semestrului. În sfîrșit, în perioada premergătoare sesiunii, se susțin colocvii care, prin exigența lor, reprezintă forme ale examenelor.

Poate că folosirea unor metode moderne de seminarizare, care să stîrnească interesul studentului, determinîndu-l să caute, să citească, să se informeze, ar reuși să trezească pasiunea științifică, să înlăture interesul minor pentru notă. În acest sens, mi se pare interesantă ideea Catedrei de finanțe de la A.S.E. de a invita, în cadrul schimbului de experiență dintre institute și întreprinderi, specialiști cu experiență în producție, care să susțină prelegeri în fața studenților. Unele seminarii de la disciplinele de specialitate ar putea, de asemenea, să fie afectate unor lucrări pe linia integrării învățămîntului cu producția. În acest mod s-ar putea sesiza mai ușor interdependența dintre anumite cursuri, evoluția unor fenomene economice și, în același timp, integrarea n-ar mai reprezenta o activitate în plus, peste programul universitar, ci s-ar realiza în prima și cea mai indicată formă a sa — seminarul. Făcînd unele considerații referitoare la prima latură a triunghiului „învățămînt-cercetare-producție”, ar mai trebui subliniată importanța considerabilă a cursurilor tipărite. Aceasta ar permite studentului să audieze cursul predat, să-și concentreze atenția asupra înțelegerii celor prezentate și nu asupra „stenografierii” fiecărui cuvînt al profesorului. Se pare că, uneori, se obțin rezultate nedorite în cazul cursurilor care se predau în două semestre aparținînd la doi ani universitari consecutivi. Aceasta, mai ales, cînd se schimbă și cadrul didactic care predă cursul respectiv.

Sentimentul utilității

AVEM CERTITUDINEA că avansăm, dar pașii noștri sînt încă timizi față de marele potențial de învățare și asimilare pe care îl avem. O dovedesc cercurile științifice care se transformă, pe zi ce trece, într-un adevărat magnet profesional. Ele oferă posibilitatea realizării unor lucrări personale și, implicit, studierea unui bogat material de specialitate care lărgeste orizontul studentului, determinîndu-l să gîndească, să analizeze, să descopere noi relații. Cercetarea științifică oferă satisfacții intelectuale care activează sentimentul utilității studentului.

În cadrul cercurilor științifice se rea-

Jana BALAN

studentă la Facultatea de Finanțe-Contabilitate, anul III, Academia de Studii Economice

(Continuare în pag. 32)

Conferința O.I.M. privind folosirea forței de muncă

PENTRU O CREȘTERE ECONOMICĂ APTĂ SĂ ELIMINE SĂRĂCIA ȘI INEGALITATEA

LA GENEVA se desfășoară de câteva zile lucrările unei noi mari reuniuni economice internaționale, din suita celor patronate anul acesta de Organizația Națiunilor Unite și axate pe problematica instaurării unei noi ordini economice mondiale. Conferința O.I.M. privind folosirea forței de muncă (4-17 iunie) ocupă printre aceste reuniuni un loc bine determinat. Ea aduce în prim plan gravele aspecte umane ale menținerii și adâncirii decalajelor din lumea contemporană, necesitatea de a se acorda atenția cuvenită, în strategia dezvoltării economice, faptului că aceste decalaje se repercutează în suferințe și privațiuni extreme pentru sute de milioane de oameni, în flagrante inechități economice, sociale și umane. Tema specifică a conferinței, legată de ținerea acesteia sub egida Organizației Internaționale a Muncii, este plasată în cadrul mai larg al problemelor lichidării subdezvoltării, căutându-se soluții concrete în direcția restructurării economiei mondiale. Dealtfel, în formularea completă conferința se referă la folosirea forței de muncă, repartiția veniturilor, progresul social, și diviziunea internațională a muncii.

Flageluri gemene: șomaj și sărăcie

MODELELE de creștere pe care știința economică occidentală le-a produs timp de decenii într-o abundență și varietate nu arareori deconcertante, ca și tipurile de creștere efective din țările

lumii nesocialiste s-au dovedit în lumina experienței recente deopotrivă neconforme cu cerințele unei dezvoltări echilibrate a economiilor naționale, în interesul și spre folosul omului. În raportul Directorului general al Biroului Internațional al Muncii, prezentat conferinței de la Geneva, se constată nu o singură dată că a reieșit clar, îndeosebi din practica țărilor în curs de dezvoltare, netemeinicia teoriilor după care creșterea economică ar genera automat ocuparea mîinii de lucru, reducerea sărăciei și a inegalității. De subliniat că această constatare se face, în cadrul raportului, și referitor la acele situații din lumea nesocialistă cînd s-a înregistrat o creștere mai mult sau mai puțin rapidă a producției naționale: „Contrar așteptărilor nutrite, experiența ultimelor două decenii a arătat că, prin ea însăși, creșterea rapidă a producției nu reduce sărăcia și inegalitatea, nu asigură locuri de muncă suficiente într-o perioadă de timp acceptabilă” („Employment, Growth and Basic Needs: A One-World Problem”, International Labour Office, Geneva, 1976, p. 4).

Evident, sînt cu atît mai valabile aprecierile citate cu privire la efectele sociale ale actualului tip de creștere din lumea nesocialistă, cu cît ritmurile înregistrate pe ansamblul țărilor în curs de dezvoltare sînt în mod notoriu insuficiente pentru reducerea și lichidarea marilor decalaje existente. Principalele date care configurează situația socială din aceste țări dau o idee despre dimensiunile problemelor care se pun. Peste 700 de milioane de oameni, se arată în raport, trăiesc într-o stare de

sărăcie acută. Cel puțin 460 de milioane de persoane sufereau de subnutriție gravă încă înainte de recenta criză în domeniul alimentației. Zeci de milioane trăiesc sub amenințarea constantă a foametei. Numărul celor care suferă de boli ce le subrezesc forța de muncă, al celor care nu beneficiază de nici un fel de ocrotire medicală, este incalculabil. „Mizeria din cartierele de co-

cioabe de la orașe este prea bine cunoscută, se apreciază în raport, pentru a mai trebui să fie scoasă în evidență”. Numărul analfabeților era de 760 de milioane în jurul anului 1970, în creștere față de 1960 cînd fusese evaluat la 700 milioane. În fine, „risipa tragică de resurse umane în lumea a treia este simbolizată de cei aproape 300 de milioane de someri totali sau parțiali cîți existau la mijlocul anilor '70”.

Asemenea date nu pot decît să ilustreze o dată în plus temeiurile clasificării lumii în țări bogate și țări sărace. Așa cum arăta recent tovarășul Nicolae Ceaușescu în expunerea la Congresul educației politice și al culturii socialiste: „În primul rînd, această clasificare reprezintă o realitate ce nu mai poate fi ignorată de nimeni, astăzi. În al doilea rînd, ea este expresia, pe plan mondial, a politicii de exploatare a numeroaselor popoare, a consecințelor relațiilor de inegalitate și inechitate promovate de imperialism și colonialism”.

Ca expresii caracteristice ale efectelor acestei politici imperialiste, colonialiste și neocolonialiste asupra vieții economico-sociale a actualelor țări în curs de dezvoltare, flagelul sărăciei și cel al șomajului apar strîns îngemănate. Semnificativ este faptul, relevant în raportul supus conferinței de la Geneva, că proporția numărului însumat al șomerilor totali și parțiali — 40,4% din populația activă — este aproximativ aceeași ca și proporția persoanelor aflate în sărăcie acută — 39% din populația totală (vezi tabelul). Fără a se putea stabili aici o relație aritmetică simplă, este fără îndoială justificată aprecierea că „problemele folosirii forței de muncă și cele ale sărăciei sînt inseparabile (p. 17).

Relevînd caracterul endemic al șomajului și al sărăciei în țările în curs de dezvoltare președintele Băncii Mondiale, Robert McNamara, constata recent: „Își face loc o frustrare care, la limită, poate să izbucnească în mod violent, urmărind o schimbare radicală a societății” (Informations O.I.T., nr. 3/1976).

Estimații ale șomajului și sărăciei în țările
nesocialiste în curs de dezvoltare

Regiunea	Șomeri 1975 mln.	%	Din care:				Persoane în sărăcie acu- tă, 1972 mln.	%
			totali mln.	parțiali mln.	parțiali %	totali mln.		
Asia	186	40,3	18	3,9	168	36,4	499	42
Africa	63	45,0	10	7,1	53	37,9	134	39
America Latină	33	34,0	5	5,1	28	28,9	73	27
Totalc	282	40,4	33	4,7	250	35,7	706	39

a Procente din populația activă totală
b Procente din populația totală
c Include teritorii din Oceania cu 1 milion de șomeri parțiali (49% din populația activă)
Sursa: Employment, Growth and Basic Needs: A One-World Problem, I.L.O., Geneva, 1976, p.18,22.

Un unghi de abordare : satisfacerea trebuințelor de bază

IDEEA NECESITĂȚII de a regîdi problemele decalajelor contemporane, idee care — se poate spune — s-a impus definitiv conștiinței omenirii, derivă astfel nu în ultimă instanță și din acuitatea politică, pe lângă cea propriu-zis umană, a situației sociale din țările în curs de dezvoltare. Intervine ca element de potențare faptul că o continuare a tendințelor de pînă acum în dezvoltarea economică a țărilor rămase în urmă nu ar putea decât să accentueze tensiunea și pericolul pe care le generează constant prăpastia dintre țările bogate și sărace. Trebuie spus în legătură cu aceasta că România, prin glasul cel mai autorizat, al președintelui Nicolae Ceaușescu, a atras nu o dată atenția asupra acestui aspect al lucrurilor, asupra inadmisibilității prelungirii unei situații în care cele 110 țări în curs de dezvoltare membre ale „Grupului celor 77” — din care face parte și România — dețin doar o pondere de 12,6% în produsul brut realizat pe plan mondial, deși aici trăiește aproape jumătate din populația globului, în timp ce 20 de state capitaliste dezvoltate dețin circa 65% din produsul brut. „Este evident că o asemenea gravă inegalitate nu poate fi acceptată, nu poate dăinui la infinit, fără a crea mari complicații în viața internațională” arăta recent tovarășul Nicolae Ceaușescu. Și riguros în spiritul concluziilor analizei întreprinse, președintele României reafirmă poziția consecventă a țării noastre : „Considerăm că lichidarea cit mai rapidă a subdezvoltării, a marilor decalaje între nivelul de dezvoltare a statelor, constituie o problemă esențială pentru progresul și pacea omenirii contemporane, un obiectiv major ce trebuie să stea în atenția întregii comunități internaționale”.

Primejdii implicite ale unei prelungiri a actualelor tendințe, ale menținerii decalajelor, le are în vedere în subtext pledoaria pentru regîdirea problemei, cuprinsă în raportul prezentat conferinței mondiale asupra folosirii forței de muncă. Punctul de plecare al reorientării preconizate îl formează faptul că, potrivit obiectivelor sale specifice, Organizația Internațională a Muncii și-a axat pînă acum eforturile în cadrul aplicării Strategiei internaționale a dezvoltării doar pe crearea de locuri de muncă, fără conexiuni destul de adînci cu problema atît de complexă a subdezvoltării. Or, în lumina experienței o asemenea abordare nu se dovedește suficientă prin ea însăși pentru rezolvarea acestei probleme : „A crea locuri de muncă mai multe și mai bune nu este de ajuns ; problemele folosirii forței de muncă sînt intim legate de cele, mai largi, ale sărăciei și inegalității, și trebuie examinate în contextul acestora”.

Investigarea relațiilor reciproce dintre creștere, folosirea forței de muncă, repartizarea veniturilor și sărăcie, se arată în raport, duce la concluzia că „strategiile de dezvoltare trebuie să fie reorientate în mod substanțial pentru a se putea realiza progrese corespunzătoare pe plan social pînă la sfîrșitul secolului” (p. 32). Iar ca mijloc pentru atingerea acestui obiectiv se propune spre dezbateri conferinței conceptul unei strategii bazate pe satisfacerea trebuințelor umane de bază.

Pentru o justă înțelegere a problemei trebuie fără îndoială precizat aici că țările capitaliste dezvoltate nu sînt cîtuși de puțin scutite de serioase probleme în ceea ce privește situația unor largi pături ale populației, mai ales în condițiile crizei economice. După standarde social-economice și social-istorice corespunzătoare nivelului lor general de dezvoltare, aceste țări cunosc în permanență o problemă a sărăciei, după cum au ca trăsătură constantă o inegalitate adîncă a veniturilor și a averilor. În condițiile crizei, șomajul și sărăcia sînt și aici flageluri gemene. Dar, cum relevă documentele conferinței de la Geneva, puțini sînt aceia care în țările industrializate subzistă la nivelurile de sărăcie absolută caracteristice țărilor rămase în urmă în dezvoltarea lor. Calcule prezentate în raport arată că proporțiile populației sărace în țările în curs de dezvoltare sînt mult mai mari decît apare în tabel : acesta cuprinde numai categoria „sărăcie acută”, or, dacă se aplică un criteriu mai larg denumit de experți „sărăcie accentuată” (un venit echivalent, cel mult, cu cîștigul mediu al muncitorilor necalificați din marile întreprinderi ale industriei prelucrătoare indiene), rezultă că în 1972 erau în această situație 67% din populația țărilor în curs de dezvoltare, respectiv 1210 milioane de oameni dintr-un total de 1815 milioane.

Obiectivul urmărit printr-o abordare a problemei lichidării marilor decalaje actuale ca cea avansată în raportul prezentat la Geneva constă deci din atacarea subdezvoltării în manifestările ei imediate, cele mai vizibile și, trebuie spus, cele mai dureroase pentru oameni în viața de zi cu zi. Nu este locul aici să intrăm în analiza noțiunii însăși de trebuințe de bază așa cum este definită în document. Trebuie precizat totuși, că, în concepția expusă, „trebuințele de bază formează obiectivul minimal al societății, nu întreaga gamă de atribute care ar fi de dorit și dintre care multe vor necesita inevitabil un timp mai îndelungat pentru a putea fi atinse”. În situația existenței însă, se apreciază, „este și îndreptățit și prudent să se concentreze forțele mai întîi asupra satisfacerii nevoilor de bază în sens absolut” (p. 33). Astfel de orientări nu contravin ideii rezonabile că lichidarea decalajelor social-economice este o operă de reparare a unei uriașe nedreptăți istorice și ca atare va trebui să se încadreze ea însăși în anumite termene istorice pe care noua ordine economică internațională, efortul propriu al fiecărui popor, asistenta externă sînt chemate să le scurteze cît mai mult cu putință.

Repere pentru o strategie

EXAMINAREA, în cadrul conferinței privind folosirea forței de muncă, a unei strategii de lichidare a subdezvoltării bazată pe conceptul de trebuințe de bază își are locul în marea dezbateri internațională asupra căilor pentru eliminarea sărăciei și a inegalității din viața popoarelor, pentru punerea deplină și nediscriminatorie a cuceririlor științifice și tehnice ale vremurilor noastre în slujba omului. Privită astfel, strategia supusă discuțiilor la Geneva se cere confruntată și cu cîteva repere în ceea ce privește aplicarea sa.

Merită să fie reținut înainte de toate

accentul pus pe ideea că „fiecare țară care pornește la înălbțuirea unei strategii a dezvoltării menită să satisfacă trebuințele de bază ale păturilor sărace are ca punct de plecare o combinație unică de condiții” (p. 48). Legat de aceasta, „ca și în privința tuturor celorlalte aspecte ale dezvoltării, nu există desigur o gamă unică de politici” pentru atingerea obiectivelor urmărite : „...Fiecare țară va trebui să decidă ea însăși care sînt opțiunile cele mai adecvate pentru ea” (p. 68). Totodată se apreciază că există o serie de „ingrediente” principale comune ale abordării propuse, cum ar fi sporirea gradului de ocupare, a productivității și de aici a veniturilor celor mai sărace pături ale populației țărilor în curs de dezvoltare, reducerea inegalității între păturile societății în ceea ce privește cîștigurile, consumul etc., măsuri care să faciliteze participarea populației la deciziile în materie de politică a dezvoltării ș.a.m.d.

De asemenea, merită să fie reținut accentul care se pune pe necesitatea accelerării creșterii economice, ca parte componentă esențială a unei strategii bazate pe satisfacerea trebuințelor de bază. În legătură cu accelerarea creșterii, „strategia propusă implică niveluri simțitor ridicate ale investițiilor”.

Într-o variantă a politicii de creștere rapidă, sînt considerate necesare, pentru a ajunge la satisfacerea trebuințelor de bază pînă în anul 2000, următoarele ritmuri medii anuale : 11,1 — 11,2% în țările Africii, 9,7% în țările nesocialiste din Asia, 9,4% în țările latino-americane cu nivel scăzut al PNB pe locuitor și 8,7% în țările cu nivel mediu, în fine 11,3% în țările producătoare de petrol din Orientul mijlociu. Aceste ritmuri sînt în cele mai multe cazuri aproape de două ori mai rapide decît cele efectiv atinse în diferitele zone în anii recentți. Rămîne fi-rește deschisă problema de a găsi căi și mijloace, soluții concrete adecvate, în concordanță cu condițiile din fiecare țară, pentru a accelera creșterea economică și transformările structurale necesare în vederea realizării obiectivelor propuse.

Un factor hotărîtor care își va spune cuvîntul în sensul eliminării sărăciei și a inegalității din viața popoarelor îl constituie puternicul avînt al luptei maselor populare pentru transformarea relațiilor de producție și sociale, pentru înnoirea raporturilor interstatuale pe plan mondial. „S-au produs adînci schimbări, arată tovarășul Nicolae Ceaușescu, în modul de gîndire și în conștiința popoarelor, acestea înțelegînd tot mai bine necesitatea lichidării vechii orînduirii și a vechilor relații dintre state, a stărilor de inechitate, a făuririi unei lumi mai drepte și mai bune pe planeta noastră”. Popoarele înseși sînt cele care nu vor putea să se impace cu tendințe ca cele prevăzute în prezent pînă la finele deceniului actual, cînd venitul pe locuitor al unui miliard de oameni, cei mai săraci de pe glob, crește cu 3 dolari, în timp ce în țările capitaliste dezvoltate acest indicator sporește cu 900 de dolari. Astfel de discrepanțe, nevoia imperioasă de a li se pune capăt stau desigur și la originea conferinței mondiale pentru folosirea forței de muncă, mai bine zis : pentru o astfel de folosire a ei care să elibereze definitiv pe cei ce muncesc, de sărăcie și inegalitate.

L. STROJA

PREOCUPĂRI CALITATIVE PE FUNDALUL CREȘTERILOR CANTITATIVE

Cel de-al șaselea cîncinal

not bogart naturalis san zone

NGAJAT term pe calea transfer-
marii R.P. Mongole dintr-o țara
altădată înepoatã într-un mo-

de-a stat industrial-agrar, poporul mongol, a intrat și în epuizatele pro-vietii sale. În prezent țara se pregătește pentru dezbaterile la Congresul al XVII-lea al Partidului Popular Revoluționar Mongol, a țării următoarei etape cinci- de-a dezvoltare a economiei naționale. Bilanțul rodnic al realizării celui de-al cincilea cincinal (1971--1975), a cărei expresie sintetică o constituie creșterea cu 44% a produsului social și cu 38% a veniturii naționale, a relevat cu dinamică superioară înregistrată de producția industrială (+57%), volumul comerțului exterior (+57%), transpor- tului de marfuri (+46%) și de pasa- re(+65%) etc. Edificatorul este laplul actualizăminte industria R.P. Mongole în care o producție echivalentă cu cea a țării în anul 1921.

U.P.A. C.D.M. se arată în Proiectul C.C. al P.P.R.M. privind orientările principale în dezvoltarea economică națională și a culturii B.P. Mon-
gole pe perioada 1976—1980 actuali-

cel de-al șaselea — plan cincinal re-
soare pe perioada 1970-1975, detinând
prezintă o importanță etaps în edifica-
rea bazei tehnico-materiale a sociali-
zmului, în perfecționarea continuă a re-
tațiilor socialiste. Principala sarcină so-
cial-economică a noului cincinal constă
în asigurarea dezvoltării în continuare
a producției sociale, sporirea eficienței
sale, îmbunătățirea calității muncii în
toate domeniile economiei și culturii.
realizarea pe scară largă a creșterii
continue a bunăstării materiale și a ni-
velului cultural al poporului.

Indicatorii planificați pentru diferite
domenii de activitate (vezi tabelul) evi-
dențiază o continuată a ritmului de
dezvoltare în sectoarele respective ale
economiei R.P. Mongole. Răspunde atenția
efortului susținut de investiție în cursul
de noi obiective economice urmarea să
se înregistreze în fluxul activității pro-
ductive, consolidând baza tehnico-ma-
terială a industriei. Investițiile capi-
tale (orientate în proporție de aproxi-
mativ 72% în ramurile producției ma-
teriale) sînt menite să determine mo-
dificarea dinamică a repartiției terito-
riale a forțelor de producție, să con-
tribue la punerea în valoare a unor

Sporee in rlm sustinut (cu

N sfera agriculturii — principala ramură a economiei naționale a R.P. Mongole — asigurarea creșterii stabile în continuare a producției și cerealiere pentru satisfacerea cerințelor mereu crescînde în alimentele ale populației și necesarii de materie primă ai industriei se va realiza pe căi multiple. În cultura plantelor va predomină încă dezvoltarea extensivă, respectiv punerea în exploatarea unor zone de terenuri înalte, unde se va determina alungirea unei recolte (medii anuale) de 500—530 mil tone de cereale, 60—65 mil tone de cartofi, 40—45 mil tone de legume și 140—146 mil tone de cereale furajiere. Deoarece în prezent R.P. Mongolia își acoperă în linii mari din producția internă necesarul de consum al populației la cereale, plusul realizat (rata de mediu anuală de 410 mil tone din climatul țării) va permite extinderea exportului acestora. Dar, accentul principal în acest sector al agriculturii se pune pe extinderea bazei furajare (de nutrețuri însușite), necesare pentru dezvoltarea zootehnicii.

În ceea ce privește industria energiei electrice, în anul 1975, capacitatea instalată de centrale hidroelectrice va atinge 180 MW, iar producția de energie electrică va fi de 1,4 mld. kWh (majorare de 1,8—1,9 ori față de 1975). Ampia activitate de prospectare a subsolului țării a condus și conduce la identificarea a numeroase zăcăminte noi (din care multe sunt rezervate polimetaleice), ceea ce deschide perspective apartenentei unor centre industriale în zone tradiționale ale creșterii pastoreale a animalelor.

recreative, 1,6 mil de automobile și alte mijloace tehnice.

În etapa actuală de dezvoltare economică-socială asistăm la afirmarea tot mai pregnantă a unor tendințe calitative în dezvoltarea construcției sovietice din R.P. Mongolia. Este vorba mai ales de cerințele ridicate de înaltă performanță complexității proceselor economice, cum sînt perfecționarea condițiilor economice și a pregătirii cadrelor, ridicarea eficienței producției ș.a.m.d.

Acesele cerințe impunse ale modernizării economiei, ale ridicării pe o treaptă superioară a condițiilor de muncă și de viață ale populației se găsesc reflectate în diferite prevederi ale planurilor pentru planul cincinal 1976—1980. Iar ca o sinteză ilustrativă a acestor preocupări poate fiușura sarcina trasată de a se elabora orientările de perspectivă ale dezvoltării economico-sociale a R.P. Mongole și schema generală de dezvoltare și amplasare a forțelor de producție ale țării pe o perioadă de 10—15 ani, în funcție de condițiile sale naturale, climatice, de tendințele în dezvoltarea științei și tehnicii, de creșterea populației R.P. Mongole, de participarea sa la diviziunea internațională socialistă a muncii.

926-927-928 "Monsieur" "Monsieur" "Monsieur"
 929-930-931 "Monsieur" "Monsieur" "Monsieur"
 932-933-934 "Monsieur" "Monsieur" "Monsieur"
 935-936-937 "Monsieur" "Monsieur" "Monsieur"
 938-939-940 "Monsieur" "Monsieur" "Monsieur"
 941-942-943 "Monsieur" "Monsieur" "Monsieur"
 944-945-946 "Monsieur" "Monsieur" "Monsieur"
 947-948-949 "Monsieur" "Monsieur" "Monsieur"
 950-951-952 "Monsieur" "Monsieur" "Monsieur"
 953-954-955 "Monsieur" "Monsieur" "Monsieur"
 956-957-958 "Monsieur" "Monsieur" "Monsieur"
 959-960-961 "Monsieur" "Monsieur" "Monsieur"
 962-963-964 "Monsieur" "Monsieur" "Monsieur"
 965-966-967 "Monsieur" "Monsieur" "Monsieur"
 968-969-970 "Monsieur" "Monsieur" "Monsieur"
 971-972-973 "Monsieur" "Monsieur" "Monsieur"
 974-975-976 "Monsieur" "Monsieur" "Monsieur"
 977-978-979 "Monsieur" "Monsieur" "Monsieur"
 980-981-982 "Monsieur" "Monsieur" "Monsieur"
 983-984-985 "Monsieur" "Monsieur" "Monsieur"
 986-987-988 "Monsieur" "Monsieur" "Monsieur"
 989-990-991 "Monsieur" "Monsieur" "Monsieur"
 992-993-994 "Monsieur" "Monsieur" "Monsieur"
 995-996-997 "Monsieur" "Monsieur" "Monsieur"
 998-999-1000 "Monsieur" "Monsieur" "Monsieur"

[illegible]

TÎRGUL INTERNAȚIONAL DE LA POZNAN SUB SEMNUL ÎNNOIRILOR

DE MULTĂ VREME, târgurile internaționale de la Poznań prezintă o reală posibilitate de schimb de experiență, apropiere și stabilire de noi legături comerciale între statele participante din Europa și din lumea întreagă. Forma de desfășurare a târgului din acest an va fi diferită de cea de până acum, și anume: între 6 și 17 iunie el va avea un caracter universal, iar ulterior vor fi deschise saloane specializate. Astfel, în luna septembrie vor avea loc Salonul tehnicii de ambalare și depozitare („Taropak“), Salonul mașinilor textile, pentru confecții și încălțăminte („Intermasz“), iar către sfârșitul anului se va deschide — pentru prima oară — Salonul tehnicii de birou („Interbiuro“).

Vor fi astfel asigurate condiții optime fluxului comercial pentru mărfuri de o mare varietate, va fi facilitată perceperea schimbărilor dinamice care intervin în diferitele sectoare ale industriei țărilor participante.

Schimbarea sistemului este legată și de nivelul atins în dezvoltarea comerțului exterior polonez; dacă în trecut exportul polonez cuprindea, în general, materii prime și semifabricate, în ultima perioadă el s-a profilat și pe diferite produse finite, cele mai de seamă fiind mașinile și utilajele folosite în in-

dustria extractivă, utilajele de prelucrare a materiilor prime (de exemplu, fabrici de acid sulfuric), mașinile și utilajele agricole. Exportul polonez este în continuă creștere și la vapoare, mașini electrice, utilaje pentru construcții, strunguri și freze, războaie de țesut, produse farmaceutice și cosmetice etc.

La Tîrgul internațional de la Poznań vor participa 34 de țări, reprezentate de circa 4100 de întreprinderi (dintre care 700 poloneze). Suprafața totală a expoziției va fi de 160 de mii mp. una din cele mai mari hale de expoziție (hala nr. 2), cu o suprafață de 1040 de metri pătrați, fiind destinată României.

ÎNTĂRIREA RELĂȚIILOR de colaborare și cooperare economică dintre Polonia și România este ilustrată atât de rezultatele pozitive obținute în cursul cincinalului trecut cât și de prevederile noului plan de colaborare economică reciprocă pe anii 1976—1980. În cursul ultimilor cinci ani, valoarea totală a schimburilor de mărfuri dintre Polonia și România s-a ridicat la 1130 milioane de ruble, mașinile și utilajele reprezentând peste 50 la sută din ansamblul schimburilor. În aceeași perioadă Polonia a livrat României utilaje navale și vapoare, utilaje de construcție, războaie de țesut, coș, utilaje electrice de înaltă tensiune,

ne, laminate, sulf, țesături de bumbac, pește marin, aparate electrice și de uz casnic etc. În același timp România a exportat în Polonia utilaj naval și nave de mic tonaj, locomotive Diesel, vagoane, cisterne pentru asfalt, cisterne de cale ferată pentru transportul produselor petroliere și chimice, autoturisme de teren, mașini-unelte pentru așchierea metalelor, laminate din metale feroase, ciment, produse petroliere, produse agroalimentare ș.a.

S-a intensificat, de asemenea, specializarea și cooperarea în industrie, existând perspective favorabile în construcții de mașini, în domeniul electronicii și electrotehnicii, în industria chimică ș.a. În acest sens, semnarea în ultima perioadă a unei serii de înțelegeri în domenii economice foarte diferite va contribui în mare măsură la dezvoltarea mai rapidă a colaborării și cooperării pe bază de egalitate și avantaj reciproc, punându-se accentul mai cu seamă pe aspectele calitative.

În cincinalul actual valoarea schimburilor de mărfuri va atinge 2,8 miliarde de ruble (în prețurile din 1975), ceea ce înseamnă de două ori și jumătate mai mult decât valoarea lor globală din cincinalul trecut, diversificându-se în același timp structura schimburilor. Merită să subliniem că unul din principalele elemente moloare ale schimbului de mărfuri din acest cincinal îl constituie înțelegerile bilaterale de specializare și cooperare în producție, preconizându-se ca în anul 1980 mașinile și utilajele realizate în cadrul cooperării să reprezinte 28 la sută din valoarea globală a comerțului reciproc cu aceste produse.

O accentuată diversificare va interveni și în schimbul de articole de larg consum, contribuind la îmbogățirea sortimentului de mărfuri de pe piața internă a ambelor țări. Anii următori vor marca o extindere continuă atât a comerțului bilateral polono-român, cât și a ansamblului relațiilor economice tradiționale dintre țările noastre.

Tadeusz RUZIK

STATISTICĂ INTERNAȚIONALĂ

Țările vest-europene: meandrele investițiilor

ULTIMUL STUDIU elaborat de Comisia economică O.N.U. pentru Europa relevă, între altele, că evoluția investițiilor sectorului privat a constituit anul trecut o frână în calea înviorării activității economice din țările vest-europene. După cum se vede din datele tabelului alăturat, după ce în 1974 investițiile întreprinderilor particulare s-au încetinit ori s-au redus chiar în majoritatea țărilor examinate, anul 1975 a marcat o scădere absolută a acestora în Anglia, Belgia, Franța, R.F.G., Olanda, Suedia (precum și în Italia — țară pentru care lipsesc date precise). Investițiile au sporit numai în Finlanda și Norvegia, conjunctura mai favorabilă din ultima țară dato-

rindu-se în mare parte, explorării și exploatarei zăcămintelor de țiței și gaze din zona norvegiană a platoului continental al Mării Nordului.

Previziunile pentru anul în curs indică tendințe mai nuanțate în politica de investiții a întreprinderilor particulare, un reviriment — de altfel modest — fiind așteptat doar în Franța și R.F.G. Se apreciază, de asemenea, că în 1975 investițiile în construcția de locuințe au înregistrat un recul în toate țările vest-europene (cu excepția Angliei, unde au crescut întrucâtva), ca — de altfel — în S.U.A. și Canada.

În ceea ce privește investițiile sectorului public, în anii 1973—1974 acestea au cunoscut scăderi sensibile în majoritatea țărilor examinate. Anul trecut, acest instrument de înviorare a conjuncturii

(Variația anuală a volumului, în %)

T ă r ă	Investițiile sectorului public (administrarea de stat și întreprinderile de stat)				Investițiile întreprinderilor particulare (în domeniul construcțiilor de locuințe și cele publice)			
	1973	1974	1975	1976	1973	1974	1975	1976
Anglia	1,2	-1,7	1,0	2,9	7,1	-1,2	-0,5	-0,6
Belgia	-16,7	-6,8	10,0	6,0	6,2	6,9	-8,0	-2,5
Finlanda	-6,4	-7,4	2,0	1,5	10,0	5,8	7,0	1,5
Franța	2,2	2,7	8,2	11,6	5,6	2,2	-7,0	5,0
R.F.G.	0,3	11,0	1,4	1,5	0,6	-3,5	-4,2	5,0
Norvegia	-0,3	3,4	4,0	7,1	17,2	21,1	9,7	4,4
Olanda	-10,0	-5,1	4,5	4,0	12,1	-0,5	-7,0	-5,0
Suedia	-5,1	-2,1	-3,9	7,5	-9,5	11,8	-1,6	0,4

1) Numai investițiile administrației de stat. 2) Investițiile totale ale întreprinderilor particulare nu cuprind construcțiile navale, dar includ prospecțiunile petroliere.

Sursa: CNU, L'Economie européenne en 1975 (I- L'Evolution recente de la situation économique en Europe occidentale), Doc. G.E. 76-42155.

economiei capitaliste a fost folosit cu moderație de guvernele țărilor respective (excepțind Belgia și Franța) — fapt explicat, între altele, de presiunile inflaționiste și dificultățile bugetare. Previziunile pe 1976 indică, totuși, o

generalizare a tendinței de extindere a investițiilor sectorului public (chiar și în Suedia, unde în decursul ultimilor trei ani s-au înregistrat reduceri succesive ale acestora).

N. P.

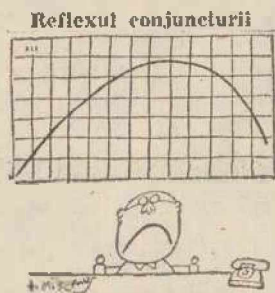
Șomajul, dimensiuni în continuare preocupante

CELE MAI RECENTE date statistice disponibile referitoare la zece țări capitaliste dezvoltate (rezi tabelul), publicate de revista The Economist (29 mai — 4 iunie), atestă faptul că dimensiunile șomajului pe care-l cunosc țările respective rămân în continuare ridicate. În unele dintre aceste țări, în ultimele trei luni pentru care există date, numărul absolut al șomerilor a înregistrat chiar o anumită creștere (Anglia, Franța).

Numărul șomerilor
în % din
totalul
forței
de muncă

		în mii
Australia	4,6	276 (3)
Canada	6,9	713 (3)
Franța	---	944 (4)
R.F. Germania	4,5	1044 (4)
Olanda	---	203 (3)
Italia	3,5	625 (1)
Japonia	2,1	1089 (2)
Suedia	1,5	51 (3)
S.U.A.	7,5	7040 (4)
Anglia	5,4	1250 (5)

(*) În paranteze ultima lună pentru care există date

(După Trend)

Credite sporite pentru agricultură

ÎN ULTIMII ani Banca Mondială desfășoară un efort sporit pentru combaterea sărăciei în mediul rural, urmărind să stimuleze o creștere durabilă a producției agricole și a venitului pe locuitor. Anul trecut volumul creditelor acordate pentru agricultură de B.I.R.D. și filiala sa Asociația Internațională pentru Dezvoltare a fost de 1857 milioane de dolari, față de 956 milioane de

dolari în 1974. Proiectele de dezvoltare agricolă și rurală aprobate anul trecut de grupul Băncii Mondiale sînt menite să asigure peste un deceniu un spor de recoltă de circa 7 milioane tone de cereale. În Bangladesh, de pildă, un proiect va face posibilă sporirea producției de orez cu 200 000 t pe an. Aceste proiecte vor permite în același timp unui număr de 2,7 milioane de familii din zonele rurale (16 milioane de persoane) de a-și spori veniturile.

Pentru perioada 1975—1979, programul de împrumuturi al Băncii cuprinde circa 200 de proiecte de dezvoltare rurală. Realizarea lor ar urma să permită ridicarea nivelului de trai a circa 100 milioane de lucrători din agricultură.

Exportul venezuelean de petrol

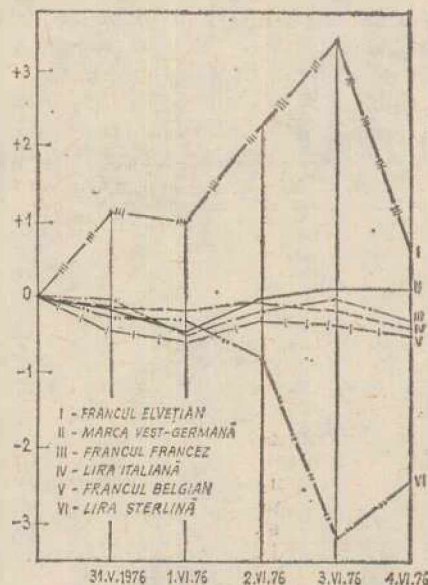
VENEZUELA a trecut de pe locul cinci pe locul patru în rîndul țărilor exportatoare de petrol din lume, în urma Arabiei Saudite, a Iranului și a Uniunii Sovietice, se arată într-un raport al Ministerului Minelor și Hidrocarburilor de la Caracas. Exporturile de țepi brut ale Venezuelei în 1975 au fost de 2 117 000 barili pe zi. Dintre ceilalți mari exportatori, Arabia Saudită a livrat anul trecut 6 900 000 barili în medie pe zi, iar Iranul 4 973 000 barili.

Țările O.P.E.C. în ansamblul lor au exportat în medie pe zi 25 062 000 barili în 1975. Exporturile țărilor arabe au reprezentat 60% din totalul O.P.E.C. și 51% din exportul mondial.

Evaluări asupra economiei nipone

PRODUSUL NAȚIONAL brut al Japoniei va înregistra în anul fiscal care a început la 1 aprilie 1976 o creștere nominală de 12,5% corespunzînd unei creșteri de 4,1% în

EVOLUȚII MONETARE

Evoluția principalilor devalui vest-europene în perioada 31.V.1976—4.VI.1976, luînd ca bază cursul dolarului S.U.A. din 25.V.1976

(importatori, împrumutatori de capitaluri exprimate în eurofranci elvețieni etc.) se grăbesc să cumpere anticipat sumele necesare achitării obligațiilor lor la termen. Banca Națională a Elveției a intervenit pe piață cumpărînd dolari și mărci vest-germane în proporții apreciate ca „fără precedent”. Ca urmare a acestei intervenții estimate la cîteva sute de milioane de franci, francul elvețian a cedat teren, situîndu-se la sfîrșitul intervalului la un nivel de circa 2,45 franci/dolar.

Lira sterlină a continuat să piardă teren pe piețele de schimb, atingînd un nou nivel minim record față de dolar și anume 1,7000 dolari/liră, căruia îi corespunde o depreciere de circa 42% față de nivelul din decembrie 1971 în raport cu monedele principalelor zece parteneri comerciali ai Marii Britanii. La închiderea ediției se anunță că bănele centrale din 11 țări occidentale și Banca Reglementelor Internaționale au acordat Angliei un credit de 5 miliarde dolari pe o durată de 3 luni (cu posibilitate de prelungire cu încă 3 luni) pentru susținerea lirei sterline. Ca urmare cursul lirei sterline a înregistrat o anumită redresare pe piața valutară internațională, la 1,75 dolari/lira sterlină la 8 iunie a.c.

Marca vest-germană, beneficiînd și de intervenția asupra francului elvețian, a avut spre sfîrșitul intervalului o ușoară tendință de consolidare, situîndu-se la un nivel de circa 2,5860 mărci/dolar, față de 2,5920 inițial, în timp ce francul francez, lira italiană și francul belgian s-au situat sub nivelul atins în intervalul precedent.

După anunțarea rezultatelor vânzărilor primei tranșe de aur organizate de F.M.I., prețurile aurului a avut o ușoară tendință de creștere oscilînd între 126 și 127 dolari/uncie.

Paul DUMITRAȘCU
Gheorghe MUNTEAN

termeni reali, scria publicația Japan Banking Briefs. Apreciînd că economia Japoniei a ieșit din criza economică care a durat peste doi ani (trimestrul IV 1973 — trimestrul I 1976) datorită, în principal, reînviării exporturilor, publicația prevede că acestea din urmă vor continua să crească în tot cursul anului 1976, reflectînd prevederile unei creșteri de 6% în termeni reali a comerțului mondial. În ce privește consumul individual și

investițiile marilor întreprinderi se remarcă însă că abia în trimestrele III și IV a.c. se așteaptă o accentuare a cererii care să asigure creșterea economiei.

Potrivit Departamentului de studii al Băncii Fuji, capacitățile de producție ale întreprinderilor particulare rămîn excedentare, investițiile în echipamente noi stagnînd încă din anul 1974. Ca urmare modernizarea unor echipamente întîmpină greutăți.

Spre o nouă recesiune?

PE FONDUL unui început de redresare a economiei occidentale după criza din anii 1973-1975, revista *Expansion* relevă de pe acum incertitudinile și riscurile unei politici de tipul „stop-go”, de frinări și stimulări succesive destinate să evite atât supraîncălzirea cât și recesiunea. În fața

„stop-go” par totuși să fie întrunite într-un viitor apropiat. Înviorarea pe care se contează în momentul de față riscă să antreneze alături de intensificarea comerțului internațional, și o creștere substanțială a prețurilor materiilor prime și energiei, inclusiv la petrol. Pe de altă parte, șomajul care se dovedește persistent, greu de resorbit, va face dificilă aplicarea politicii deflaționiste cerute de o rată în continuare ridicată a inflației. Marile deficite bugetare concepute pentru a combate șomajul riscă chiar să exacerbeze inflația.

În concluzie, deși nu se exclude posibilitatea unor creșteri sensibile ale P.N.B. în unui an, pe ansamblul celei de a doua jumătăți a deceniului nostru creșterea medie a P.N.B. însumat al celor șase țări luate în calcul riscă să nu depășească, după părerea revistei menționate, 2,6% pe an.

P.N.B. (cursuri medii anuale în %)		Indicele creșterilor	
1974 1975 1976 1977 1978 1979 1980		anterior de economie	
efectiv	previziuni	1976-78	1979-80 (prev.)
S.U.A.	-2 -3 5 7 3 -3 -1	6,5	8
Japonia	-2 1 6 9 9 3 -3	9,5	12,5
R.F.G.	0,5 -4 1 7 7 1 -5	4,5	8
Anglia	0,5 -2,5 0 5 4 1 -2	12,5	12,5
Italia	3,5 -6 2 6 4 2 -3	12,5	16
Cele 5 țări plus Franța	0,5 -0,5 2 7 6 1 -3	7,5	10
Comerțul mondial (volum)	5 -6 2 10 14 3 -8	20%	-17%

1. Cursul materiilor prime în dolari, dacă petrol.

unei conjuncturi care a devenit „mal ciclică”, ei vorbesc de amenințarea unei noi recesiuni încă în 1979 (vezi tabelul).

Condițiile recurgerii la politica

Între P.N.B. și cifra de afaceri

SOCIETĂȚILE multinaționale ocupă în ultimele decenii un loc tot mai însemnat în evoluția economiei țărilor capitaliste, unele dintre ele concentrând uriașe resurse materiale și financiare. Într-o clasificare combinată a țărilor nesocialiste (după volumul produsului lor național brut din anul 1974) și a companiilor multinaționale (după cifra lor globală de afaceri din același an), publicată de revista iugoslavă „Ekonomska politika” (nr. 1258/1976), cea mai mare companie multinațională, „Exxon”, din industria petrolului, figurează (cu o cifră de afaceri de 42,1 mlrd. dolari) pe locul 18, depășind P.N.B.-ul unui stat ca Iranul (41,8 mlrd.). Compania „Royal Dutch Shell” (cu o cifră de afaceri de 33,1 mlrd. dolari) se situează la același nivel cu Austria (P.N.B. de 33,2 mlrd.), iar „General Motors” (31,5 mlrd.) — cu Republica Sud-Africană (31,8 mlrd.). La rândul său „Ford Motor” (23,6 mlrd.) se apropie de Turcia (24,2 mlrd.), iar „Texaco” egalează sau depășește prin cifra de afaceri (23,3 mlrd. dolari) produsul național brut al unor țări ca Norvegia (23,3 mlrd.), Arabia Saudită (23 mlrd.) sau Indonezia (21,3 mlrd.). De remarcat că în cadrul „plutonului fruntaș” al companiilor multinaționale predomină net cele cu capital majoritar american.

Import și export de capital

BALANȚA mișcării capitalurilor a fost net excedentară în R.F.G. anul trecut, întrucât — în timp ce investițiile directe de capital în străinătate au sporit cu circa 18% față de 1974 — plasmamentele investitorilor străini au repre-

zentat doar 56% din nivelul anului precedent. Cu toate acestea, după cum evidențiază datele din tabel, volumul

Capitaluri intrate în perioada
1.IX.1961—31.XII.1975

Țara	mlrd. mărci
Total	42,5
din care din :	
— S.U.A.	17,1
— Elveția	6,7
— Olanda	5,3
— Anglia	4,3
— Belgia — Luxemburg	2,3
— Franța	2,3
— Suedia	0,8
— Japonia	0,8
Capitaluri plasate în perioada 1962—1975	
Total :	42,0
din care în :	
— Franța	4,3
— Elveția	4,3
— S.U.A.	4,2
— Belgia — Luxemburg	4,2
— Canada	2,9
— Brazilia	2,9
— Spania	2,9
— Olanda	2,8

global al investițiilor străine efectuate în economia vest-germană în ultimul deceniu și jumătate egalează volumul cumulat al investițiilor vest-germane în alte țări pe o perioadă de aproape un sfert de veac. Se observă, de asemenea, că fluxurile de capital către economia R.F.G. provin aproape în întregime din țările capitaliste dezvoltate (în primul rând din S.U.A. și Europa occidentală), iar marea majoritate a investițiilor vest-germane se îndreaptă spre aceleași țări.

Economii posibile: 20%

ANUL TRECUT în Polonia s-au produs 15,1 mil. tone de oțel, situând

țara pe locul 10 în lume (2,1% din producția mondială) și pe locul 7 în Europa (3,9%). Raportat la un locuitor — 432 kg/an —, Polonia se situează pe locul 12 în lume, la distanță de Belgia (1 657 kg), Japonia (1 068 kg) sau Cehoslovacia (929 kg), dar la același nivel cu Olanda sau Italia (431 kg/locuitor).

Revista „Perspectives polonaises”, care publică datele de mai sus, arată că producția de oțel a țării urmează să ajungă la circa 22 mil. tone în 1980; această extindere, care necesită efectuarea unor ample investiții, este cerută de dezvoltarea unor importante ramuri ale industriei naționale cum sînt :

În construcție, una din halele oțelăriei „Katowice” care va furniza — în prima etapă — 4,5 mil. tone de oțel pe an

construcțiile navale, producția de material rulant feroviar, de automobile, utilaje miniere și pentru construcții de drumuri, de mașini-unelte, instalații pentru industria chimică etc.

Totodată, se va pune accentul pe economisirea oțelului, pe reducerea consumurilor specifice, avîndu-se în vedere că pentru acoperirea necesarului intern în 1975 au fost importate 4,4 mil. tone de oțel, iar consumul său — raportat la 1 000 zloți venit național — a sporit de la 11,04 kg în 1950 la 14,93 kg în 1975. Se apreciază că există posibilități reale de reducere a consumurilor cu circa 20%, pe calea perfecționării tehnologiilor atât la turnarea oțelului, cât și la prelucrarea ulterioară a acestuia.

Centrală plutitoare

O COMPANIE din Danemarca proiectează să construiască o centrală electrică plutitoare, în apropiere de coasta vestică a peninsulei Iutlanda. Înălțată pe o platformă de beton și dispunînd de 7 turbine cu gaze, centrala va permite — prin amplasarea ei — nu numai economisirea de teren dar și exploatarea avantajoasă a unui zăcămint submarin de gaze din Marea Nordului, deasupra căruia se va situa. Curentul produs de centrala electrică urmează să alimenteze, prin intermediul unui cablu submarin, zona învecinată a litoralului danez.

GLOSAR

Miscările de capitaluri

MISCĂRILE DE CAPITALURI între țări constituie un aspect curent al activității economice internaționale, a cărui importanță pentru dezvoltarea economiei mondiale, iar uneori și pentru dezechilibrarea ei a crescut foarte mult în ultima vreme. Aceste mișcări sunt fie ale capitalurilor pe termen scurt, fie ale unor capitaluri pe termen lung (acestea din urmă sunt cunoscute și sub denumirea de plasamente internaționale de capitaluri).

Miscările internaționale de capitaluri pe termen scurt (sub un an) reprezintă deplasări de fonduri în valute sau devalize (titluri de credit pe termen scurt exprimate în monedă străină). Aceste deplasări pot fi inițiate fie de către deținătorii fondurilor care preferă din diferite motive să aibă capitalul lor mutat în străinătate, fie de instituții, bănci, întreprinderi sau persoane care, având nevoie de capital pe termen scurt, îl împrumută dintr-o altă țară în condiții mai bune decât în aceea în care rezidă. Oricum ar fi, o mișcare de capital pe termen scurt micșorează rezervele valutare ale țării de unde pleacă și mărește pe cele ale țării către care s-a îndreptat, cu consecințele care decurg de aici pentru posibilitățile de echilibrare a balanței de plăți.

Cauzele mișcării de capitaluri pe termen scurt pot fi: interesul deținătorilor de capitaluri de a le deplasa într-o țară în care dobânda este mai ridicată sau în care securitatea politică a depunerilor este considerată mai mare; intenția realizării de câștiguri speculative din diferențele de curs sau dintr-o modificare a bătăii a parității monetare etc. Actuala criză economică și monetară a provocat uneori uriașe mișcări între țările vest-europene — miliarde de dolari într-o singură zi — cu caracter speculativ, a căror contribuție la prăbușirea sistemului monetar internațional a fost foarte importantă.

Miscările de capitaluri pe termen lung reprezintă deplasări ale unor active financiare pe un termen de peste un an. Ele pot avea loc, de exemplu, prin cumpărarea de titluri de împrumut — obligațiuni, rente — sau de acțiuni ale unor societăți dintr-o țară străină. Plasamentele externe de capital pot fi: plasamente publice sau particulare; plasamente „de portofoliu”, care constau din cumpărarea de titluri de împrumut publice sau particulare, sau plasamente directe, prin care se înțelege cumpărarea de acțiuni ale unei întreprinderi din străinătate în care cumpărătorul deține deja o parte din capital; plasamente în emisiuni noi de titluri și plasamente în titluri existente în circulație. Primele sporesc capitalul utilizabil într-o țară, celelalte nu fac altceva decât să-i schimbe proprietarul. Miscările de capitaluri pe termen lung pot fi bruto sau nete, diferența constând în rambursările de capital din împrumuturi vechi ajunse la scadență.

În timp ce mișcările de capital pe termen scurt sunt caracteristice țărilor dezvoltate, cele pe termen lung au loc îndeosebi între țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare, putând fi un instrument util pentru sprijinirea propriilor eforturi de ieșire din starea de subdezvoltare.

C. K.

Exporturi textile

Viorel Ioanțescu, București — 1) Ponderea țărilor nesocialiste în curs de dezvoltare în producția mondială de confecții a crescut puțin între 1963 și 1974, de la 10% la 13,1%, în vreme ce ponderea lor în consumul mondial a avut o tendință de scădere (de la 21,6% în 1963 la 20,1% în 1974). Acest fapt ilustrează o orientare crescândă a producției de dezvoltare în export, confirmată de sporirea ponderii țărilor în curs

de dezvoltare în exportul mondial de confecții de la 8,8% în 1963 la 48,5% în 1975.

Confecțiile sunt unul din puținele sectoare în care ponderea țărilor în curs de dezvoltare în producția și comerțul mondial s-a majorat în ultimii 10—15 ani, de aceea semnificația acestui fapt rămâne redusă cu atât mai mult cu cât 65% din exportul de confecții al „lumii a treia” provine din numai trei țări și teritorii.

2). Următoarea reuniune ordinară a O.P.E.C. este programată a avea loc la Doha, în Qatar, la 15 decembrie a.c.

Costul sănătății și cursa înarmărilor

Viorica Farkas, Brașov — Un aspect flagrant al imensei risipe pe care o reprezintă cursa înarmărilor pe planeta noastră o constituie faptul că în vreme ce pentru acest scop distrugător se cheltuiesc zilnic în lume peste 800 milioane de dolari, absența unor măsuri elementare de igienă publică, lipsa apei potabile, lipsa de îngrijire medicală, malnutriția — fenomene care însoțesc subdezvoltarea — provoacă anual, între altele, zeci de mii de cazuri de pierdere a vederii în rândul copiilor „lumii a treia”. O.M.S. apreciază că pentru apărarea copiilor lumii de xerofthalmie (boală de nutriție datorată carentei în vitamina A, care provoacă orbirea) ar fi suficientă administrarea de vitamina A în valoare de 12 cenți pe an de fiecare copil. Cu mijloacele medicale de astăzi, arată experții O.M.S., 50 de cenți ar fi suficienți pentru combaterea unui caz de trachom, boală a ochilor care provoacă frecvent orbirea, iar 5 dolari — pentru operarea unui caz de cataractă.

În lume numărul nevăzătorilor este apreciat actualmente la 16 milioane. Din acest număr circa 10 milioane de cazuri ar fi putut fi evitate sau vindecate dacă s-ar fi alocat mijloacele financiare, tehnice și umane necesare. Această situație a reprezentat și motivul pentru care O.M.S. a ales ca temă a Zilei mondiale a sănătății (7 aprilie) din acest an deviza „A preveni și a preveni orbirea”.

Banca africană pentru dezvoltare

Vasile Vlaicu, Huși — Banca africană pentru dezvoltare (B.A.D.) a fost creată în anul 1963 și reunește aproape toate statele membre ale Organizației Unității Africane. Capitalul său se ridică actualmente la 400 milioane unități de cont (o unitate de cont echivalează cu aproximativ 1,20 dolari S.U.A.) și este subscris numai de state africane. În decursul existenței sale, B.A.D. a acordat un număr de 108 împrumuturi la 34 de țări africane. Conform statutului, rolul băncii este de a contribui la dezvoltarea economică și progresul social al țărilor membre, la accelerarea valorificării resurselor lor naturale și umane. În acest scop banca poate acționa singură sau în cooperare cu alte instituții financiare sau agenții de dezvoltare. B.A.D. acordă credite nu numai statelor sau organismelor publice, ci și unor grupuri sau organizații particulare, care beneficiază de garanții din partea statelor lor. Repartiția sectorială a creditelor acordate de bancă evidențiază o orientare către dezvoltarea infrastructurii și telecomunicațiilor.

în ianuarie a.c. și 43,7 în martie. Media anului 1966 — când prin Canalul Suez se realiza 13% din traficul maritim mondial — fusese de 56,2 nave pe zi. În prezent petrolul reprezintă un procentaj mai redus din cantitatea totală de mărfuri care străbat acest canal.

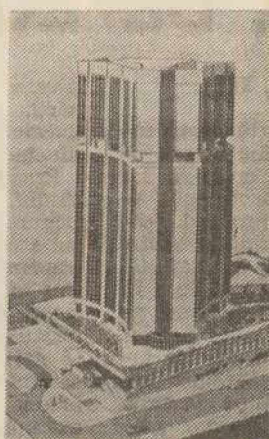
Habitat

Vlase Ionescu, Vaslui — 1) Documentele Conferinței Națiunilor Unite pentru așezările umane, care se încheie astăzi la Vancouver, relevă că populația urbană a globului sporește actualmente de două ori mai rapid decât ansamblul populației, astfel încât pentru anul 2000 se estimează că peste jumătate din populația lumii va trăi în orașe (circa 80% din locuitorii țărilor dezvoltate și 40% din cei ai țărilor în curs de dezvoltare). Până la sfârșitul acestui secol populația urbană a globului urmează deci să sporească cu aproape 2 miliarde de oameni.

În anul 1950 existau pe glob circa 75 orașe de peste un milion de locuitori, între care și Bucureștiul. La sfârșitul secolului numărul acestor orașe se va apropia de 275.

2) Potrivit unor calcule prezentate la a IX-a Conferință mondială a energiei (Detroit, 1974), în ipoteza minimă a captării unei radiații solare de 300 calorii pe cm² zilnic și a obținerii unui randament de 10% la conversia ei în energie electrică, suprafața de colectare necesară unei centrale de 1 000 MW ar fi de circa 70 km². În această ipoteză necesarul actual de energie electrică al unei țări ca S.U.A. ar putea fi acoperit de energia solară captată pe o suprafață de circa 25 000 km², echivalentă de exemplu cu mai puțin de o zecime din teritoriul statului Arizona. În lunile de vară, în Arizona de sud se pot capta chiar 350 calorii pe cm².

Conform aceleiași surse, consumul mediu de energie pe locuitor sporește în țările în curs de dezvoltare mult mai rapid (cu 4,8% pe an) decât cel al țărilor dezvoltate (cu 2,8%), în ciuda creșterii demografice mult mai intense în primul grup de țări. Totuși decalajele absolute în privința consumului de energie rămân substanțiale.

Viitorul sediu social al B.A.D. la Abidjan

Sediul social al băncii se află la Abidjan, capitala Coastei de Fildeș, și el urmează să beneficieze de un nou local, a cărui machetă o reproducem mai jos după revista **Economia**. Organul suprem al băncii este Consiliul guvernatorilor, guvernatorii fiind de regulă miniștrii economiei și finanțelor din țările membre. El se reunește anual pentru a formula direcțiile principale ale activității viitoare a băncii.

În viitor B.A.D. își propune să emită obligațiuni pe termen scurt și în afara statelor membre. În 1975 banca a acordat pentru prima oară împrumuturi pe piața euro-devizelor (două împrumuturi, totalizând 65 milioane de dolari).

Canalul Suez

Viorel Grecescu, Tulcea — În anul care a trecut de la redeschiderea sa pentru navigație, după o inactivitate de opt ani, Canalul Suez a cunoscut o învioreare sensibilă a traficului, de la 11,3 nave pe zi în iunie 1975 la 28,4 în septembrie, 37

Alocație de stat pentru copii

FL. GANTA, București — Personalul care, înainte de majorarea cu caracter general a retribuției, avea o retribuire sub 1.500 lei, beneficiază, în continuare de alocație în cuantumul avute (180 lei pentru primul copil, 170 pentru al doilea etc.) dacă retribuirea i s-a marit conform Decretului nr. 170/1974, 224/1974 și 74/1975. Dacă, după majorările cu caracter general ale retribuției, personalul beneficiază de o majorare cu caracter individual a retribuției, dreptul de alocație se calculează în raport de retribuirea majorată. Pentru copiii născuți ulterior majorării cu caracter general a retribuției, se ia în considerare, de asemenea, retribuirea majorată.

Retribuția absolvenților

ING. IOSEF VOGEL, Gura Humorului — În măsura în care, în compartimentul unde lucrați, restul personalului este retribuit potrivit ramurii construcției de mașini, se aplică

și în cazul dv. art. 26 din Legea nr. 57/1974. Dacă personalul din compartimentul respectiv (tehnicieni, maistri, alt personal tehnic cu studii superioare) este retribuit pe baza retribuițiilor prevăzute pentru unitățile din industria ușoară, încadrarea dv. trebuie făcută, în mod corespunzător, intrucit se consideră că nu sînt îndeplinite elementele cerute de art. 26, respectiv existența unei subunități constituite, de sine statătoare.

Derogare

ION GR. CONSTANTIN, Fieni — Trecerea dv. din funcția de șef serviciu organizarea muncii, în aceea de economist principal este de competența organului de conducere colectivă al unității (art. 68 și 71 din Legea nr. 12/1971). Acest organ are posibilitatea să aprecieze dacă, fiind absolvent al I.S.E.P. fără examen de stat, cu vechime în funcții economice de peste 25 ani, veți putea îndeplini, în bune condiții, sarcinile ce revin funcției de economist principal.

VOCATIA DE ECONOMIST

(Urmare din pag. 24)

lizează lucrări care poartă amprenta seriozității cu care se fac investigațiile de către studenți. Și, cred că nu este falsă afirmația că, uneori, lucrările studenților capătă un profund caracter științific, ele apropiindu-se, prin problemele pe care le pun, de lucrările specialiștilor. Un singur exemplu în acest sens poate fi edificator. Anul acesta, între 13 și 15 februarie, Academia de Studii Economice a găzduit lucrările celui de al IV-lea Seminar național de „Doctrină economică modernă și contemporană”, dedicat marilor gânditori români: C. D. Gherea și L. D. Pătrășcanu. Am participat mai mulți studenți la lucrările acestui seminar. După ce, la sfîrșitul lunii noiembrie 1975 fusesem martorii unor dezbateri similare între specialiști. Ne temeam de eșecul nostru, al studenților, deși fiecare din noi lucrase, cu migală unui începător și cu seriozitatea unui adevărat cercetător — timp de aproape un semestru — la redactarea lucrării sale, pe care o dorea cît mai interesantă. Demarajul a durat numai o clipă. Emoțiile de moment cedau locul curajului, discuțiilor aprinse, de o apreciată ținută științifică. Acum pot să spun că au fost zile unice, asupra cărora timpul nu-și va pune niciodată amprenta uitării. Asemenea manifestări, ca și simpozioanele, mesele rotunde, sesiunile științifice, organizate de A.S.C. cu sprijinul considerabil al catedrelor și decanatelor, oferă satisfacții deosebite economiștilor în formare.

O latură foarte importantă a activității studentului economist o reprezintă practica de specialitate. Integrarea învățămîntului cu producția fiind un obiectiv central al politicii P.C.R., în domeniul educației. În acest an a fost adoptat un program complex, ce își propune ca scop îmbunătățirea practicii economice a studenților. Elementul de noutate constă în stabilirea inițială a unei lucrări pentru fiecare student, pe baza unei programe întocmite de facultate, lucrare ce trebuie urmărită și efectuată pe tot parcursul perioadei de practică. Noul program asigură corelația optimă dintre teorie și practică, dintre întreprindere și facultate, iar convenția încheiată re-

prezintă acordul de voință al celor două părți, în sensul colaborării dintre conducătorii de practică de la cele două niveluri.

Practica de specialitate înseamnă studiu, lucru, atenție, disciplină. Se asigură comensurarea aportului fiecărui student la îndeplinirea planului întreprinderii. În acest fel avantajele sînt bilaterale. Din experiența de pînă acum s-au înregistrat însă și aspecte negative în realizarea practicii, aspecte derivate din caracterul mai mult sau mai puțin formal care i se conferea la unele întreprinderi și instituții. De exemplu, nu se urmărea, la asemenea unități, ce se lucrează și cum se lucrează, ci se limitau exclusiv la măsurarea exactă a timpului de la intrarea și pînă la ieșirea din întreprindere. Au existat cazuri cînd studenții erau „plasați” într-unul din birouri, lăsați în grija unuia dintre funcționari și antrenati în lucrările curente care, de obicei, nu necesitau decît copierea unor cifre dintr-un registru în altul, sau efectuarea unor operații aritmetice simple la mașinile de calculat. Se ajungea la situația în care sfîrșitul practicii echivala cu încheierea unui „concediu de odihnă” al studentului. Caietul de practică era completat în ultima zi, cu date disparate, luate, mai mult sau mai puțin, la întîmplare. Colocviul era doar o formalitate, și nici nu putea fi altfel, atîta timp cît conducătorul practicii din partea întreprinderii „nu avea timp” pentru prea multe explicații. Am relevat aspectele negative ce s-au manifestat în acest domeniu, tocmai pentru ca ele să fie evitate, prin respectarea riguroasă a noului program adoptat.

Așadar, asigurarea unui echilibru dinamic între componentele trinității „învățămînt-cercetare-producție”, apare a fi cheia educării economice a tineretului, în spiritul dragostei de muncă, al raționalității economice, al eticii și echității socialiste, corolar al conștiinței socialiste, pe baza însușirii politicii economice a P.C.R. și a cunoașterii practicii economice. Numai astfel se poate ajunge la împlinirea dezideratului de formare atît a unui economist de concepție, cu înaltă competență, de specialitate, cît și a unui activ militant politic.

Revista ECONOMICA

Sumarul numărului 23 din 11 iunie 1976

PROGRAMUL FORMĂRII OMULUI NOU

- Conștiință revoluționară, pasiune și creativitate în muncă 1
- Ideologie, politică, educație: Umanismul revoluționar, trăsătură definitorie a politicii Partidului Comunist Român (Georgeta Hăișan) 2-3

ECONOMIE NAȚIONALĂ

- Politica României de colaborare economică cu țările în curs de dezvoltare (Ion Pătan) 4-6
- 28 de ani de la naționalizare: Industrializarea socialistă, factorul hotărîtor al înfloririi economiei (Stere Gioga) 7-9
- Plan, ● angajamente: Folosirea intensivă a utilajelor grele pe șantierele de investiții (Dorin Constantinescu) 10-11

- Anchetă „R.E.”: Specializarea și cooperarea în industrie (II). Eficiența unificării și tipizării produselor. 12-13

- Sporirea eficienței cheltuielilor materiale în agricultură (II) (Ovidiu Popescu) 14-15

CONDUCERE — ORGANIZARE

- Centrala și organizarea științifică (Constantin Cojocaru) 16-17

CONSULTAȚII

- În ajutorul candidaților la examenul de admitere în învățămîntul economic superior: Reproducția socialistă (conf. univ. dr. Dumitru Ciucur) 18-19

TEORII ● IDEI

- Omul — tehnica — mediul: Oceanul mondial, tezaur de comori al omînirii de mîine (I) (Mihai Băcescu) 20-21
- Școli ● curente ● economiști: Substratul teoriei comportamentului „sociologizant” al corporațiilor (II) (V. Pilat) 22-23
- Puncte de vedere: Vocația de economist (Jana Bălan) 24

ECONOMIE MONDIALĂ

- Conferința O.I.M. privind folosirea forței de muncă: Pentru o creștere economică, aptă să elimine sărăcia și inegalitatea (L. Stroja) 25-26
- R.P. Mongolă: Cel de-al șaselea cincinal. Preocupări calitative pe fundalul creșterii cantitative (N. Popov) 27
- Tîrgul internațional de la Poznań sub semnul înnoirilor (Tadeusz Ruzik) 28
- Tendințe ● conjuncturi 29
- Mondorama 30
- Curier 31

Redacția și administrația: Calcea Dorobanților nr. 11-25, București 22, Sectorul 1, telefon 1213 69

Cont I.S.I.A.P. nr. 6151.301.52 B.N.R.S.R. — filiala sect. 1 București

Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Științei”

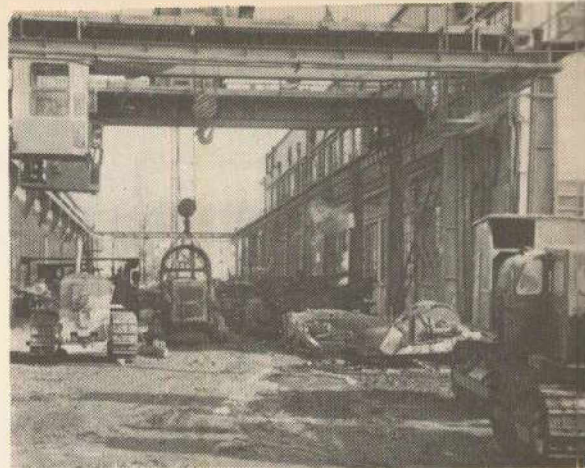
ÎNTEPRINDEREA DE REPARAȚII TRACTOARE ȘI MOTOARE GRELE

POIANA-CÎMPINA — JUDEȚUL PRAHOVA

Tel. 46120, 46121, 46122

Telex : 19627

Cont virament : 301 210 301 B.N. Cîmpina

ÎNTEPRINDERE UNICĂ PE ECONOMIA NAȚIONALĂ SPECIALIZATĂ ÎN RE-
PARAȚII CAPITALE ȘI CONFECTIONARE DE PIESE DE SCHIMB PENTRU :

Motoare MB 836 ; MB 820 ; M 583 ; M 581

Wola ; 3.D.6. ; D.105. ; KDM

Tractoare pe șenile S. 80 și S. 108

S. 1 300 și S. 1 500

Echipament buldozer pentru tractoare

Piese de schimb pentru : motoare

tractoare

compresoare

Asigurăm lucrări de bună calitate și în termenul solicitat de beneficiari

PODOABE PENTRU CAMINUL DV.

COVOARELE
ȚESUTE
MANUAL

•
LINĂ 100%

•
COLORANȚI
REZISTENȚI

•
LARG SORTIMENT
DE MODELE
ȘI CULORI

•
DIMENSIUNI
VARIATE

•
LA
MAGAZINELE
ȘI RAȚIUNELE
DE SPECIALITATE
DIN TOATĂ ȚARA

•
SE VIND ȘI CU
PLATA ÎN RATE

IIL „PRECIZIA”

București — Sectorul 8 — str. Teodosie Rudeanu nr. 12—14
Telefon serv. Plan 18 31 15, telefon Desfacere 17 59 30

1. MAȘINA DE SPĂLAT RUFEE TIP „SPAL 15 E”

- capacitate 15 kg/șarjă rufe uscate
- durata șarjei 45 minute
- alimentare cu apă caldă, apă rece
- încălzirea apei cu rezistențe electrice
- puterea instalată 12 KW
- tensiunea de alimentare 380/220 V
- gabarit L x l x h 650 x 600 x 900
- greutate 150 kg

2. CENTRIFUGĂ PENTRU RUFEE TIP „STOR 6 E”

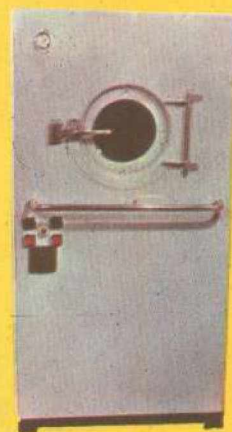
— capacitate	6 kg/șarjă rufe uscate
— durata șarjei	6—7 minute
— umiditate remanentă	40—50%
— puterea instalată	1,1 KW
— tensiune de alimentare	380/220 V
— gabarit L x l x h	560 x 687 x 920
— greutate	100 kg

3. USCĂTOR DE RUFEE TIP „USMER 6 E”

— capacitate	6 kg/șarjă (o șarjă 15-20 minute)
— umiditatea rufelor la intrare	40—50%
— umiditatea rufelor la ieșire	2—3%
— agent de încălzire	rezistențe electrice
— putere instalată	12 KW
— tensiune de alimentare	380/220 V
— gabarit L x l x h	760 x 790 x 1500
— greutate	270 kg

4. CALANDRU PENTRU RUFEE PLATE Ø 210 x 1350

— capacitate	20 kg/h rufe uscate
— umiditate remanentă în rufe	2—3%
— agent de încălzire —	rezistențe electrice
— putere instalată	12 KW
— tensiune de alimentare	380/220 V
— gabarit L x l x h	1910 x 600 x 1100
— greutate	370 kg

1.

2.

4

3